

ارگان رسمی سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران
PAYAM-E-ABADGARAN

۴۰۵

Syndicate Of Iran Construction Companies Monthly Magazine

وبازهم صدای ما را نمی‌شنوند
وما همچنان خواهان تعاملیم

۴

No.405 Aban 1401 (December .2022)

سال ۴۰ | آبان ۱۴۰۱ | شماره ۴۰۵ دوره جدید ۱۷۵ | قیمت: ۵۰۰۰۰۰ ریال

پرداختن به شاخص‌های تعدیل در شورای گفتگو

۱۶

پایه اول توسعه
قانون مداری است

۴۱

آبادگریم
نه پیمانکار

۸

آشنایی با مسئولیت‌های حقوقی
و کیفری حوادث ناشی از کار

۱۹

HEPCO

ENGINEERING & PARTS CO

شرکت مهندسی و قطعات ماشین آلات راهسازی ایران

محصولات سایز کوچک راهسازی

تولید کننده رولیک و انواع جک های هیدرولیکی ماشین آلات راهسازی و معدنی

آدرس: تهران کیلومتر ۱۹ جاده قدیم کرج نبش خیابان لطیف جباری تلفن تماس: ۴۴۹۸۱۴۵۴ - ۴۴۹۸۸۹۱۷ دورنگار: ۴۴۹۸۸۹۱۵ - ۰۲۱

Email: Hepcoengineering@GMAIL.COM

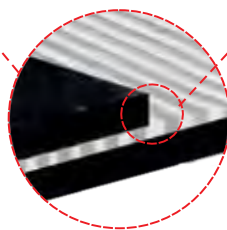
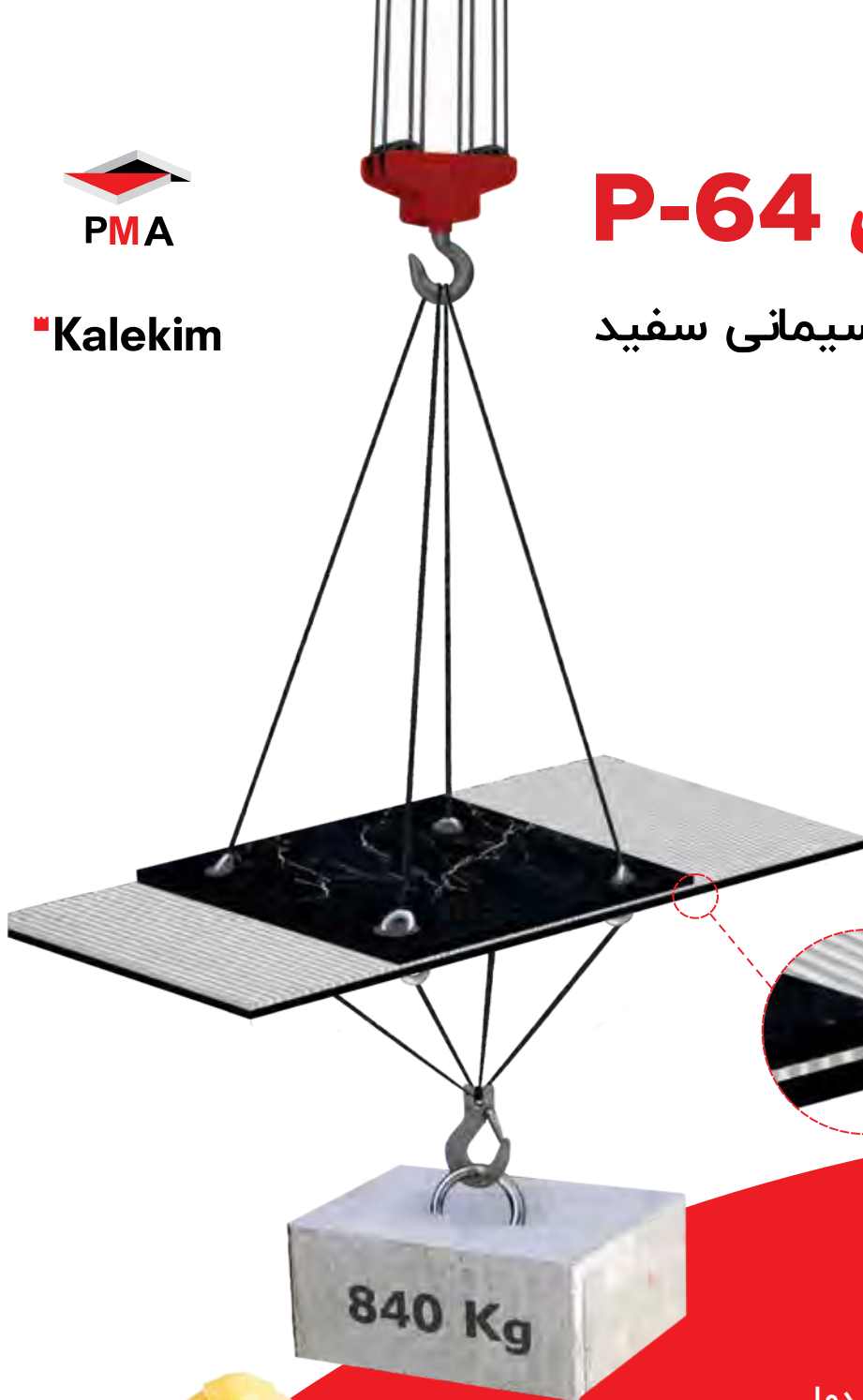
تلفن همراه: ۰۹۱۲۳۲۲۴۰۰۱ - ۰۹۱۲۲۴۰۸۵۴۷

Kalekim

اولترا فلیکس P-64

چسب سرامیک پایه سیمانی سفید

- انعطاف پذیری بالا
- زمان مصرف افزایش یافته
- مقاوم در برابر تغییرات ناگهانی دما
- قابل استفاده در محیطهای مرطوب
- مناسب برای فضاهای داخلی و خارجی
- قابل مصرف برای سرامیکهای کف و دیوار
- قدرت چسبندگی بالا جهت اجرای سرامیک و اسلبهای پرسرانی سائز بزرگ

۰۲۱-۴۵۶۰۹ ☎

www.pma.co.ir 🌐

pma.co.ir 📱

📍 تهران، خیابان شیخ بهایی، خیابان برزیل غربی، پلاک ۸۰

انتشار جلد پنجم مجموعه پرسش و پاسخ با موضوع

شرایط عمومی پیمان

(بخش دوم)

مشکلات گردید با مطالعه تجربیات رخ داده توسط پیمانکاران دیگر خود را از بروز مشکلات ایمن نمایید و در صورتی که دچار مشکل گشته اید با مطالعه آن از مسیر صحیح نسبت به حل آن اقدام نمایید. این یک پیشنهاد صنفی تخصصی است که سالها تجربه شده است.

جلد پنجم این مجموعه با موضوع "شرایط عمومی پیمان (بخش دوم)" تهیه و تدوین شده است و شامل مهمترین ابهامات و سوالات شرکت های پیمانکاری با موضوع "مواد شرایط عمومی پیمان" می باشد که توسط سندیکا در طی سالها فعالیت و ارتباط با سازمان برنامه و بودجه کشور تجمیع گشته است.

هر سوال با پاسخ کارشناسی و رسمی سازمان برنامه همراه بوده و شما می توانید با در اختیار داشتن تصاویر آن پاسخ، نسبت به استناد در دعاوی نیز اقدامات لازم را بعمل آورید.

امکان مطالعه فهرست این جلد و

اطمینان از موضوع ابهام مورد نظر درج شده در هر جلد از این مجموعه برای تمامی فعالین حوزه صنعت احداث در وبسایت رسمی سندیکای شرکت های ساختمانی ایران (acco.ir) و همچنین سفارش و تهیه آن یا از طریق سایت یا با شماره های ۶۶۴۶۴۲۶۱ و ۶۶۴۰۲۰۳۷ داخلی ۱۴۰ و ۱۴۲ میسر است.

پس از سالها حضور فعال صنفی و به پشتوانه هزاران نفر/ساعت تجربه مهندسی و فعالیت عمرانی اعضا در کشور، سندیکای شرکت های ساختمانی ایران با توجه به مشکلات پیش روی شرکت ها بر آن شد تا با تدوین مجموعه ای کاربردی از ابهامات و مشکلات پیمانکاران در حوزه های مختلف که توسط سندیکا و با مکاتبات رسمی با سازمان برنامه و بودجه و نظام فنی و اجرایی حل و فصل شده است، سعی در رفع مشکلات مشابه و افزایش دانش فنی پیمانکاران در امور قراردادی و فنی باشد.

این مجموعه در جلدهای مختلف منتشر می گردد که در هر جلد به موضوعی خاص با فهرستی تخصصی تنظیم شده است. پرسش اولیه، بررسی کارشناسی و پاسخ نهایی از سوی سازمان برنامه و بودجه و یا ارگانهای مرجع مرتبط با موضوع در اختیار متخصصین گرامی قرار دارد.

این مجموعه موضوعی با نام "مجموعه پرسش و پاسخ در ارتباط با امور پیمانکاری" همچون جعبه ابزاری برای شرکت های مهندسی پیمانکاری است و به مدیران و مهندسان امکان مطالعه دانش تجربی قوانین و مقررات را بدون حضور در مجامع صنفی تخصصی فراهم می نماید. قبل از آنکه گرفتار

۱۴۰۲
سالنمای

سندیکای شرکت های ساختمانی ایران
Iranian Syndicate of Construction Companies

www.acco.ir

هر یک روز یک صفحه
با کیفیت و در قطع
رقعی (اروپایی)
۱۴ * ۲۲ سانتیمتر
لت رنگی اختصاصی
هشت صفحه (۴ برگ)

ارگان رسمی سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران

PAYAM-E-ABADGARAN

سال ۴۰ | آبان ۱۴۰۱ | شماره ۴۰۵ دوره جدید ۱۷۵

**Syndicate Of Iran Construction Companies
Monthly Magazine**

- حروفچینی، امور بازرگانی و اشتراک: فریبا پور آقا
- خبرنگار: آرزو نوری
- عکس و صفحه‌آرایی: داود خانی
- مسئول تبلیغات و آگهی: سید مهدی برقی
- لیتوگرافی و چاپ: پیمان نواندیش (۸۸۸۲۸۷۳۴)

• صاحب امتیاز: سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران

• مدیرمسئول: جواد خوانساری

• شورای سیاست‌گذاری:

• منوچهر ملکبانی فرد (نماینده هیأت مدیره)

• جواد خوانساری (مدیرمسئول)

• بهمن دادمان (رئیس هیأت مدیره)

• ایرج گلابتونچی (دبیر سندیکا)

• سالار علیاری (خزانه‌دار سندیکا)

• محمود مصطفی‌زاده (سر دبیر)

• رئیس کمیسیون انتشارات: منوچهر ملکبانی فرد

• سردبیر: محمود مصطفی‌زاده

• کمیسیون انتشارات و تحریریه:

• منوچهر ملکبانی فرد

• محمود مصطفی‌زاده

• محمدعلی پور شیرازی

• مجتبی ضرابی

ایرج گلابتونچی

توحید زورچنگ

مریم خوانساری

فهرست مطالب

و باز هم صدای ما را نمی‌شنوند و ما همچنان
خواهان تعاملیم / **سرمقاله**

۴

نخبه‌ها غارت نمی‌شوند
فراری داده می‌شوند / **مقاله**

۶

آبادگریم نه پیمانکار
گفتگو

۸

تحول در مقررات ملی ساختمان باید انجام شود
بیستمین همایش روز بتن و چهاردهمین کنفرانس ملی بتن

۱۳

پرداختن به شاخص‌های تعدیل در شورای گفتگو
نشست شورای گفتگو

۱۶

آشنایی با مسئولیت‌های حقوقی و کیفری حوادث ناشی از کار
در سومین کارگاه آموزشی سندیکا بررسی شد

۱۹

نحوه ورود و بررسی پرونده‌های تشخیص صلاحیت پیمانکاران
در سامانه ساجات / **چهارمین دوره آموزشی سندیکا**

۲۵

چهار مولفه برای ساخت مسکن
اجلاس اسکان بشر

۲۶

چالش‌های صدور خدمات فنی و مهندسی در عراق
جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان تهران

۲۹

اصلاح شاخص‌های تعدیل؛ موضوع نامه شورای گفتگو
به رئیس سازمان برنامه / **صدو چهاردهمین جلسه شورای گفتگو**

۳۱

پایه اول توسعه قانون‌مداری است
نشست هم‌اندیشی بررسی علل توسعه نیافتگی ایران

۴۱

ایرانیان به اندازه ۵ دریاچه ارومیه آب برداشت کرده‌اند
مقاله

۴۸

نوشته‌های نویسندگان، لزوماً نظرات نشریه نیست. نقل مطالب نشریه فقط با ذکر ماخذ مجاز است.

کمیسیون انتشارات در رد یا قبول مقالات ارسالی مختار است و در ویرایش علمی، ادبی و خلاصه‌سازی آن مجاز است، در ضمن مقالات ارسالی عودت داده نمی‌شود

تهران، خیابان طالقانی، بین میدان فلسطین و خیابان ولیعصر، خیابان شهید برادران مظفر (صبای جنوبی)،

شماره ۸۶، ک.پ: ۱۴۱۶۹۶۴۶۹۱ | تلفن: ۶۶۴۶۴۲۶۱-۶۶۹۷۱۳۹۹

فکس: ۶۶۴۶۴۰۸۴ | پست الکترونیکی:

payamabadgaran.ir@gmail.com

نشانی الکترونیکی: www.acco.ir

www.payamabadgaran.ir

تصویر روی جلد:

برج‌های اداری سامان فراز

و باز هم صدای ما را نمی‌شنوند

و ما همچنان خواهان تعاملیم

حوزه ساخت و احداث نمی‌داند. این عدم پاسخگویی و عدم قرارگیری در مدار تعامل با فعالان بخش خصوصی مختص سازمان برنامه نیست! متأسفانه دیگر نهادها و سازمان‌های دولتی مرتبط با حوزه کسب و کار ما نیز البته بجز استثناهایی همین روش را دارند. مثلاً در بحث نهضت ملی مسکن، برای تحقق وعده‌های ساخت یک میلیون مسکن در سال، وزارت راه و شهرسازی هیچ برنامه تعاملی و مشخصی برای انجام کار که برگرفته از مذاکره و گفتگو برای تدوین یک برنامه مشخص جهت انجام کار با تشکل‌های مربوطه در این خصوص باشد، ندارند یا حداقل به فعالان این بخش ارایه نکرده است. این مساله باعث شده اعضای سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران با وجود ظرفیت بزرگی که در زمینه ساخت مسکن دارند هنوز نتوانسته‌اند توان موجود خود را در این راه مصروف نمایند؛ گویا علاقه‌ای هم به استفاده از این توان ندارند! ما که آماده‌ایم که اعضای ما همواره نشان داده‌اند برای اجرای فرامین سازندگی دولت محترم در راستای توسعه زیرساخت‌ها و به‌ویژه ساخت مسکن برای اقشار مختلف مردم آماده بوده و هستند، بارها این آمادگی را اعلام و اذعان کرده‌اند،

و ادارات کل آنها در مراکز استان‌ها و موظفند به سوالات نمایندگان تشکل‌ها و فعالان اقتصادی پاسخ دهند و مطالبات و شکایات آنها را بررسی نمایند». در ماده ۳ همان قانون نیز آمده است: «دستگاه‌های اجرایی مکلفند هنگام تدوین یا اصلاح مقررات، بخشنامه‌ها و رویه‌های اجرایی، نظر تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط را استعلام کنند و موردتوجه قرار دهند». در بحث ابلاغ شاخص‌های تعدیل سه‌ماهه سوم و چهارم سال ۱۴۰۰، ۳۹ تشکل مرتبط با حوزه صنعت احداث به‌صورت کتبی اعتراض خود را به این شاخص‌ها اعلام کردند. جملگی تاکید بر تغییر رویه عمل سازمان برنامه و غیرواقعی اعلام کردن این شاخص‌ها داشتند. تمام این تشکل‌ها برگرفته از قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار در مسیر تعاملی، درخواست داشتند، سازمان برنامه به آنها پاسخ قانع‌کننده‌ای ارایه کند. اما مسئولین مرتبط در سازمان برنامه و بودجه و در راس آنها ریاست سازمان، گویا صدای این تشکل‌ها و فعالان اقتصادی را نمی‌شنود، پاسخ نمی‌دهد و خود را موظف به پاسخگویی در خصوص عملکرد مرتبط با کسب و کار بخش خصوصی در

در یک روز بارانی در تهران نوشتن سرمقاله هم از آن کارهایی است که هم حال خوب می‌خواهد و هم ذهن باز. با انبوهی از مشکلات که پیش روی فعالان عرصه ساخت و ساز کشور است نوشتن از مشکلات و انتخاب موضوعی برای تنظیم سرمقاله کار آسانی نیست. بخش خصوصی صنعت احداث کشور و در راس آن سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران همواره بهترین مسیر را تعامل با سازمان‌ها و نهادهای موثر دولتی-حاکمیتی برای رفع این مشکلات دانسته و می‌داند اما شوربختانه مسئولین این سازمان‌ها و نهادها به کرات نشان داده‌اند که در چارچوب این تعاملات هنوز قرار ندارند. برای نمونه سازمان برنامه و بودجه کشور بدون توجه به نظرات ذینفعان در خصوص تعیین شاخص‌های تعدیل و دیگر موارد مشابه راه عدم تعامل را در پیش گرفته و علیرغم اعتراضات گسترده تشکل‌های مربوط و درخواست رسیدگی و پاسخگویی به این اعتراضات اصرار به نظر خود دارد و پاسخگو هم نیست. در ماده ۱۵ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ آمده است: «کلیه دستگاه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار همچنین سازمان‌ها

اما امروز صدای ما را گویا مسئولین محترم نمی شنوند.

حدود نه ماه از سال جاری می گذرد حقوق کارکنان شرکتها، با سیاست نادرست در پیش گرفته شده در وزارت کار تعاون و رفاه در ابتدای سال ۱۴۰۱ افزایش بی سابقه و غیرقابل تصویری داشت و این فشار افزایش حقوق کارکنان، مقرر بوده که به صورت واقعی در یک فضای تعاملی با تشکل ها و فعالین اقتصادی در شاخص های تعدیل ۱۴۰۱ اعمال گردد اما هنوز اقدامی از سوی سازمان ها برنامه و بودجه به عمل نیامده و این فشار را ۹ ماه است که فعالین این حوزه تحمل می کنند و خبرهای دریافتی نیز نشان می دهد در خصوص شاخصهای سه ماهه اول و دوم سال ۱۴۰۱، اعلام شاخصهای واقعی که در نتیجه هم اندیشی با تشکلهای فعالین اقتصادی حاصل آید، در دستور کار نیست.

تخصیص به پروژه ها و پرداخت مطالبات پیمانکاران و مهندسان مشاور حوزه احداث هم حکایت عجیبی است و هرروز بغرنج تر می شود. در سنوات گذشته پرداخت از طریق اوراق و اسناد خزانه عملاً کمر فعالین این حوزه را تا مرز شکستن خم کرده بود. تنزیل این اوراق و اسناد ضربه سختی به توان مالی آنها وارد کرده و می کند، اما عدم پرداخت یا به تعبیر بهتر اندک پرداخت های انجام شده در سال جاری قطعاً باعث شکستن این خمیدگی موجود و رسیدن به آستانه تسلیم می شود. دقیقاً مانند نمودار هوک و بران است با این تفاوت که حد کشسانی وجود ندارد و قطعاً اغلب پیمانکاران در نقطه تسلیم قرار گرفته و با ادامه این فشار سازمان پیمانکاری آنها تسلیم شده و از صحنه کنار می روند. در بقیه وزارتخانه های مرتبط هم وضعیت مانند سازمان برنامه و وزارت مسکن و شهرسازی است. مثلاً در وزارت نیرو حتی تخصیص برای پروژه ها اولویت دار از جمله پروژه های مربوطه به آب های مرزی مناسب و متناسب نیست و مشکلات پیمانکاران این حوزه هم به خوبی شناسایی و رفع نمی شود.

با تمام این مشکلات باز هم ما معتقدیم تعامل با تشکل ها و فعالین اقتصادی و شنیدن حرف ها و انتقادات و راهکارهای آنها برای مسئولین امر به ویژه در سازمان برنامه و بودجه نسخه شفاف بخش ماجراست اما چرا صدای ما را که مکرر درخواست داریم در فضای تعاملی آن را بیان کرده و اگر امکان پیش بیاید مطرح می کنیم، شنیده نمی شود، جای تعجب دارد.

شورای هماهنگی تشکل های مهندسی کشور متشکل از ۱۸ تشکل بزرگ کشور در حوزه صنعت ساخت و احداث در یک تفاهم نامه با سازمان برنامه و بودجه حدود ۲۰ سال است که قرار گذاشته اند برای طرح مسائل و اندیشیدن راهکارهای حل مشکلات در حوزه صنعت احداث جلساتی را در قالب و با عنوان نهاد تعامل با ریاست سازمان برنامه و بودجه داشته باشند. امروز ۱۴ ماه از آخرین جلسه نهاد تعامل گذشته است اما ریاست محترم سازمان برنامه علاقه و اشتیاقی به برگزاری جلسه نهاد تعامل که مقرر شده بود حداقل سه ماه یک بار برگزار شود، نشان نمی دهند. از سوی ما اصرار به تشکل این جلسات و از سوی آنها نشنیدن و حواله به آینده. علیرغم نکات بیان شده فوق، ذکر این

ما باور داریم می توان اقتصاد را در مسیر

شکوفایی و بهبود قرار دارد اگر متولیان

بپذیرند بهترین راه حل ها، از خرد

جمعی حاصل می شود، بپذیرند صدای

فعالین اقتصادی را درست بشنود و

بپذیرند اگر تصمیمی به اشتباه گرفتند،

اصلاح کنند. مسیرها وقتی به بهترین

شرایط می رسد که متولیان امر

پاسخگوی عملکرد خود باشند و برای

نظرات ذینفعان ارزش قائل شوند

مسیرهایی که به بهترین نحو در قوانین

موجود در کشور پیش بینی شده اند و

می باید بصورت کامل و دقیق به اجرای

آنها اهتمام نمود

نکته ضروری است که قوانین ما اساساً و به ویژه در حوزه صنعت ساخت تاکید بر تعامل و هم افزایی دارد. نمونه آن هم شکل گیری شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی است. وجود چنین نهادی نشان می دهد که هم در حوزه قانون گذاری در مجلس شورای اسلامی و هم در رده های بالای دولت و حاکمیت تاکید بر گفتگو و تعامل است اما چرا چنین نسخه شفاف بخشی برای اقتصاد خسته و رنجور ما مورد توجه متولیان امر قرار نمی گیرد، بسیار تعجب برانگیز است. در شرایطی که کشور تحت تحریم های ظالمانه قرار دارد و از هر سو دشمنان و بدخواهان کشور فشار را بیشتر کرده و می کنند، آیا بهترین راه شنیدن صدای یکدیگر در فضای تعاملی نیست؟ آیا نباید با هم اندیشی و تفاهم بر مشکلات فائق آمد؟ ما باور داریم می توان اقتصاد را در مسیر شکوفایی و بهبود قرار داد اگر متولیان بپذیرند بهترین راه حل ها، از خرد جمعی حاصل می شود. بپذیرند صدای فعالین اقتصادی را درست بشنود و بپذیرند اگر تصمیمی به اشتباه گرفتند، اصلاح کنند. مسیرها وقتی به بهترین شرایط می رسد که متولیان امر پاسخگوی عملکرد خود باشند و برای نظرات ذینفعان ارزش قائل شوند. مسیرهایی که به بهترین نحو در قوانین موجود در کشور پیش بینی شده اند و می باید بصورت کامل و دقیق به اجرای آنها اهتمام نمود.

اطمینان دارد وقتی در این مسیرها، با شنیدن نظرات موافق و مخالف، کارها از وجه درست آن به اجرا درآید و در حین کار نقاط ضعفها با هم افزایی برطرف شود، می توان به بهبود اوضاع رسید و به این مساله امید شایان داشت.

باران همچنان در تهران می بارد. امید همچنان پابرجاست و برای بهبود رمق مانده پیمانکاری کشور در بخش خصوصی همچنان امیدوار هستیم. شرایط سخت است، لطفاً سخت ترش نکنید. بیایید با تشکل ها و فعالین اقتصادی در مسیر و مدار تعامل موثر و بیشتر قرار گیرید. این راه حل بسیاری از مشکلات است بی تردید.

نخبه‌ها

غارت نمی‌شوند فراری داده می‌شوند

مهندس محمود مصطفی‌زاده

رئیس جمهور در همایش ملی نخبگان گفتند: «دشمن از راه‌های مختلف تلاش می‌کند که مغزها را غارت کند».

سال‌ها است موضوع مهاجرت نخبگان و فرار مغزها از کشور توسط دلسوزان کشور هشدار داده می‌شود امروز که، تبدیل به یک معضل بزرگ و بحرانی برای کشور شده است صدای مسئولین محترم درآمده، آن هم با این جمله که «نخبگان غارت می‌شوند». همه می‌دانیم خسارت خروج نخبگان از کشور، بسیار وحشتناک و بیش از خسارت تحریم‌های نفتی است. تحریم فروش نفت مقطعی است و در کوتاه مدت و در نهایت میان مدت قابل جبران می‌باشد در حالی که خسارت ناشی از مهاجرت نخبگان جبران پذیر نیست و در بلند مدت خسارت هنگفتی به کشور وارد می‌کند به طوری که در طول زمان شاهد کاهش ژن نخبگی در سطح ملی نیز خواهیم بود. علاوه بر این‌ها با دستان خودمان و با صدور سرمایه‌های اصلی کشور، همزمان خدمت و هدیه‌ای بزرگ تقدیم به کشورهای غربی و توسعه یافته یا به قول حاکمان محترم، دشمنان قسم خورده کشورمان می‌کنیم.

بارها در طول سالهای گذشته و در مناسبت‌های مختلف، از مسئولان به

خصوص مسئولان درجه اول کشور سخنان زیبا و وعده‌های اغواکننده در حمایت از نخبگان شنیده‌ایم حتی در مواردی امیدوار شده‌ایم که انشاءالله این دولت، یا این مجلس کاری خواهند کرد تا سرمایه‌های خود را حفظ کنیم و شاهد بدرقه فرزندان با چشمان گریان پدر و مادرها نباشیم، ولی متأسفانه در تمام سالهای گذشته شاهد بوده‌ایم که در عمل و برخلاف آن شعارها، سیاست‌ها و اقداماتی پی گرفته می‌شود که باعث تشدید فراری دادن و خروج نخبگان از کشور می‌شود.

آمارها بسیار وحشتناک است! وقتی با اعداد و ارقام صحبت می‌کنیم ناامیدی برای آینده چندین برابر می‌شود، اگر این اعداد درست باشد سالیانه شاهد مهاجرت بیش از صد و پنجاه هزار فارغ‌التحصیل نخبه دانشگاهی هستیم. نظام پزشکی هشدار داده اگر روند مهاجرت پزشکان به روال سالهای گذشته باشد باید به فکر واردات پزشکان خارجی باشیم.

حال یک بار دیگر، اینبار جناب آیت‌الله دکتر رئیسی، رئیس جمهور محترم پشت تربیون قرار گرفته و همان وعده‌ها و شعارهای پیشین را تکرار می‌نمایند و باز هم دشمنان را مقصر می‌دانند. متأسفانه به جای پذیرش

خطا و دستور بررسی کارشناسانه علت و علل مهاجرت نخبگان که عمدتاً به دلیل ناکارآمدی سیستم و ناامید کردن نخبگان است مثل همیشه تقصیر را از جانب توطئه و نیت شوم دشمنان دیده و تأکید می‌نمایند که نخبگان ما غارت می‌شوند، ایشان حتی غارت‌کنندگان نخبگان ایرانی را نکوهش می‌کنند اما واقعیت این است که تا زمانی که ما مشکلات داخلی کشور را به گردن دشمنان خارجی می‌اندازیم نمی‌توانیم به راه حل‌های مناسب برسیم.

در پاسخ به این ادعا که نخبگان ما غارت می‌شوند، بایستی تأکید نمایم؛ نخبگان و مغزها، زیرخاکی و کالای قاچاق نیستند که چند کولبر و قاچاقچی، از کوهستان و ته‌لنجی آن را به خارج قاچاق کنند! مسلماً نخبگان از ضریب هوشی بالایی برخوردارند، به دلیل همین ضریب هوشی بالا، توان تجزیه و تحلیل بالاتری درباره حال و آینده خود و کشورشان نسبت به مردم عادی و مخصوصاً مسئولان دارند، و با درک بهتر از شرایط، از قدرت استدلال و تصمیم‌گیری بهتری نسبت به دیگران برخوردارند، از طرف دیگر می‌دانند در بازار عرضه و تقاضا، از امکان رقابت با سایر نخبگان برخوردارند لذا اقدام می‌کنند و عمدتاً هم موفق

پیام‌آبادگران
آبان ۱۴۰۱
شماره ۴۰۵

متأسفانه آنها معتقدند «در شهر کوران،
یک چشم پادشاه است.»

بتوانیم نخبگان خود را که سرمایه‌های اصلی کشورمان هستند در سرزمین مادری‌شان حفظ نموده، کشورمان را به کمک این شایستگان بسازیم.

پس با تامل در عوامل دفع و جذب، مشخص می‌شود اول محرومیت و طرد صورت گرفته و نخبه از شرایط یک زندگی عادی محروم و سپس به دنبال شرایط مطلوب گشته و جذب غیر می‌شود. با این اوصاف، حاکمیت ما در حکم پاس گل‌دهنده عمل کرده و کشورهای توسعه یافته گل می‌زنند و امتیاز می‌گیرند.

نتیجه: نخبگان و مغزها، سوار قاطر و پنهانی از مرز رد نمی‌شوند و یا توسط دشمنان دزدیده نمی‌شوند بلکه مقدمات اقامت خود را با استفاده از سرمایه‌های علمی خود به شکل قانونی فراهم می‌کنند و از مرزهای رسمی کشور با چشمانی اشکبار از ایران خارج می‌شوند. اسم این عمل هر چه باشد غارت نیست، بلکه فراری دادن است. قابل تامل اینکه برخلاف آن شعارهای زیبا، برخی دانسته نخبگان را مجبور به فرار می‌کنند چون در نبود آن‌ها، جا برای خود و هم مسلکانشان باز شده و ضعف‌های آن‌ها با نبود نخبگان و افراد آگاه برجسته نمی‌شود.

می‌شوند، پس بایستی در بحث نخبگان، به دو مسئله طرد و جذب آن‌ها توجه کرد. عواملی مثل ناامیدی از چشم‌انداز و فردای کشور، نبود شایسته‌سالاری و جایگزینی تُنگ‌مایگان مطیع به اوامر الویت وابستگی و تعهد بر تخصص، نبود آزادی عمل و عدم امکان بروز و ظهور استعدادها و... از عوامل اصلی طرد و دفع نخبگان هستند. در مقابل؛ قدر دانستن و استفاده از توان و استعداد نخبگان در جای خود، ارج دادن به تخصص، فراهم کردن امکان ارتقا و پیشرفت در ساختار بر اساس شایستگی و مهارت، حذف معیارهای ایدئولوژیکی و ارزشی در انتخاب افراد و اعمال انواع حمایت‌ها و تسهیلات، و مهمتر از همه چشم‌انداز روشن فردا، باعث می‌شود نخبگان، وطن خود را ارجح‌تر از همه جای دنیا بدانند.

باید بدانیم بیشتر نخبگان برای هدر نرفتن استعداد خود و استفاده مادی و معنوی از نخبگی موجود در وجودشان، جذب کشورهای توسعه یافته می‌شوند. و می‌دانیم و می‌بینیم اکثریت قریب باتفاق آنها در جای جای دنیا نام ایران و ایرانی را بر سر زبانها انداخته‌اند. به امید روزی که

عواملی مثل ناامیدی از چشم‌انداز و فردای کشور، نبود شایسته‌سالاری و جایگزینی تُنگ‌مایگان مطیع به اوامر به جای نخبگان در جایگاه‌های مهم، الویت وابستگی و تعهد بر تخصص، نبود آزادی عمل و عدم امکان بروز و ظهور استعدادها و... از عوامل اصلی طرد و دفع نخبگان هستند در مقابل؛ قدر دانستن و استفاده از توان و استعداد نخبگان در جای خود، ارج دادن به تخصص، فراهم کردن امکان ارتقا و پیشرفت در ساختار بر اساس شایستگی و مهارت، حذف معیارهای ایدئولوژیکی و ارزشی در انتخاب افراد و اعمال انواع حمایت‌ها و تسهیلات، و مهمتر از همه چشم‌انداز روشن فردا، باعث می‌شود نخبگان، وطن خود را ارجح‌تر از همه جای دنیا بدانند.

• ظهر یک روز اردیبهشتی در ساختمان قدیمی‌سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران، میهمان دکتر ایرج گلابتونچی عضو هیات مدیره و دبیر سندیکا بودیم که برایمان از گذشته قدیمی‌ترین سندیکای ایرانی بگوید که برخلاف اسمش، یک تشکل چپ‌گرا نیست. سازمانی که مهم‌ترین اندیشه‌اش عمران و توسعه و پویایی ایران است و گسترش تفکر مهندسی و مهم‌ترین دغدغه امروز مدیرانش، اقتصادی است که تحریم کمر

آبادگریم نه پیمانکار

**گفتگوی آگاهی نو با دکتر ایرج گلابتونچی دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران
قسمت پایانی**

آن را شکسته و پیمانکارانی که به جای صدور خدمات فنی، درگیر نیازهای اولیه خویش هستند. سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران قدیمی‌ترین تشکل صنفی و اولین تشکل مهندسی کشور با قدمتی ۷۴ ساله است، در حال حاضر ۷۰۰ عضو دارد که در زمینه اجرای طرح‌های عمرانی در حوزه صنعت احداث و سازندگی در داخل و خارج کشور مشغول خدمت هستند.

• بخش اول این مصاحبه در شماره قبل منتشر و ادامه آن در پی می‌آید:

نمی‌کنیم، اما در دوره قبل انتخابات مجلس شورای اسلامی سعی کردیم کاندیداهایی که مهندس بودند یا نگاه مهندسی داشتند را به سندیکا دعوت کنیم تا برنامه‌هایشان را بگویند و اعضا را تشویق کنیم که رأی بدهند و به آن‌هایی رأی بدهند که مهندسی‌تر فکر می‌کنند. چون تصور می‌کنیم اگر تعداد مهندسین در مجلس زیاد شود، می‌توانند به فعالیت راحت‌تر ما کمک کنند و وقتی گروه ما راحت‌تر کار کند و اشتغال بیشتری ایجاد کند، هم به توسعه و هم به آبادانی کشور کمک کرده است. همین کار را در دور قبل کردیم، سه برنامه دعوت از کاندیداهای که در امور مهندسی فعال بودند گذاشتیم و

پارلمان که می‌تواند پارلمان غیرسیاسی و غیرحزبی باشد و از سوی دیگر هم کار تحقیقاتی و نظر مشورتی سندیکا که باید جایی ثبت شود.

نمایندگان سندیکا در بسیاری از نهاد مرتبط بویژه نهادها و سازمانهایی که با امور فنی و مهندسی سروکار دارند، حضور دارند. مثلاً نمایندگی از ما در طرف هیات حل اختلاف مالیاتی، کمیسیون رسیدگی به شکایات در مناقصات، کمیته‌های فنی وزارت نیرو، شورای عالی فنی و در جاهای دیگر حضور دارند. ما معمولاً در مسائل سیاسی ورود

• داشتن نمایندگانی از اصناف و اقشار مختلف در نهادهای تقنینی احتمالاً به بهبود فرآیند قانون‌گذاری در کشور کمک می‌کند. از صحبت‌های شما چنین برداشت می‌شود که شما نگاه جناحی ندارید و تلاش‌تان تعامل سازنده با همه دولت‌ها از هر جناحی است. بنابراین سندیکا، دو وجه دارد یکی در بُعد نمایندگی به خصوص در انجمن‌ها، شوراهای، نهادها و

در هر سه این جلسات، توصیه ما به مردم شرکت در انتخابات بود و بعد از آن هم سعی کردیم نمایندگان مهندس را به سندیکا دعوت کنیم. در یک جمله می‌توانم بگویم ما کار سیاسی نمی‌کنیم ولی در جهت حفظ و ارتقاء منافع ملی فعالیت می‌کنیم.

• راست و چپ هم فرقی نمی‌کند؟

اصلاً برای ما فرقی ندارد، چون بحث ما کاملاً تخصصی و فنی است، اگر کسی راست باشد و بتواند به کار مهندسی ما کمک کند، قطعاً با او تعامل می‌کنیم و اگر هم چپ باشد، تعامل می‌کنیم. همچنان که پیشتر هم بوده، ما بیشترین تعاملات را با وزرای مسکن و راه داشته‌ایم و الان ارتباط خیلی خوبی با آقای رستم قاسمی داریم، همان‌طور که قبلاً با آقای آخوندی داشتیم. بحث ما شغلی، کاری و در مدار سازندگی است. هر کدام که بخواهند با آن‌ها تعامل می‌کنیم، بحث می‌کنیم و کمک می‌کنیم و سعی می‌کنیم کار آن‌ها و کار خودمان بهتر انجام شود. برای ما هم فرقی نمی‌کند که آقای رستم قاسمی باشد که من خیلی به ایشان ارادت دارم یا آقای آخوندی که با ایشان خیلی رابطه کاری خوبی داشتیم. برای ما هیچ تفاوتی ندارد. مثلاً در مورد آقای زنگنه وزیر نفت، خاطرم هست یک روز پنجشنبه پیش ایشان رفتیم تا راجع به مسائل پیمانکاری حوزه نفت صحبت کنیم، به من گفت من این‌جا مهندس بیژن نامدار زنگنه هستم، دیگر وزیر نفت نیستیم. یعنی وقتی وزرا با ما می‌نشینند، عنوان مهندسی‌شان پررنگ می‌شود. وقتی با آقای زنگنه صحبت کردیم، موضوع بیشتر مسائل فنی و مهندسی بود و ایشان تأکید کرد وقتی برایم نامه می‌نویسید، بنویسید مهندس بیژن نامدار زنگنه، بنویسید وزیر نفت! و ما نامه‌هایمان را به همین عنوان می‌نوشتیم. آقای رستم قاسمی را هم مهندس قاسمی صدا می‌کردیم و هنوز هم همین‌طور است. اولین تعامل یک بخش خصوصی با قرارگاه سازندگی، تعامل سندیکای شرکت‌های ساختمانی با قرارگاه

سازندگی است که مهندس قاسمی ریاست آن را بر عهده داشت. ما با مهندس رستم قاسمی تفاهم‌نامه همکاری داریم و برایمان فرقی نمی‌کند که آقای مهندس رستم قاسمی باشد یا آقای مهندس بیژن نامدار زنگنه. همین که نگاه مهندسی داشته باشد، کافیه. در کل باید تأکید کنم که ما به حضور مهندسین در دولت علاقه‌مندیم. در انتخابات اتاق بازرگانی هم سعی می‌کنیم حضور مهندسان را تقویت کنیم، مثلاً دو نفر از نایب‌رئیسان اتاق بازرگانی مهندسینی هستند که شرکت‌هایشان عضو سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران هستند. اساساً در فرآیندهای انتخابات، در هر نهادی، علاقه و گرایش‌مان بیشتر به سمت حضور مهندسین است، کاری هم نداریم که چپ یا راست باشند، سعی می‌کنیم با آن‌ها همکاری کنیم و آرزویمان این است کسانی به آن‌جا بروند که در تدوین قوانین نگاه‌شان به سمت حوزه فعالیت ما باشد. فعالیت سیاسی ما در همین حد است، اما این‌که بخواهیم مستقیم وارد جریان‌های سیاسی بشویم، این‌طور نیست. ما برای نقد قوانین و نظرات کارشناسی کمیسیون‌های مختلفی داریم. کمیسیون‌های قوانین و مقررات، فنی، اقتصاد، تحقیق و توسعه، انتشارات، حقوقی و عضویت. کمیسیون‌های مختلف سندیکا به محض این‌که سازمان برنامه یا نهادهای مختلفی که روی حوزه کسب‌وکار ما مؤثرند، قانونی وضع می‌کنند، آن قانون وارد کمیسیون‌های مختلف ما می‌شود. در این کمیسیون‌های جمعی از فرهیختگان مختلف شرکت‌های عضو حضور دارند، کسانی که مدام درگیر حوزه کار هستند، اگر خودشان بتوانند این قانون را به‌تنهایی بررسی کنند که این کار را انجام می‌دهند، اگر نه از افراد متخصص در این حوزه استفاده می‌کنند. مثلاً ممکن است موضوع از جنبه حقوقی نیاز به بحث بیشتر داشته باشد. یک یا چند حقوقدان که در حوزه کار ساختمانی فعالیت دارد را به کمیسیون می‌آورند و کارگروه ویژه‌ای برای آن بخشنامه یا آیین‌نامه تشکیل می‌دهند و آن را بررسی و نقد می‌کنند، نقدشان را یا مستقیم به

مدل پرداخت کارکرد از دهه ۹۰

تغییر پیدا کرده و دولت دیگر

عموماً وجه نقد پرداخت نمی‌کند و

اوراق می‌دهد. وقتی اوراق خزانه یا

قرضه می‌دهد، این‌ها تبعات و بار

مالی دارد.

صورت مکتوب به آن سازمان می‌فرستیم یا در نشریه‌مان منتشر می‌کنیم. ما این‌جا مجله‌ای به نام «پیام آبادگران» داریم که هر ماه چاپ می‌شود. بخشی از آن بررسی‌ها، تحلیل‌ها، بازخوردها و بحث‌ها را در نشریه می‌آوریم و بعضی وقت‌ها آن‌ها را به صورت ویژه‌نامه‌ها یا کتابچه‌های جدا تنظیم و چاپ می‌کنیم و به اعضا می‌دهیم یا به نهادهای مختلف می‌فرستیم.

• در مورد ۵۷ درصد افزایش

حقوق کارگران که فرمودید

بلاى اقتصاد ایران شده است

هم نظر تان را گفته‌اید؟

بله. ما دو مکاتبه مستقیم با رئیس سازمان برنامه و بودجه داشتیم، به آقای مخبر نامه نوشتیم و حتی امروز بعد از ظهر من جلسه‌ای در سازمان برنامه دارم که بخشی از آن راجع به همین قضیه است. ما به محض این‌که یک اتفاق می‌افتد عکس‌العمل‌مان را به صورت مکتوب به سازمان، وزارت خانه و نهاد مربوطه نشان می‌دهیم، اگر نیاز به نقد و بررسی بیشتری داشته باشد در یک بازه زمانی بیشتری نقد و بررسی می‌کنیم و آن نقد را هم به صورت مستقیم به سازمان‌های مربوطه می‌فرستیم و هم در نشریاتی که خودمان داریم منتشر می‌کنیم. دوره‌ای که من دبیر سندیکا بودم، نقد‌هایمان را در مطبوعاتی که دولتمردان مطالعه می‌کردند هم به چاپ می‌رساندیم. مثلاً در روزنامه همشهری یا ایران که روزنامه دولت است، من دو مطلب راجع به بحث مسکن ملی اخیراً چاپ کرده‌ام. سعی می‌کنیم از

پیش از انقلاب رتبه‌بندی را ما انجام می‌دادیم. همانطور که پیشتر گفتم، نوع تعاملات مان قبل از انقلاب با دولت متفاوت بود، یک مورد هم این بود که خودمان رتبه‌بندی می‌کردیم و براساس سابقه به پیمانکاران رتبه می‌دادیم. بعد از انقلاب این امر در سازمان برنامه و بودجه کشور جمع شد. البته ما معتقدیم که طبق قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار، باید به خودمان برگردد.

ابزارهایمان استفاده کنیم اما ابزار معمول ما مکاتبات و خروجی‌های کمپیسئون‌ها و یا به صورت کتابچه، نشریه یا مجله سندیکا است.

• اگر اجازه بدهید، آخرین بخش صحبت‌هایمان در مورد روابط خارجی و تأثیر تحریم‌ها بر صدور خدمات فنی و مهندسی باشد. در شرایط تحریم که اقتصاد کشور آسیب فراوانی می‌بیند، امکان فعالیت‌های عمرانی و توسعه‌ای ایران در داخل و خارج از کشور چگونه است. فعالیت در داخل کشور چقدر به شرایط تحریم وابسته است؟ شما در دیدار با رهبری، گزارشی دادید که در شرایط تحریمی‌چطور می‌شود رونق صنعت ساختمان و سازندگی و توسعه کشور را انجام داد.

یک نکته‌ای را می‌گویم که در گزارش به مقام معظم رهبری هم عرض کردم، شرایط فنی مهندسی کشور یا حوزه فنی مهندسی

کشور از نظر عملکردی به درجه‌ای از بلوغ رسیده که پیچیده‌ترین و بزرگ‌ترین کارهای مهندسی را جوانان و مهندسين مملکت ما هم می‌توانند طراحی و هم اجرا کنند. یعنی پیچیده‌ترین سازه‌ها را به راحتی می‌توانند طراحی و اجرا کنند. وقتی چنین پتانسیلی دارید، اگر نتوانید از این سطح بالای بلوغ فنی و دانش مهندسی استفاده کنید، به تدریج متخصصین این حوزه از مملکت خارج می‌شود زیرا به راحتی می‌تواند در جاهای دیگر جذب شوند. چون بالاخره شما به جوانی در دانشگاه دانش مهندسی آموخته‌اید و در حوزه کسب‌وکار داخل تجربه انداخته است، حال که می‌تواند کارهای بزرگ کند باید بتوانید او را نگاه دارید و برایش کار ایجاد کنید. در حوزه داخل وارد کارهای سازندگی می‌شوند، تونل، سد و... می‌سازند. وقتی شرایط اقتصادی تحت تأثیر تحریم قرار می‌گیرد یا مشکلات اقتصادی افزایش می‌یابد، بازار کارشان تحت تأثیر قرار می‌گیرد و نمی‌توانند این‌جا مشغول شوند و یا به کارکردن ادامه دهند. وقتی نمی‌توانند مشغول شوند باید کار جدید برایشان ایجاد کنیم. کار جدید هم این است اگر نمی‌توانند در داخل به دلیل شرایط اقتصادی و کاهش حجم پروژه‌های موجود فعال باشند، بتوانند دانش خدمات فنی و مهندسی را به خارج از ایران صادر کنند. یعنی کارشان را به بازارهای منطقه و جهانی ببرند. جایی که ما قرار گرفته‌ایم، از لحاظ موقعیت جغرافیایی کشورهای همسایه‌مان تماماً نیازمند ساخت و ساز هستند. عراق قبل و بعد از جنگ داعش نیازمند ساخت و ساز است، افغانستان، پاکستان، CIS، کشورهای آفریقایی و همه طالب دانش مهندسی برای ساخت هستند، اگر درست عمل کنیم می‌توانیم بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی را داشته باشیم و نیروهای مهندسی‌مان را به آن‌جا بفرستیم. اگر بخواهیم بحث کنیم که میزان فارغ‌التحصیل‌های ما نسبت به ده کشور بزرگ دنیا چیست، من با آمار می‌توانم ثابت کنم که بیشتر از همه دنیا حتی از آمریکا،

روسیه، ترکیه و چین آمار فارغ‌التحصیلان مهندسی‌مان نسبت به سرانه جمعیت مان بالاتر است.

• کیفیت تحصیل چطور؟

نوسان دارد، یک جاهایی کیفیت تحصیل‌مان خیلی خوب است و یک جاهایی خوب نیست. از این ۲۳۰ هزار فارغ‌التحصیل مهندسی در سال، ۸۰ درصدش را تقریباً دانشگاه آزاد خروجی می‌دهد و ۲۰ درصد دانشگاه‌های دولتی. دانشگاه‌های تراز بالای ما با توجه به ارتباطات و سبکه دانشگاهی که دارند مهندسين خیلی خوبی بیرون می‌دهند. ولی بخشی از دانش مهندسی دانش تجربه است، حتی آن‌هایی که دانش مهندسی‌شان هم کمتر است می‌توانیم وارد کار کنیم و با تجربه تراز فنی و کاری آنها را بالاتر ببریم یعنی شرایط تجربه کردن بیشتر را برایشان فراهم کنیم. اگر مصاحبه بعدی بود من می‌گویم که آمارهای بین‌المللی چطور است. مثلاً تعداد دانشگاه‌هایی که ما داریم از تعداد دانشگاه‌های ۱۰ کشور شامل کشورهای انگلستان، استرالیا، کانادا، آلمان، هلند، سوئیس، دانمارک، بلژیک و هنگ کنگ بیشتر است. خروجی‌ایی که می‌دهیم باید متناسب با آن‌ها باشد. البته بحث ما صدور خدمات فنی و مهندسی است، در صدور خدمات بازارهای مختلف منطقه‌ای را داریم و رقبای بزرگی هم داریم که زودتر از ما وارد این بازار شده‌اند، مانند ترکیه. ترکیه زودتر از ما وارد این کار شده و از حدود ۴۰ سال پیش با انقلابی که آقای تورگوت اوزال در ارتقاء دانش مهندسی ترکیه راه انداخت، به این نتیجه رسید که باید صدور خدمات فنی مهندسی بکند و وقتی این کار را انجام می‌دهد می‌تواند در پی آن، صدور برند پوشاک، لوازم، کالاها و تولیدات داخلی ترکیه را هم داشته باشد. ترکیه طی ۴۰ سال گذشته ۴۲۵ میلیارد دلار صدور خدمات فنی و مهندسی داشته، در حالی که ما ۳۲ میلیارد دلار در همین بازه زمانی داریم. بازه‌ای که من در نظر می‌گیرم

از سال ۷۳ است تا امروز، البته سال‌هایی مانند ۹۰ تا ۴٫۲ میلیارد دلار در سال هم صدور خدمات داشته‌ایم و آن سالی بوده که توجه دولت بیشتر به این حوزه بوده است. یعنی اگر دولت به این حوزه توجه کند، این حوزه پتانسیل این‌که بتواند صدور خدمات بیشتری بکند را دارد. حال شما با این بازارهای منطقه‌ای و جهانی که دارید باید اجازه بدهید جوانان و شرکت‌های شما بروند و در خارج از مرزها در کار سازندگی مشارکت کنند. رقبای بزرگی مانند چین و ترکیه در این بازار هستند که شرکت‌های آنها بین ۲۵۰ پیمانکار برتر دنیا قرار دارند. ترک‌ها در سال ۲۰۲۰، ۴۴ شرکت‌شان بین ۲۵۰ پیمانکار برتر دنیا است و چینی‌ها در همین سال حدود ۷۵ شرکت‌شان. یعنی ۱۱۹ تا از ۲۵۰ شرکت برتر دنیا متعلق به چین و ترکیه است. هند ۵ تا، آمریکا ۳۵ تا، ژاپن ۱۳ تا، کره جنوبی ۱۲ و ایتالیا و اسپانیا هر کدام ۱۱ پیمانکارشان جزء این ۲۵۰ شرکت برتر دنیا هستند. در کشور ما هم طی ۲ سال مختلف فقط در سال ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵، ۲ تا از پیمانکارانمان توانستند وارد رتبه‌بندی ۲۵۰ شرکت برتر دنیا شوند، یعنی ما می‌توانیم وارد شویم، اما الزامات آن را هم باید شرکت‌ها ایجاد کنند و هم دولت کمک کند. ترکیه دومین تولیدکننده مصالح ساختمانی در دنیا است، در حالی که ما حجم زیادی از تولیدات سیمان و مصالح ساختمانی که می‌توانیم صادر کنیم داریم. یعنی چون آن‌ها صنعت ساختمان و صدور خدمات‌شان فعال می‌شود، پشت سر آن صنعت تولید مصالح ساختمانی‌شان را هم فعال می‌کنند. از طرفی استاندارد تولید مصالح و کالاهایشان هم بالاتر می‌رود و بین‌المللی می‌شود نسخه‌ای که ما هم باید برای ارتقاء تولیداتمان بویژه در بخش صنعت احداث و ساختمان اجرا کنیم. ما در خارج از کشور، در بازارهای منطقه‌ای، در حوزه CIS، افغانستان، پاکستان و عراق می‌توانیم فعالیت کنیم. در حال حاضر، ۴۰ شرکت ما در بخش خصوصی، ۲ میلیارد دلار قرارداد در قالب ۵۷ پروژه زیرساختی عراق را اخذ کرده‌اند و مشغول کار در احداث پروژه‌های

زیر ساختی این کشور هستند. یعنی این پتانسیل هست که ما بتوانیم در صدور خدمات فنی-مهندسی ورود کنیم و این دستاوردها و دانش مهندسی را صادر کنیم. این ۲ میلیارد دلار کار زمانی گرفته می‌شود که در داخل کشور ما کار کم می‌شود و پیمانکاران گرایش بیشتری به حضور در بازارهای بین‌المللی پیدا می‌کنند و از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۵ به عراق می‌روند. یعنی ظرف سه سال در عراق، حدود ۲ میلیارد دلار کار می‌گیرند. چون بازار عراق باز شده بود، این‌ها ۵ میلیارد دلار ظرفیت در عراق می‌برند و ۲ میلیارد دلار می‌گیرند، که بعد قضیه داعش اتفاق افتاد و مشکلاتی پیش آمد و شرکت‌ها نتوانستند فعالیت‌شان را خوب انجام بدهند و دوره‌ای توقف داشتند. اگر دولت هماهنگی خوبی با این شرکت‌ها داشته باشد، به راحتی می‌توانیم تا ۲۰ میلیارد دلار صدور خدمات فنی-مهندسی در سال داشته باشیم. الان بزرگ‌ترین مشکل شرکت‌های ما، این است که وقتی شما وارد فضای شرکت در مناقصات بین‌المللی می‌شوید، باید جنسستان بین‌المللی باشد. یعنی هم باید ساختار و سازمان‌تان بین‌المللی باشد و هم بتوانید مانند آن‌ها در مناقصه شرکت کنید. اولین نکته این است که بتوانید ضمانت‌نامه بگیرید. ما در مناقصات داخلی هم ضمانت‌نامه می‌گیریم؛ تضمین شرکت در مناقصه و تضمین حسن انجام تعهدات می‌دهیم و برای پرداختی مانند پیش‌پرداخت ضمانت‌نامه می‌دهیم. برای شرکت در مناقصات بین‌المللی و ضمانت‌نامه‌های بعدی‌اش باید ضمانت‌نامه‌های بین‌المللی بگیریم. به خاطر بحث تحریم نمی‌توانیم مستقیم ضمانت‌نامه بگیریم. گاهی اوقات با شرکت‌های محلی مشارکت می‌کنم یا به همراه شرکتی خارجی در مناقصه می‌آییم که خوب نیست، زمانی هم بود که یک بانک عامل از ایران مانند «بانک توسعه صادرات ایران» با یک بانک در کشور مبنای قرارداد کارگزاری داشت. ما ضمانت‌نامه برای بانک توسعه صادرات می‌گرفتیم و آن بانک

در بحث رونق تولید تا صنعت
ساختمان‌تان فعالیت نداشته باشد،
نمی‌توانید در تولید هم توسعه
و رونق پایدار ایجاد کنید. وقتی
می‌خواهید فعالیت‌های تولیدی
داشته باشید، یعنی یک کارخانه
بسازید یا یک مجموعه تولیدی
را ایجاد کنید، ابتدا باید صنعت
ساختمان فعالیت کند پس وقتی
فعالیت صنعت ساختمان شما پایین
است، قطعاً تولیدتان هم در شرایط
پایین‌تری قرار می‌گیرد

ضمانت‌نامه می‌داد برای بانکی که کارفرما در کشور مبدا مثلاً عراق قبول داشت. در زمان برجام این روند انجام می‌شد و خوب هم بود، از آن به بعد که فشار تحریم‌ها بیشتر شد، امکان این کار هم دیگر وجود ندارد، چون بانک‌های ما هم تحریم شده‌اند. الان بزرگ‌ترین مشکل ما ضمانت‌نامه است. البته مشکل ضمانت‌نامه را دولت می‌تواند حل کند چون منابعی در خارج از کشور دارد که می‌تواند به کمک آن‌ها بحث ضمانت‌نامه صدور خدمات فنی-مهندسی را حل کند.

• منابع ما در خارج از کشور بلوکه شده است.

بله. اما اگر دولت با ما تعامل کند، راه‌حل‌هایش را می‌گوییم. مثلاً دولت پولی در عراق دارد و می‌تواند از آن محل برای صدور ضمانت‌نامه خدمات فنی-مهندسی استفاده کند.

• آن پول‌ها بلوکه نشده است؟

خیر. آن‌ها می‌توانند بخشی از این پول را با تفاهمی که بین دولت ما و آن‌ها می‌شود، نگاه دارند. دولت هم پیمانکاران ما را معرفی می‌کند و ضمانت‌نامه را از محل پولی که دارند، تامین می‌کند. چون کار ما تولیدی-سازندگی است و روی زمین است و کاملاً

با دولت مرکزی پول را از دولت می‌گیرد، در حالی که ما به محض این‌که این اتفاق می‌افتد نمی‌دانیم کجا برویم. مشکل اصلی ما در داخل این است که یک نهاد متولی یا فرماندهی واحد یا سازمان مشخصی برای صدور خدمات فنی-مهندسی وجود ندارد. سازمان‌های مختلفی مانند سازمان توسعه تجارت، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت راه، بخش صدور خدمات وزارت نیرو، نفت و... وجود دارند، اما به نظر می‌رسد اگر ما بخواهیم برنامه صدور خدمات داشته باشیم که ظرفیت‌های آن را هم داریم، یک نهاد متمرکز، یک فرماندهی واحد و متولی مشخص می‌خواهیم که هم مسائل داخلی و هم مسائل خارجی را به او بگوییم و او بتواند حل کند. اگر چنین فرماندهی و نهادی را داشته باشیم، من فکر می‌کنم با تراز و عملکرد خیلی بالاتر و بهتری بتوانیم نیروهای فعال مهندسی‌مان را در صدور خدمات فنی-مهندسی به کار بگیریم، ما بازار بزرگی مثل بازار عراق در کنارمان داریم، بازار عراق سال گذشته ۱۰۰ میلیارد دلار بود، اگر فقط بتوانیم ۱۰ درصد این بازار را به دست بیاوریم، می‌توانیم ۱۰ میلیارد دلار کار کنیم، علاوه بر اینکه تمام ظرفیت مهندسی کشور را می‌توانیم به آن‌جا ببریم، بخش عظیمی از چرخه تولید و مصالح ساختمانی و تولیدات را می‌توانیم فعال کنیم، در بخش زیادی اشتغال پایدار بدهیم، نیروهای مهندسی‌مان را مشغول کنیم که به جای مهاجرت در آن پروژه‌ها کار کنند و این‌که نمادی از عزت، سرافرازی، سازندگی، معماری و مهندسی کشور هم برجا می‌گذاریم. ما الان سال‌هاست به تاج محل افتخار می‌کنیم که ساخته دست مهندسین ایرانی است یا به پالایشگاه مدرس یا جای جای دنیا که ساخته دست مهندسان ماست، وقتی اجداد ما این کار را می‌کردند، بالطبع خودمان هم می‌توانیم با شرایط مهندسی و کیفیت بالاتر این کار را بکنیم و فکر می‌کنم اگر دولت توجه بیشتری بکند و مشکلات این حوزه را کنترل کند، این کار راحت‌تر می‌تواند انجام شود.

مهندسی باید مباحث مالیاتی‌شان روان‌تر باشد و همچنین شیوه اخذ ضمانت‌نامه در خارج از کشور. من مثال می‌زنم. خیلی از کشورها مانند ترکیه، در تراز بالایی از صدور خدمات فنی-مهندسی حمایت می‌کنند. مثلاً من خاطرم هست وقتی فرودگاه اربیل می‌خواست بهره‌برداری شود، آقای اردوغان کاری نداشت که دیدار رسمی کند یا نه، آمد فرودگاه را افتتاح کرد و کنار پیمانکارش ایستاد، کار افتتاح که تمام شد، سوار هواپیما شد و رفت. یا وقتی به ایران آمد و به دیدار رئیس‌جمهور وقت رفت، به جای این‌که در کاخ سعدآباد رئیس‌جمهور را ببیند، در همان فرودگاه گفت پیمانکاری دارم که در پزند کار می‌کند، اول باید پروژه پرند را بازدید کنم و ببینم پیمانکارم مشکلی دارد یا خیر. درواقع شما نباید از مباحث صدور خدمات فنی-مهندسی به عنوان زینت‌المجالس استفاده کنید. به طور مثال اگر شما در یک کشور آفریقایی یک پیمانکار دارید که آن‌جا یک میلیارد دلار یا پانصد میلیون دلار کار می‌کند، وقتی به آنجا می‌روید، اول باید مسائل تولیدکننده‌ها و صنعت‌گران را بشنوید و بعد به مسائل اقتصادی و سیاسی بپردازید. من شنیده‌ام که ترک‌ها در مراودات‌شان به طرف مقابل می‌گویند حتماً باید این پروژه را بدهید فلان پیمانکار ما کار کند، در حالی که این‌جا اگر یک دولتمرد به پیمانکاری نزدیک شود، هزار حرف و حدیث درست می‌شود. این فرهنگ باید از بین برود، ما اگر دنبال کسب و کار بین‌المللی هستیم، باید مؤلفه‌های کسب و کار و شرایط بازار را رعایت کنیم. ترک‌ها برای حمایت از پیمانکاران‌شان در زمان داعش ۴ بانک در کردستان عراق تأسیس می‌کنند؛ ایش بانک، بلوبانک، آسیا بانک و زراعت بانک را در کردستان عراق تأسیس می‌کنند و به پیمانکاران می‌گویند که شما کار کنید، کارتان که تمام شد صورت‌وضعیت‌تان را به بانک ترک بدهید. بانک مبلغی را کم می‌کند و صورت وضعیت شما را پرداخت می‌کند، شما بروید کار کنید. بعد آن پول‌ها را جمع می‌کند و در مراودات‌ش

شرایط فنی-مهندسی کشور یا

حوزه فنی-مهندسی کشور از نظر

عملکردی به درجه‌ای از بلوغ

رسیده که پیچیده‌ترین و بزرگ‌ترین

کارهای مهندسی را جوانان و

مهندسین مملکت ما هم می‌توانند

طراحی و هم اجرا کنند. یعنی

پیچیده‌ترین سازه‌ها را به راحتی

می‌توانند طراحی و اجرا کنند. وقتی

چنین پتانسیلی دارید، اگر نتوانید از

این سطح بالای بلوغ فنی و دانش

مهندسی استفاده کنید، به تدریج

متخصصین این حوزه از مملکت

خارج می‌شود

مشخص است. ما هم در داخل کشور، تمام تضامین را به دولت می‌دهیم و دولت از محل اعتباری که ایجاد می‌کند، به ما ضمانت‌نامه می‌دهد و ما هم ضمانت‌نامه را به کارفرما می‌دهیم. در واقع ما تمام تضامین را به دولت در داخل می‌دهیم، اما دولت از محل اعتبارش در خارج و سپرده‌ای که دارد به ما ضمانت‌نامه می‌دهد. ما در همین شرایط فعلی، با ۴۰ شرکت، ۵۷ پروژه در خارج از کشور فقط در عراق داریم. اما اگر بتوانیم ضمانت‌نامه بگیریم، این پتانسیل وجود دارد که این ۵۷ پروژه را به ۱۰۰ و ۱۵۰ افزایش دهیم. الان شرکت‌های ما در حوزه CIS در ازبکستان، قزاقستان و آذربایجان هم کار کرده‌اند، در پاکستان و افغانستان هم همین‌طور. خیلی از شرکت‌های ما در آفریقا هستند. اگر بخواهیم بحث را جمع کنیم شرکت‌های فنی-مهندسی (شرکت‌های آبادگر، مهندس و پیمانکار) ما پتانسیل خوبی دارند که می‌توانند در حوزه‌های خارج از کشور در عرصه صدور خدمات فنی-مهندسی کار کنند، اما ما باید مشکلات‌شان را رفع کنیم. آبادگران، یکسری مشکلات در داخل دارند، اعم از مسائل بانکی و مالیاتی که دولت باید کمک کند که این‌ها حل شود. مثل این‌که صادرکننده‌های خدمات فنی-

تحول در مقررات ملی ساختمان باید انجام شود

بیستمین همایش روز بتن و چهاردهمین کنفرانس ملی بتن از سوی انجمن بتن ایران طی روزهای ۱۶ الی ۲۰ مهر ماه پس از قریب ۳ سال تأخیر به علت شیوع ویروس کرونا با حضور مسئولان ارشد مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی و فعالان بخش خصوصی برگزار شد.

محورهای کنفرانس در این دوره شامل تحلیل و طراحی سازه‌های بتنی، تعمیر و تقویت و بهسازی سازه‌های بتنی، تکنولوژی بتن، دوام و پایداری بتن و سازه‌های بتنی، افزودنی‌های بتن و مواد کمکی مرتبط با بتن و سازه‌های بتنی، اجرای سازه‌های بتنی، بتن و محیط زیست، مدیریت اجرای سازه‌های بتنی و مدیریت دانش و آموزش مهندسی در زمینه بتن و سازه‌های بتنی بود.

بیستمین همایش روز بتن روز شنبه ۱۶ مهرماه با سخنرانی معاون آموزش و توسعه فناوری مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی در محل سالن دکتر پاکدامن این مرکز، افتتاح شد.

مهران غلامی معاون آموزش و توسعه فناوری مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی با

تبریک ایام فرخنده ماه ربیع الاول و خیر مقدم به مدعوین بیستمین همایش روز بتن، از برگزاری همایش و کنفرانس‌های ملی بتن در محل مرکز تحقیقات در سال‌های اخیر ابراز خرسندی کرد.

وی افزود: مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی بنابر مسئولیتی که در زمینه توسعه علوم مهندسی دارد وظیفه خود می‌داند که به عنوان برگزار کننده یا مشارکت‌کننده نقش خودش را در این زمینه ایفا کند.

غلامی ضمن اشاره اجمالی به آخرین دستاوردهای مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی در حوزه ارتقای فناوری‌های بتن، برنامه‌ها و اقدامات این مرکز را در جهت ارتقای سطح مصالح ساختمانی خصوصاً بتن در کشور را با بهره‌مندی مضاعف از خدمات شرکت‌های دانش‌بنیان، در سالی که مزین به نام "تولید، دانش‌بنیان و اشتغال آفرین" از سوی مقام معظم رهبری است، تشریح کرد.

وی ادامه داد: مرکز تحقیقات گذشته از فعالیت‌هایی که در زمینه تدوین ضوابط و مقررات مانند مبحث ۹ یا آبا و نشریه ۵۵

داشته و یا پژوهش‌هایی که هرساله در این زمینه به صورت علمی یا آزمایشگاهی انجام می‌دهد و نیز گواهینامه‌های فنی که به محصولات و مواد مختلف اعطا می‌کند، طی سال‌های گذشته با همکاری شهرداری در زمینه محدودیت‌های ترافیکی که برای حمل و نقل بتن با میکسرها دارد همکاری داشته و این همکاری نتایج خوبی را به همراه داشته است. همچنین این مرکز در زمینه دوام حفاظ‌های بتنی (نیوجرسی) و اعطای گواهینامه به این دسته از محصولات اقدامات مهم و تاثیرگذاری را به انجام رسانده است به نحوی که کیفیت آنها در چند سال اخیر به ارتقای زیادی پیدا کرده است.

معاون آموزش و توسعه فناوری مرکز تحقیقات در همین خصوص افزود: نکته قابل توجه در این زمینه بکارگیری علوم و دانش به روز دنیا است. هرچند که علوم مرتبط با مهندسی عمران سرعت پیشرفتی معادل تغییرات دیجیتالی و مثلاً دارویی و پزشکی ندارد، توسعه در آن بطئی است ولی کاملاً در طول زمان اثرگذار است.

بتن بی استاندارد جان شهروندان را می‌تواند به خطر بیندازد

دربخش آغازین این همایش دکتر شکرچی‌زاده رئیس مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی عنوان کرد: در هفته بتن با اجرای این مراسم می‌خواستیم همه کنشگران حوزه صنعت بتن را کنار هم داشته باشیم.

وی ادامه داد: باید بگویم مصرف بتن بسیار گسترده است و با توجه به اهمیت ساخت و ساز شهری که دارد می‌تواند جان شهروندان را به خطر بیندازد پس چگونه بتوانیم کیفیت را ارتقا دهیم و البته تا نقطه مطلوب فاصله زیادی داریم چه باید بکنیم و قطعاً نقش مصالح مورد نیاز بسیار مهم است مواد اولیه، آزمایشگاه، وزارت صمت و سازمان‌های مختلف در این امر بسیار مهم هستند. همچنین مهندسین ناظر نقش بسیار موثری در این امر دارند.

از نظر تاریخی این روز برای بتن کشور بسیار حائز اهمیت است باید بتوانیم روش کار برای یک دهه آینده را رقم بزنیم و بتوانیم برنامه ریزی خوبی داشته باشیم که نقش محوری در این صنعت ایجاد کنیم. یک موضوع مهم دیگر محیط زیست است که سیمان و بتن نیز از محصولات پرمصرف می‌باشند و آثار زیادی در این امر دارند و البته سیمان آمیخته که ما ظرفیت خوبی در کشور داریم می‌تواند مشکلات آن را کاهش دهد. اگر امروز ۱۰۰ میلیون متر مکعب بتن آماده در کشور استفاده می‌شود میزان سیمان آمیخته آن بسیار کم است که باید حتماً این موضوع بررسی شود.

تحول در مقررات ملی ساختمان باید انجام شود

در ادامه این مراسم دکتر شکیب رئیس سازمان نظام مهندسی کشور نیز گفت: سازمان نظام مهندسی در ۳۱ استان حضور دارد و ۶۰۰ هزار عضو این سازمان هستند که عمدتاً طراح، ناظر و مجری هستند به عبارتی ساخت ساختمان‌های شهری و روستایی با طراحی، اجرا و نظارت سازمان انجام می‌شود. البته عناصر زیادی در ساخت وجود دارد که سازمان یکی از آنهاست و اگر بخواهیم نتیجه کار خوب باشد باید همه آنها کنار هم کار کنند.

وی ادامه داد: در سال‌های گذشته وضعیت بهتری پیدا کردیم ولی قطعاً ما راضی نیستیم و به دنبال ایجاد تحول هستیم. سازمان در دوران جدید رویکرد ارتقای کیفیت دارد. در رویکرد جدید به دنبال سرمایه‌گذاران، بهره‌برداران و مالکانی هستیم که ترغیب‌شان کنیم به جای گرفتن امضا از ما در کنارمان باشند که ارزش افزوده برای سازه خود ایجاد کنند.

بتن یکی از پر کاربردترین مصالح ساختمانی است و زمانی می‌توانیم به مقاومت لازم برسیم که از مصالح تشکیل دهنده به خوبی استفاده و آماده کرده باشیم و توسط مهندس ناظر کنترل‌های مناسب نیز انجام شده باشد.

دکتر شکیب ادامه داد: ما نباید به مهندسان، مجریان و ناظرها اکتفا کنیم و البته که آیین‌نامه‌ها نیاز به بازنگری اساسی دارند و بحث‌های زلزله و مقاوم سازی بسیار مهم است و حاکمیت باید به دنبال بازنگری مقررات باشد.

پیشنهاد ما این است که تحول در مقررات ملی ساختمان باید انجام شود و علاوه بر ایمنی جانی مسائل اقتصادی نیز باید تامین شود و دستگاه‌های دیگر که در چرخه ساخت و ساز هستند باید به وظایف خود به خوبی عمل کنند. البته قانون نظام مهندسی در حال اصلاح است و باید کنترل توسط دستگاه حاکمیت انجام شود و همه مسئولیت با سازمان نباشد و به آن برسیم که ساختمانهای خوب با کیفیت داشته باشیم.

بحث سیمان آمیخته از همین منظر مهم است

در ادامه دکتر پروین پور مشاور وزیر صمت نیز گفت: در این برنامه‌ها مهمتر از اجرای برنامه پیگیری آن است که باید دنبال شود و تعاملات ما نیز باید بیشتر باشد که به نتایج خوبی برسیم اما متأسفانه برای صنایع و دارایی‌های کشور دلمان نمی‌سوزد و وقتی کمبود و بحران ایجاد می‌شود به خودمان می‌آییم. در مورد بحث بتن و سیمان نیز همین‌طور است. و ما منابع خودمان را از دست می‌دهیم بحث سیمان آمیخته از همین منظر مهم است.

ما باید کمک کنیم تعهد ملی را تقویت کنیم فعالین بخش‌های مختلف باید راهکار بیابند و به مسئولین فشار بیاورند تا از دارایی‌هایمان بهتر استفاده کنیم.

صنعت بتن یکی از صنایع استراتژیکی کشور است. ما بسیاری از زیرساخت‌های فنی و عمرانی را داریم که انجام نشده است و از طرفی ما بازار بزرگی اطراف کشور خودمان داریم که می‌توانیم کالاها و خدمات خود را به آنها ارائه کنیم این صنعت خیلی جای کار دارد ما به عنوان وزارت صمت تشویق برای انجام این موارد و همچنین اقتصادی کردن و بعد قاعده گذاری را مد نظر داریم و اعلام آمادگی در وزارت صمت می‌کنیم هر چقدر در توان داریم برای انجام کارها می‌گذاریم.

معضل بتن آماده با یک سازمان و دو سازمان حل نمی‌شود

در ادامه این مراسم محرم کریمی نیز گفت: حتماً باید بین بتن و بتن آماده تفکیک قائل شویم که امروز موضوع بتن آماده موضوع این همایش می‌باشد.

وی ادامه داد: در زمان زلزله ما نگران برج میلاد و یا سدهای کشور نیستیم بلکه نگران ساختمان‌هایی که در آن زندگی می‌کنیم هستیم. معضل بتن آماده با یک سازمان و دو سازمان حل نمی‌شود و یک پروسه عظیم دارد یکی از مسائل این است که بتن آماده محصول فاسد شدنی است و باید تردد برای حمل آن آزاد شود. باید جلسات کارشناسی مرتب انجام گیرد که تصمیم سازی توسط تشکل‌های صنفی و تصمیم‌گیری توسط دولت صورت گیرد. وی ادامه داد: در روز بتن این جلسه نقطه اوج در ۲۰ سال گذشته است که می‌بایست به نتیجه مطلوب برسیم.

برای بتن آماده ضوابط مطمئن وجود نداشته است

در ادامه مراسم آقای رئیسی دبیر انجمن صنفی بتن گفت: برای ارتقای کیفیت بتن آماده که چاربعدها ۲۰ سال به آن نرسیده ایم تاکید کرد مهمترین عوامل آن ابتدا عدم آگاهی است که واقعاً چقدر و چند درصد جامعه از اهمیت بتن آماده آگاهی دارند

و در ایمنی چقدر تاثیر گذار است و دوم اینکه انشقاق بین علم و صنعت وجود دارد. بین دانشگاه و تولیدکننده فاصله وجود دارد. بسیاری از همایش های علمی انجام می شود ولی هیچ وقت به تولیدکننده منتقل نمی شود.

موضوع بعدی اینکه نظارت کافی نیز وجود ندارد تا بررسی شود چرا نباید برای بتن آماده ضوابط مطمئنی وجود داشته است. موضوع آخر کارخانجات بتن آماده است که اگر ببینیم معضلات کارخانجات چه هستند و چرا آن کارخانه و حاضرند بتنی تولید کنند که کیفیت ندارد آیا مصالح خود را نتوانستند تهیه کنند یا قیمت فروش آنها سود کافی ندارد یا ماشین آلات خود را بروز رسانی نکرده اند آیا وام های مناسبی نتوانستند بگیرند. البته باید تاکید کنم با همه این اوصاف خواسته آنها این است که بتن با کیفیت بالا تولید کنند.

تعامل بین صنعت سیمان و بتن درک

متقابل شرایط است

در ادامه این همایش مهندس ثابتی از سیمان غدیر نیز گفت: ما در حال ورود به فاز تعامل هستیم و امیدوارم که این موضوع ادامه داشته باشد. باید اضافه کنم بعد از آب پر مصرف ترین ماده بتن و سیمان است آمار این صنعت نشان می دهد مجموع turn over زنجیره ارزش ۱۱ و نیم میلیارد دلار است و تولید خالص آن ۴/۷ میلیارد دلار در کشور است یعنی دو نیم درصد کل می باشد. این رقم به قدری اهمیت دارد که باید ارکان کنار هم قرار بگیرند و برای این موضوع مهم تلاش کنند.

و دیگر این که از پرت منابع که با آن مواجه هستیم جلوگیری کنند. یک واقعیت دیگری نیز وجود دارد که عمر مفید ساختمان های کشور حدود ۳۰ تا ۳۵ سال است که در برخی کشورها تا ۱۵۰ سال می رسد و در واقع این موضوع اسراف منابع کشور را در بر دارد. موضوع بعدی تعامل بین صنعت سیمان و بتن است که نیازمند درک متقابل شرایط هر کدام از این دو می باشد و دیگری ضرورت مصرف سیمان آمیخته که یکی از راهکارهای کلیدی است و بحث دوام جدی عمر بتن را دارد.

تجلیل از پروژه های برتر در چهاردهمین

کنفرانس ملی بتن

در بیستمین همایش روز بتن و چهاردهمین کنفرانس ملی بتن از خدمات علمی و پژوهشی پنجاه ساله دکتر هرمز فامیلی به عنوان چهره برتر بتنی سال ۱۴۰۱ کشور تقدیر به عمل آمد.

همچنین در اختتامیه بیستمین همایش روز بتن با حضور مسئولان وزارت راه و شهرسازی، مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، فعالان بخش خصوصی، دانشجویان و پژوهشگران از پروژه های برتر در حوزه بتن تجلیل شد.

در این مراسم نمایندگان شرکت های برتر از جمله شرکت خاتم الانبیاء بابت پروژه مصلاي بزرگ امام خمینی (ره)، شرکت مهندسین عمران مارون بابت پروژه بلندترین سازه برج ترافیک کشور، شرکت هگزا بابت پروژه بزرگراه چند طبقه مشهد مقدس و معرفی پروژه بزرگراه شهیدآیت الله بروجردی که توسط شهرداری تهران در حال اجراست، به معرفی و نحوه اجرای کار خود پرداختند.

حال صنعت سیمان خوب نیست

در ادامه مراسم آقای عظیمی از سیمان آرتا اردبیل گفت: اینکه دغدغه کیفیت که در این مراسم مطرح شد را خبر خوبی می دانم در مورد تولید سیمان مشکلاتی که وجود دارد باید بگویم متأسفانه حال صنعت سیمان خوب نیست مثل تامین برق و گاز که در دو سال اخیر باعث کاهش ظرفیت شده است. در زمانی که کشور نیاز زیادی به سیمان دارد برق کارخانجات قطع می شود و کاهش تولید ایجاد می شود

وی ادامه داد: وظیفه اولیه ما حفظ بنگاه اقتصادی است و موارد غیر مستقیم را نیز به گونه ای مدیریت کنیم که در بنگاه اقتصادیمان درخشش داشته باشد. اگر مصالح مناسب و نیازها به طور پیوسته به تولید کننده برسد کیفیت تولید و تحول به خوبی شکل می گیرد و حتی بر هزینه تمام شده نیز تاثیر خواهد داشت. وی در مورد بورس کالا نیز گفت: بورس کالا اقدام مثبتی بوده که تولید کنندگان را به حاشیه امن رسانده است.

پیام آبادگران
آبان ۱۴۰۱
شماره ۴۰۵

پرداختن به شاخص‌های تعدیل در شورای گفتگو

پیام‌آبادگران
آبان ۱۴۰۱
شماره ۴۰۵

در نشست شورای گفت‌وگو، ضمن پرداختن به شاخص‌های تعدیل سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ برای قراردادهای پیمانکاری، در مورد مباحث مالیاتی نیز بحث و گفت‌وگو شد و فعالان اقتصادی، مسائل خود را با رئیس سازمان امور مالیاتی در میان گذاشتند. صد و دوازدهمین نشست شورای گفت‌وگو که ۲۲ شهریور ماه برگزار شد شامل محورهایی مانند تجدیدنظر در شاخص‌های تعدیل سه ماهه سوم و چهارم سال ۱۴۰۰ در قراردادهای پیمانکاری، بررسی تعیین حق‌الزحمه خدمات نظارت مهندسان مشاور و پیشنهاد بازنگری در دستورالعمل شیوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل بود.

در ابتدای جلسه احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد و رئیس شورای گفت‌وگو، پیشبرد اهداف اقتصاد کلان در سال جاری را که احیای ثبات، کشیدن ترمز تورم، کاهش هزینه معاملات تجاری و رفع موانع موجود در برابر کسب‌وکار است را مورد تأکید قرار داد و گفت: هدف دولت،

مدیریت نوسانات جاری است تا بتواند عملکرد اقتصادی کشور را نسبت به سال قبل و برآوردهای پیش‌بینی شده، بهتر کرده و برای این منظور باید در مجموعه فعالیت‌های خود، هم‌گرایی بین دولت و

محسن عامری:

لازم است تا شاخص‌ها در چارچوب یک بخش حرفه‌ای و تخصصی در سازمان برنامه، بررسی و به موقع اعلام شود و در نهایت شاخص‌های تعدیل سه ماهه سوم و چهارم سال ۱۴۰۰ به کمک کمیته‌ای متشکل از نمایندگان بخش خصوصی و سازمان برنامه و بودجه مشخص و نهایی شود

بخش خصوصی را افزایش دهد. او معتقد است که باید بار مالیاتی بر فعالیت‌های رسمی‌گاهش پیدا کند و این تنها در راستای همراهی و همکاری دولت و بخش خصوصی حاصل می‌شود.

به باور خاندوزی شرکت‌های شفاف و رسمی‌که طبق قانون رفتار می‌کنند نباید بار مالیاتی را به دوش بکشند و این بار باید به گردن آنهایی باشد که شفاف نبوده و به دور از قانون فعالیت می‌کنند. وزیر اقتصاد تصریح کرد: مجموعه مالیات ستانی کشور بنا ندارد به هر قیمتی تنها به فکر تأمین درآمد خود باشد. این رویکرد اصلی دولت است و برای تحقق این هدف به هم‌گرایی با بخش خصوصی نیاز دارد.

اثرگذاری فضای گفت‌وگوی شکل گرفته بین بخش خصوصی و سازمان مالیاتی

در ادامه غلامحسین شافعی، رئیس اتاق ایران و دبیر شورای گفت‌وگو از وزیر اقتصاد به دلیل اقدامات ارزنده در مسیر مقررات‌زدایی تقدیر کرد و نتایج حاصل از این حرکت را بسیار موثر

خواند. او مجموعه اقتصاد خصوصی و تعاونی را در اختیار اتاق‌های تعاون اصناف و بازرگانی دانست و ضمن اشاره به تشکیل دبیرخانه مشترک سه اتاق از هشت سال پیش، گفت: از آن زمان سه اتاق به صورت منسجم نظرات خود را در حوزه‌های مختلف در اختیار دولت قرار دادند و این انسجام توانست دولت را در اتخاذ تصمیم‌های به موقع و موثر کمک کند. رئیس اتاق ایران در ادامه فضای تفاهم و گفت‌وگوی شکل گرفته بین بخش خصوصی و سازمان مالیاتی را برای فعالان اقتصادی بسیار اثرگذار ارزیابی کرد.

تشکیل کمیته فنی برای تعیین وضعیت شاخص‌های تعدیل پیمانکاران

در ادامه محسن عامری، به تشریح اهمیت تجدیدنظر در شاخص‌های تعدیل سه ماهه سوم و چهارم سال ۱۴۰۰ در قراردادهای پیمانکاری پرداخت و در این رابطه گفت: این موضوع در نشست کارگروه شورای گفت‌وگو مورد بررسی گرفت و اعضای کارگروه به این نتیجه رسیدند که سازمان برنامه‌بودجه ظرف یک هفته شاخص‌های موقت را برای پیشرفت کار اعلام کند، از طرف دیگر لازم است تا شاخص‌ها در چارچوب یک بخش حرفه‌ای و تخصصی در سازمان برنامه، بررسی و به موقع اعلام شود و در نهایت شاخص‌های تعدیل سه ماهه سوم و چهارم سال ۱۴۰۰ به کمک کمیته‌ای متشکل از نمایندگان بخش خصوصی و سازمان برنامه‌بودجه مشخص و نهایی شود. او از منفی شدن برخی شاخص‌ها و عدم رشد شاخص‌ها متناسب با تورم حاکم بر اقتصاد سخن گفت و واقعی شدن این قیمت‌ها را مطالبه اصلی بخش خصوصی و پیمانکاران عنوان کرد.

عامری در ادامه بررسی تعیین حق‌الزحمه خدمات نظارت مهندسان مشاور را مورد توجه قرار داد و پیشنهاد بازنگری در دستورالعمل شیوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل را مطرح کرد. بر اساس اظهارات او، درخواست جامعه مهندسان مشاور این است که در رابطه با این بخش نیز

سازمان برنامه‌بودجه، قانون کار را ملاک عمل قرار دهد و بخش‌نامه خود را که در ابتدای سال جاری ابلاغ کرد در همین راستا مورد بازنگری قرار دهد. به اعتقاد آنها تعیین حقوق مبنا در سال ۱۴۰۱ در توضیحات بند (۱۲) متن ابلاغیه سازمان برنامه‌بودجه کشور با قانون کار مغایرت دارد. کاهش ضریب بالاسری انتقاد دیگری است که متناسب با بخش‌نامه سازمان از سوی فعالان اقتصادی مطرح می‌شود.

تعیین شاخص‌های تعدیل ۱۴۰۰ بر اساس اطلاعات آماری موجود است

جواد قانع‌فر، رئیس امور نظام فنی اجرایی، مشاوران و پیمانکاران سازمان برنامه‌بودجه ضمن تاکید بر جایگاه تعامل در پیشبرد برنامه‌ها و لزوم رفع اختلاف نظرها درباره تعدیل شاخص‌های یک ساله گفت: نزدیک شدن به واقعیت‌ها برای تعیین تورم در شاخص‌های مختلف، رویکرد اصلی سازمان است. از طرفی برای تعیین قیمت‌ها باید کل نوسانات یک ساله را مدنظر داشت و نباید برش‌های زمانی شش ماهه یا غیره را ملاک عمل قرار دهیم. از طرفی با وجود اختلاف‌هایی که درباره قیمت‌ها به وجود آمده، قادریم در این رابطه با بخش خصوصی همکاری کنیم.

قانع‌فر:

برای تعیین قیمت‌ها باید کل نوسانات یک ساله را مدنظر داشت و نباید برش‌های زمانی شش ماهه یا غیره را ملاک عمل قرار دهیم. از طرفی با وجود اختلاف‌هایی که درباره قیمت‌ها به وجود آمده، قادریم در این رابطه با بخش خصوصی همکاری کنیم.

او درباره بخش‌نامه‌های مربوط به حوزه ارز نیز گفت: سازمان در هر سه پیک ارزی، بخش‌نامه ابلاغ کرد، به‌گونه‌ای که کمترین آسیب را به اقتصاد وارد کند. در همه موارد نظرات بخش خصوصی دریافت و همگی چندین بار تمدید شد. از ابتدای سال ۱۴۰۱ کمی‌با تاخیر این بخش‌نامه را صادر کردیم و در ابتدای شهریور این ابلاغ صورت گرفت که همه نوع قراردادی را هم پوشش می‌دهد. بخش‌نامه‌ای هم درباره مهندسان مشاور تهیه کردیم که کمی‌ایراد داشت و با رفع آنها، به زودی تصویب می‌شود.

قانع‌فر با تاکید بر اینکه مشاوران و پیمانکاران سرمایه اصلی کشور هستند، تاکید کرد: رویکرد سازمان درباره تعیین حق‌الزحمه خدمات نظارت مهندسان مشاور این است که مشاور پروژه درباره اتمام زودتر پروژه دغدغه پیدا کند. بنابراین در بخش‌نامه سال ۱۴۰۱ با همین رویکرد عمل کردیم و بدون کاهش ضریب بالاسری تنها سعی شد روند کار در راستای از بین بردن انگیزه‌های طولانی شدن اجرای پروژه‌ها باشد.

در نهایت خاندوزی با توجه به اینکه هر سه موضوع این نشست طبق مستندات موجود و اطلاعات آماری قابلیت تصمیم‌گیری دارد، پیشنهاد داد: سازمان برنامه‌بودجه با همکاری دبیرخانه شورای گفت‌وگو با تشکیل کمیته فنی و تخصصی طی ۲۰ روز تا یک ماه، ارزیابی‌های لازم را درباره هر سه مورد انجام دهد و جمع‌بندی نهایی خود را در اختیار اعضای شورا قرار دهد.

شفافیت را دنبال می‌کنیم

در ادامه داوود منظور، رئیس سازمان امور مالیاتی به تشریح رویکردهای سازمان برای ایجاد هم‌افزایی بین دولت و بخش خصوصی پرداخت. بر اساس اظهارات او شورای گفت‌وگو محفل مناسبی برای رسیدن به اتفاق نظر است و باید از این ظرفیت بهترین بهره را برد.

او با توجه به برنامه‌های دولت به چرخش‌های تحول‌آفرین در حوزه مالیاتی اشاره کرد و افزود: اولین کاری که باید در بخش مالیاتی انجام شود، انتقال بار

اصلی مالیات از بخش شفاف به سمت حوزه‌های پنهان از نظر مالیاتی است. در یک نظام مالیاتی مطلوب باید به سمتی برویم که ۱۰ تا ۱۵ درصد منابع درآمد مالیاتی از مبدا و شرکت‌ها تامین شود و بقیه از مالیات از درآمد و شخص به دست آید تا سود پنگاه‌ها به عنوان سود سهام به سهام‌داران برسد و امکان تشکیل سرمایه در کشور مهیا شود. بنابراین باید از اشخاص مالیات بگیریم که در این رابطه لایحه‌ای تهیه شده و امیدواریم امسال به مجلس برود.

منظور ادامه داد: به دنبال آن هستیم که مالیات را از تولید به سمت فعالیت‌های سوداگرانه سوق دهیم. با این کار دارایی‌ها در فعالیت‌های غیرمولد متمرکز نمی‌شود. پس پایه‌های جدید مالیاتی تعریف کردیم تا به بخش‌های مولد تخفیف دهیم. مالیات بر خانه‌های لوکس، مالیات بر خانه‌های خالی و غیره از جمله این پایه‌های مالیاتی هستند. بر اساس اظهارات این مقام مسئول، اتکا به داده‌های مستند در روند مالیات‌ستانی اقدام دیگری است که در دستور کار سازمان قرار گرفته است، به گونه‌ای که دیگر مودیان با ممیزهای مالیاتی ارتباط مستقیم نداشته باشند. هدف این است که تشخیص‌ها بدون ممیزی و بر اساس اطلاعات موجود انجام شود. در این رابطه اطلاعات لازم را شناسایی کردیم تا بر اساس آن مالیات‌ستانی دقیق باشد. تاکنون بالغ بر سه میلیون و سیصد هزار اظهارنامه مالیاتی به دلیل داده محور بودن، قطعی شدند بدون اینکه مودی و ممیز مالیاتی با هم ارتباطی داشته باشند. منظور به لزوم اجرای قانون پایان‌های فروشگاهی اشاره و کرد افزود: هدف از اجرای این قانون پایان دادن به روند دریافت اظهارنامه است تا آنجا که حتی نیازی به ممیز و تشخیص در این فرآیند نباشد. این‌گونه عدالت مالیاتی هم رعایت می‌شود. امروز برای همه مودیان کارپوشه‌ای تعریف شده و همه اطلاعات از صدور صورت حساب برای مودی و غیره در کارپوشه، ثبت می‌شود. با ایجاد چنین شفافیتی امکان پرداخت آسان مالیات را

مهیا می‌کنیم.

بر اساس اظهارات رئیس سازمان امور مالیاتی، از اول آبان ماه، اولین گروه مودیان که شرکت‌های بورسی هستند باید صورت حساب خود را به صورت الکترونیکی صادر کنند. سامانه مربوطه در این بخش آماده اتصال است، آیین‌نامه‌های لازم ابلاغ شده و از نظر زیرساختی نیز امکانات وجود دارد.

او ادامه داد: از ابتدای دی ماه نیز گروه دوم یعنی شرکت‌های دولتی وارد این مرحله می‌شوند و قرار است تا پایان سال بعد به طور متناوب تمام فعالان اقتصادی وارد سامانه شوند. در ادامه معاون وزیر اقتصاد اختلاف بین حساب‌های تجاری و غیرتجاری و ابهاماتی که در این رابطه وجود داشت را تشریح کرد. او در این رابطه به داده‌های بانک مرکزی و رفتارهایی که درباره حساب‌ها وجود دارد، اشاره کرد. بر اساس اظهارات منظور، این پروسه تا پایان سال به اتمام می‌رسد و شناسایی حساب‌های تجاری و غیر تجاری نهایی خواهد شد.

او با بیان این مطلب که مقدمات قانونی برای نظام‌مند کردن مالیات‌ستانی فراهم شده و در حال وارد شدن به نظام مالیاتی مدرن هستیم، خاطرنشان کرد: در حال حاضر یک میلیون شرکت فعال در اقتصاد شناسایی شدند که از این بین تنها ۳۳۰ هزار شرکت اظهارنامه دادند. برای همین سازمان مجبور است برای آنها اظهارنامه

منظور:

به دنبال آن هستیم که

مالیات را از تولید به سمت

فعالیت‌های سوداگرانه

سوق دهیم. با این کار

دارایی‌ها در فعالیت‌های

غیرمولد متمرکز نمی‌شود.

پس پایه‌های جدید

مالیاتی تعریف کردیم تا به

بخش‌های مولد تخفیف

دهیم.

برآوردی بدون معافیت و با جریمه کتمان مالیات در نظر بگیرد که این اظهارنامه‌ها تا یک ماه آینده اعلام خواهد شد. افرادی که اظهارنامه برآوردی دریافت کنند، می‌تواند اعتراض کرده و همراه آن اظهارنامه خود را ارائه دهند.

رئیس سازمان امور مالیاتی در رابطه با استرداد مالیاتی نیز به بخش‌نامه جدید و قانون‌مند شدن این بخش اشاره و تصریح کرد: از این پس بلافاصله بعد از درخواست متقاضی باید پرونده استرداد رسیدگی شود. خوشبختانه در چهار ماه ابتدای سال جاری ۴ هزار میلیارد تومان استرداد صورت گرفته که نشان از تلاش دولت برای به روز کردن این بخش است.

او ادامه داد: صدور گواهی موضوع ماده ۱۸۶ نیز با تغییراتی در سامانه تسهیل خواهد شد و بدهکاران مالیاتی از یک ماه آینده این امکان را دارند تا با مراجعه به سامانه میزان بدهی خود را محاسبه و پرداخت کنند.

در انتهای این جلسه فرصتی فراهم شد تا فعالان اقتصادی ابهامات و سوالات خود را با معاون سازمان امور مالیاتی در میان بگذارند و پاسخ‌های لازم را دریافت کنند. همچنین عضویت ارسلان قاسمی و رضا وفایی یگانه به عنوان نمایندگان اتاق تعاون در شورای گفت‌وگو توسط اعضای شورا تصویب شد. همچنین اعضای شورا به فعالیت رسمی شورای راهبری بهبود محیط کسب‌وکار در ذیل شورای گفت‌وگو که یک سال و شش ماه از فعالیت آن به ریاست حمیدرضا فولادگر می‌گذرد، رای دادند.

همچنین اعضای شورا، مهلت ۲۰ روزه‌ای را در نظر گرفتند تا فهرست تهیه شده درباره مدت زمانی که هر دستگاه برای انتشار تصمیمات و بخش‌نامه‌های خود قبل از ابلاغ و اجرا فرصت دارد، نهایی شود. بر اساس ماده ۲۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار دولت باید قبل از هر تصمیمی و برای جلوگیری از غافلگیری بخش خصوصی و فعالان اقتصادی، تصمیمات خود را زودتر و قبل از ابلاغ رسمی، اعلام کند.

۲۱ شهریور - اتاق ایران آنلای

آشنایی با مسئولیت‌های حقوقی و کیفری حوادث ناشی از کار

سومین کارگاه آموزشی «آشنایی با مسئولیت‌های حقوقی و کیفری حوادث ناشی از کار» روز چهارشنبه ۱۶ شهریور در سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران برگزار شد. در این کارگاه آموزشی که سومین جلسه از جلسات آموزشی سندیکا در سال جاری بود، مهندس محمد اصابتی، مدیر کل اسبق بازرسی کار وزارت رفاه، تعاون، و اجتماعی ابعاد مختلف حقوقی و کیفری حوادث ناشی از کار را برای حاضران تشریح کرد.

در آغاز این نشست دکتر ایرج گلابتونچی دبیر سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران ضمن خیر مقدم به کارشناسان و نمایندگان شرکتهای پیمانکاری، عنوان کرد: طی ماههای گذشته سندیکا دو دوره آموزشی در زمینه بیمه و تشخیص صلاحیت برگزار کرد که بازتاب خوبی در بین شرکتهای عضو داشت و مشوق برگزاری دوره‌های متنوع آموزشی جهت پاسخگویی به نیاز شما عزیزان شد.

وی افزود: امروزه یکی از مهم‌ترین موارد در حوزه کار مربوط به مسائل حقوقی شرکتهای به ویژه مسئولیت‌های حقوقی و کیفری ناشی از حوادث کار است که می‌تواند شرکتهای را از لحاظ زمانی درگیر کند، از این رو سعی داریم مسئولیت‌های حقوقی کارفرما و پیمانکار در حوزه کار، عوامل مختلفی که منجر به حادثه می‌شود، پیشگیری‌های لازم در این حوزه و مسائل حقوقی و قضائی مرتبط با آن را در اختیار شرکتهای عضو قرار دهیم.

دبیر سندیکا در بخش دیگری از سخنان خود عنوان کرد: در طی سی سال گذشته یکی از چالش‌هایی که به عنوان سرپرست کارگاه، مدیر پروژه، مدیر دفتر فنی، و مدیرعامل یک شرکت برای من مطرح

شد، این نکته بود که ما به عنوان مهندس اهمیت لازم را به بحث‌های حقوقی نمی‌دهیم و همین عدم توجه در بخشی از کار ما را با مخاطراتی مواجه می‌کند که اغلب مبنای حقوقی دارند.

دکتر ایرج گلابتونچی افزود: در درس‌های مهندسی کمترین مولفه‌های حقوقی گنجانده شده و ما در طول کار با مخاطراتی روبرو می‌شویم که برخی از آنها ابعاد حقوقی دارند. توصیه من به دوستان پیمانکار هم این است که مسائل حقوقی را مطالعه کنند چرا که با داشتن فهم حقوقی از مسائل می‌توانند مبادلات کاری و فنی بهتری حتی با کارشناس حقوقی شرکت خود داشته باشند. دبیر سندیکا در پایان از شرکتهای عضو سندیکا خواست اگر نیاز به برگزاری دوره‌هایی در مورد مسائل مبتلابه پیمانکاران احساس می‌کنند با کارشناسان سندیکا در میان بگذارند تا اقدامات لازم در جهت برگزاری این دوره‌ها صورت گیرد.

نگاه پیشگیرانه

از حوادث محیط کار می‌کاهد

مهندس محمد اصابتی، مدیر کل اسبق بازرسی کار، وزارت تعاون، کار و رفاه

اجتماعی نیز به عنوان مدرس این دوره آموزشی، در بخش آغازین سخنان خود با بیان این که نجات جان یک انسان به منزله نجات جان تمام انسانها است تاکید کرد: صیانت از سلامتی و جان انسانهایی که در یک محیط کار می‌کنند اهمیت اساسی دارد.

وی افزود: اولین مکتوبه در زمینه مقررات ایمنی در کشور ما از سال ۱۳۰۳ مطرح بود، والی کرمان و سیستان مکتوبه‌ای در زمینه مقررات ایمنی منتشر کرد. در سالهای ۱۳۱۴ و ۱۳۱۵ و ۱۳۲۵ و ۱۳۲۷ قوانین و مقرراتی هم داشتیم تا این که در قانون کار سال ۱۳۳۷ باید و نبایدهایی در زمینه مقررات ایمنی مطرح شد. این قانون تا سال ۱۳۶۹ حاکم بود، البته از سال ۱۳۶۰ تا ۱۳۶۹ این قانونی که در حال اجرا است در کش و قوس‌های بررسی مجلس و دولت قرار داشت.

وی گفت: برخی افراد اعتقاد دارند دولت نباید در موضوع کارگر و کارفرما ورود پیدا کند اما برخی تبعیض روا را پذیرفته‌اند و معتقدند اجرای قانون دو ضلع دارد که یک ضلع آن ضعیف‌تر است و باید با قانون حمایت شود که از همین رو دولت به عنوان ضلع سوم وارد

گلابتونچی:

توصیه من به دوستان پیمانکار

هم این است که مسائل حقوقی را

مطالعه کنند چرا که با داشتن فهم

حقوقی از مسائل می توانند مبادلات

کاری و فنی بهتری حتی با کارشناس

حقوقی شرکت خود داشته باشند.

این رابطه شده و با برخی قوانین از جمله قانون کار اعمال نظر می کند. قانون کار فعلی که در حال اجرا است ۲۰۳ ماده و ۱۲۱ تبصره دارد که در ۲۹ آذر ۱۳۶۹ به تصویب مجمع تشخیص مصلحت رسید و ۱۴ اسفند ۱۳۶۹ قابلیت اجرا یافت.

وی گفت: قوانین ۱۵ روز بعد از چاپ در روزنامه رسمی کشور که زیر نظر قوه قضائیه منتشر می شود قابلیت اجرایی می یابد. این امر در مورد مقررات ایمنی هم صادق است. قانون کار یک قانون آمره است و کارفرما نمی تواند به خاطر توافق با کارگر از مسئولیت های قانونی خود سر باز بزند. قانون عنوان می کند کارگری که وارد کارگاه می شود باید وسایل حفاظت فردی داشته باشد. همچنین در مورد حداقل دستمزدی که سالانه اعلام می شود نیز کارفرما نمی تواند برای دستمزدی کمتر از حداقل حقوق با کارگر به توافق برسد.

وی افزود: کارگر از نظر قانون فردی است که در برابر حق السعی و به درخواست کارفرما کار کند که نشان از تبعیت حقوقی و اقتصادی کارگر از کارفرما دارد. طبق قانون کار، کلیه کسانی که در جامعه کار می کنند کارگر هستند البته طبق ماده ۱۸۰ قانون، افراد نظامی، کارمندان دولت، کارکنان بانک و کارمندان وزارت اطلاعات از شمول قانون کار استثناء هستند. اتباع خارجی که دارای پروانه اشتغال نیستند مشمول قانون کار نمی شوند.

اصابتی تصریح کرد: کارگاه های خانوادگی

هم که افراد درجه یک نسبی در آن با هم کار می کنند از شمول قانون کار خارج هستند، اما اگر یک فرد به این کارگاه اضافه شود، این کارگاه از حالت کارگاه خانوادگی خارج می شود و مشمول قانون کار می گردد. البته در هر حال این کارگاهها از شمول مقررات ایمنی و بهداشت خارج نیستند چون حفظ جان انسانها جزو حقوق بنیادین افراد است.

رعایت اصول ایمنی در کارگاه بر عهده کارفرما است

مدیر کل اسبق بازرسی کار، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در ادامه افزود: کارفرما شخصیتی حقیقی یا حقوقی است که کارگر به درخواست او و برای او کار می کند. اگر حادثه ای در یک کارگاه اتفاق افتاد مسئول اصلی کارفرما است مگر این که ترک فعلی صورت گرفته باشد. در ماده ۹۵ قانون کار، مسئولیت مدیران و مسئولان در زمینه بروز حادثه مورد بحث قرار گرفته است و عنوان شده است که «مسئولیت اجرای مقررات و ضوابط فنی و بهداشت کار بر عهده کارفرما یا مسئولین واحدهای موضوع ذکر شده در ماده ۸۵ این قانون خواهد بود. هرگاه بر اثر عدم رعایت مقررات مذکور از سوی کارفرما یا مسئولین واحد، حادثه ای رخ دهد، شخص کارفرما یا مسئول مذکور از نظر کیفری و حقوقی و نیز مجازاتهای مندرج در این قانون مسئول است.»

اصابتی خاطرنشان کرد: برخی کارفرمایان فکر می کنند اگر در کارگاه مسئول ایمنی داشته باشند از مسئولیتهای مربوط به بروز حادثه مبرا هستند. در حالی که طبق ماده ۴ قانون کار، اماکنی که به اقتضای کار به عنوان کارگاه در نظر گرفته می شود محیط کار است و تامین و رعایت اصول ایمنی در آن بر عهده کارفرما است. اگر مسئول ایمنی در کارگاه خطری را دیده و بی توجهی کرده باشد می تواند مقصر باشد، اما اگر ترک فعل نکرده باشد ممکن است حادثه به عنوان قصور اداری تلقی شود.

وی گفت: طبق ماده ۱۲ قانون کار هر نوع تغییر حقوقی در وضع مالکیت کارگاه از قبیل فروش یا انتقال به هر شکل، تغییر نوع تولید، ادغام در موسسه دیگر، ملی شدن کارگاه، فوت مالک و امثال اینها، در رابطه قراردادی کارگرانی که قراردادشان

قطعییت یافته است موثر نمی باشد و کارفرمای جدید قائم مقام تعهدات و حقوق کارفرمای سابق خواهد بود. در ماده ۱۳ قانون کار، مقاطعه دهند موظف شده قرارداد را به نفعی ببندد که مقاطعه کار متعهد شود تمام مفاد قرارداد را رعایت کند از جمله تامین شرایط ایمنی کارگاه.

اصابتی تاکید کرد: در ماده ۳۵ قانون عنوان شده است نظام دستمزدی و نظام کارمزدی کار هر دو مشمول قانون کار هستند. اگر پیمانکار حق و حقوق کارگر را نداده باشد، بر اساس رای مراجع حل اختلاف، کارفرما می تواند از حسن انجام کار کسر کند و به کارگر پرداخت نماید ولی اگر حسن انجام کار باقی نمانده باشد باید از جیب خودش پرداخت نماید.

وی افزود: تعهد کارگر به وسیله و تعهد پیمانکار به نتیجه است. تعهد کارگر به دستمزد و تعهد پیمانکار به مبلغ مقطوع است. سود و زیان ربطی به کارگر ندارد و بر عهده کارفرما است اما پیمانکار مسئول سود و زیان خود است. پیمانکار از کارفرما خط مشی می گیرد اما نسبت به کارگر اختیار عمل بیشتری دارد.

سهم عوامل مختلف در بروز یک حادثه مدنظر قرار می گیرد

اصابتی در ادامه گفت: فرض بر این است که اگر صفر تا صد کار به پیمانکار واگذار شده باشد مسئولیتی بر عهده کارفرما نیست، اما چون انتخاب پیمانکار مناسب و دارای صلاحیت اهمیت دارد در صورت بروز حادثه کارفرما می تواند مقصر باشد. اما اگر در یک کارگاه همزمان چند پیمانکار با هم برای کارفرمایی کار کنند، نظارت و هماهنگی بر عهده کارفرما خواهد بود. در بررسی عوامل حادثه می توان همین نظارت و هماهنگی را به عنوان حلقه مفقوده در نظر گرفت. با این که تامین شرایط ایمنی محیط کار بر عهده پیمانکار است اما باید دید کارفرما جهت نظارت و هماهنگی چه کارهایی باید انجام می داده و انجام نداده است.

وی افزود: وقتی کارفرما کارگاهی را در اختیار پیمانکار بگذارد موظف است خطراتی را که در کارگاه حس می کند برطرف کند. البته ممکن است از پیمانکار خواسته باشد کارگاه را ایمن کند و گرنه مسئولیت نظارت و

اصابتی:

گاهی وقتها برای بررسی حادثه علت

تامه یا علت اصلی بروز حادثه مورد

نظر قرار می گیرد اما در اغلب موارد

سهم عوامل مختلف در بروز یک

حادثه مدنظر قرار می گیرد.

قانون کار نیز عنوان کرد: این ماده به حقوق بنیادین افراد بازمی گردد. در این ماده تاکید شده است که کارگر حق ندارد بیش از ۱۲ ساعت در کارگاه کار کند چون خستگی بیش از حد می تواند به بروز حادثه منجر شود. کارگران باید توجه داشته باشند کار کردن بیش از این سقف ممنوع است و کارگر نمی تواند برای احقاق حقوق خود در این زمینه به اداره کار مراجعه کند. البته وزارت کار مواردی را به طور استثنایی می پذیرد.

وی گفت: مدت مرخصی استعلاجی با تأیید سازمان تامین اجتماعی جزو سوابق کارگران محاسبه می شود. اگر کارگر حادثه ناشی از کار داشته و مرخصی استعلاجی گرفته باشد تامین اجتماعی ملزم به پرداخت است اما اگر کارگری کمتر از سه روز استعلاجی برای بیماری دیگری گرفته باشد تامین اجتماعی پرداخت نمی کند، کارفرما هم طبق قانون وظیفه ای برای پرداخت ندارد اما اگر کارگری بستری شود تامین اجتماعی از روز اول پرداخت می کند.

وی گفت: انجام کار خطرناک و حمل بار بیش از حد برای کارگر غیرقانونی است. یک آیین نامه حمل بار دستی وجود دارد که طبق آن میزان مجاز حمل بار دستی برای مردان ۲۳ کیلو و برای زنان ۱۸ کیلو است. حداقل سن مجاز برای کار کردن طبق ماده ۷۹ قانون کار ۱۵ سال تمام است، از ۱۵ سال تا ۱۸ سال کارگر نوجوان محسوب

نشده باشد آخرین اندازه گیری مدنظر است. در کارگاههای تعطیل چنانچه وجود خارجی نداشته باشند باید ثابت شود آلاینده ای بالاتر از حد مجاز بوده است. در این مورد رای عمومی دیوان وجود دارد که عنوان می کند اگر کارگاه تعطیل هم شده باشد باید کمیته بررسی کند. شورای عالی حفاظت فنی هم در سال ۱۳۹۴ عنوان کرده است که کمیته برای تصمیم گیری باید اندازه گیری قبلی، شرایط شغلی مشابه یا بازرسی وزارت بهداشت را در نظر بگیرد. اصابتی افزود: اگر کارگری برای سنوات ارفاقی اقدام کند هم باید مشمول قانون کار و هم تامین اجتماعی باشد. البته قوانین دیگری برای مشاغل سخت و زیان آور نیز وجود دارد. وی گفت: کارگاههای بالای ۵۰ نفر به استناد ماده ۴۸ و ۴۹ قانون کار باید طبقه بندی مشاغل داشته باشند. در این مورد موضوع سختی کار مورد توجه قرار می گیرد، اما تامین اجتماعی در این باره پرداختی ندارد. در ماده ۷۶ قانون تامین اجتماعی در تعریف مشاغل سخت و زیان آور عنوان شده مشاغلی که در آنها کارگر در معرض عوامل زیان آور محیط کار از جمله عوامل شیمیایی، عوامل مکانیکی، عوامل فیزیکی، عوامل ارگونومیک، عوامل بیولوژیکی، و عوامل روحی- روانی باشد.

اصابتی افزود: مشاغل در گروه «الف» و «ب» دسته بندی می شوند. در گروه الف می توان شرایط سختی کار را با اقداماتی تقلیل داد اما مشاغل گروه «ب» ذاتا سخت و زیان آور هستند. حدود ۱۳ شغل در این گروه دسته بندی شده اند. کمیته ها در مورد گروه «الف» باید تشخیص و تطبیق دهند که شغلی سخت و زیان آور هست یا نه اما در مورد گروه «ب» فقط تطبیق شغل با مشاغل مطرح شده مهم است. وی گفت: توالی و تناوب کار مهم است. اگر کارگری ۲۰ سال متوالی در مشاغل سخت و زیان آور کار کرده باشد بدون شرایط سنی می تواند بازنشسته شود. اما اگر سابقه کار کارگری در مشاغل سخت و زیان آور پراکنده باشد باید سوابق وی محاسبه شود.

قابلیت جسمی و روانی فرد در بدو امر

سنجیده شود

مدرس این دوره آموزشی در زمینه ماده ۵۹

هماهنگی همچنان بر عهده کارفرما است. وی تاکید کرد: گاهی وقتها برای بررسی حادثه علت تامه یا علت اصلی بروز حادثه مورد نظر قرار می گیرد اما در اغلب موارد سهم عوامل مختلف در بروز یک حادثه مدنظر قرار می گیرد.

مشاغل سخت و زیان آور

مدیر کل اسبق بازرسی کار، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: حادثه ناشی از کار رویدادی است که می تواند کار را مختل یا متوقف کند و دارای پیامد است. اگر در کارگاهی حادثه ای روی داد باید طی ۷۲ ساعت روز کاری گزارش آن برای تامین اجتماعی ارسال شود. اگر کارگری در یک کارگاه کار افتاده شود و با تشخیص کمیسیون پزشکی کاهش توانایی جسمی و فکری و روحی ناشی از کار پیدا کرده باشد سنوات خدمت وی دو برابر می شود.

وی تاکید کرد: در قانون تامین اجتماعی ذکر شده اگر کاهش قدرت کار بیمه شده بین ۱۰ تا ۳۳ درصد باشد استحقاق غرامت نقص مقطوع دارد، اما اگر کاهش توانایی فرد بین ۳۳ تا ۶۶ درصد باشد باید کار افتادگی جزئی دریافت کند چرا که ممکن است با کاهش توانایی دستمزد کمتری دریافت کند. اما اگر کار افتادگی بالای ۶۶ درصد باشد کارافتادگی کلی است و تامین اجتماعی به کارگر مستمری خواهد داد.

اصابتی در ادامه گفت: در ماده ۵۱ قانون کار ساعت کار در هفته ۴۴ ساعت است یعنی حدود ۷ ساعت و ۲۰ دقیقه که با زمان استراحت و نهار به ۸ ساعت می رسد. در ماده ۵۲ قانون کار به مشاغل سخت و زیان آور پرداخته است که این ماده فعل به بعد است یعنی اگر کمیته تصویب کرد قسمتی از کارگاه سخت و زیان آور است از آن روز به بعد ساعت کاری کارگر باید ۶ ساعت در روز باشد. مرخصی وی هم ۳۵ روز خواهد بود و اضافه کار ممنوع خواهد بود. اگر کارگری از مزایای این ماده استفاده کند نمی تواند سنوات ارفاقی ماده ۷۶ قانون تامین اجتماعی را بگیرد چون این ماده فعل به قبل است.

وی گفت: در ماده ۷۶ تامین اجتماعی سطح مواجهه با مسائل زیان آور را بررسی می کنند. در کارگاهی که آلاینده سنجی

می‌شود و ساعت کار او نیم ساعت کمتر از افراد بزرگسال است. میزان مجاز حمل بار برای این افراد هم کمتر از افراد بزرگسال است.

اصابتی تاکید کرد: در مورد کارگر نوجوان باید آزمایشات بدو استخدام صورت بگیرد. البته در ماده ۹۰ قانون تامین اجتماعی عنوان می‌شود باید قابلیت جسمی و روانی فرد در بدو امر سنجش شود. اگر کارفرمایی این اقدام را انجام ندهد و بعداً کارگری به کمیسیون پزشکی مراجعه کند و کمیسیون پزشکی عنوان کند کارافتادگی ایشان به دلیل نداشتن قابلیت کار محوله بوده است، کارفرما مجبور است بیمه وی را تا بازنشستگی پرداخت نماید. ماده ۵۰ تامین اجتماعی هم ضمانت اجرایی همین ماده است.

اصابتی در مورد ماده ۶۶ قانون هم عنوان کرد: اگر کارفرما در حادثه‌ای مقصر باشد تامین اجتماعی باید از حادثه دیده حمایت کند و بعداً از کارفرما بخواهد ۱۰ سال مستمری فرد فوت شده را یکجا یا به شکل قسطی به تامین اجتماعی پرداخت نماید.

مقررات ایمنی و بهداشت کار

مدیرکل اسبق بازرسی کار، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در ادامه این کارگاه آموزشی عنوان کرد: فصل چهارم قانون کار در زمینه مقررات ایمنی و بهداشت کار است. یکی از مواد مهم این فصل، ماده ۸۵ قانون کار است که تاکید دارد برای صیانت از نیروی انسانی و منابع مادی کشور مقررات حفاظت فنی توسط آیین‌نامه‌های شورای عالی حفاظت فنی و مقررات بهداشتی وزارت بهداشت مورد تایید است. از سال ۱۳۳۷ که قانون قبلی وجود داشته این مورد هم وجود داشته است. از آن سال تاکنون بیش از ۶۰ آیین‌نامه توسط شورای عالی حفاظت فنی منتشر شده که کارگر و کارفرما ملزم به آنها هستند.

دبیر سابق شورای عالی حفاظت فنی گفت: در شورای عالی حفاظت فنی سه جانبه‌گرایی رعایت می‌شود و نماینده کارگران، کارفرمایان و دستگاههای ذی‌مدخل در آن حضور دارند. دبیرخانه شورای عالی حفاظت فنی در اداره کل بازرسی کار است و مدیرکل اداره بازرسی

دبیر آن است.

وی افزود: کارگاهی که قرار است احداث شود باید یک تأییدیه از وزارت بهداشت در مورد نقشه‌ها، شرایط و امکانات بهداشتی از لحاظ مقررات ایمنی داشته باشد، اگر در این مورد اقدامی صورت نگیرد می‌توان طبق فصل مجازاتها با آن برخورد کرد.

وی افزود: طبق ماده ۸۸ قانون کار باید ماشین‌آلات و ابزار مورد استفاده در کارگاه ایمن باشند اما متأسفانه افرادی پیدا می‌شوند که ماشین‌آلات و ابزار غیرایمن می‌سازند و قانون در این باره ضمانت اجرایی ندارد. البته کارفرما ملزم است ماشین‌آلاتی با شرایط فنی و ایمن بخرد. ماشین‌آلات و دستگاهها از جمله جرقه‌زین، تاورکین، سیستم ارتینگ و ... طبق آیین‌نامه شورای عالی فنی قبل از بهره‌برداری باید گواهی‌نامه دریافت کنند. اصابتی تاکید کرد: متأسفانه در جامعه ما وسایل حفاظت فردی غیراستاندارد به فراوانی دیده می‌شود و بهتر است دوستان به دنبال خرید وسایلی باشند که از مرکز تحقیقات گواهی‌نامه سالانه داشته باشد.

وی گفت: ماده ۹۱ قانون کار عنوان می‌کند کارفرمایان و مسئولان موضوع ماده ۸۵ موظف هستند به تامین شرایط ایمن محیط کار، آموزش، و نظارت بپردازند. این سه شرط الزام‌آور هستند. به عبارتی دو عامل شرایط محیطی و انسانی در این مورد مورد تاکید قرار می‌گیرد. سازمان بین‌المللی کار معتقد است ۸۸ درصد از اتفاقاتی که حین کار می‌افتد عامل انسانی دارد. ۲ درصد از حوادث کار غیرمرتبه و ۱۰ درصد مربوط به شرایط محیطی ناایمن است. برای همین اهمیت نظارت بیشتر می‌شود.

وی ادامه داد: بنده ۶۰ هزار حادثه را بررسی کرده‌ام و به نظرم از بین ۱۰۰ حادثه بیش از ۵۰ درصد به دلیل عدم نظارت، ۱۵-۱۶ درصد به دلیل عدم آموزش، ۱۵-۱۸ درصد در اثر سهل‌انگاری، و ۱۸-۲۰ درصد در اثر شرایط ناایمن محیط کار است. بنابراین می‌توان گفت عامل انسانی و آموزش بسیار مهم است. برای همین آموزش ایمنی عمومی ۸ ساعته برای پیمانکاران الزامی شده است.

اصابتی گفت: برای بررسی حادثه، کارشناسان باید به آیین‌نامه‌ها رجوع کنند

و عنوان کنند کارگر یا کارفرما کدام ماده قانونی را رعایت نکرده است.

وی درباره ماده ۹۲ قانون کار نیز عنوان کرد: کارفرمایان باید برای شاغلینی که به اقتضای نوع کار در معرض بروز بیماریهای ناشی از کار قرار دارند پرونده پزشکی تشکیل دهند و حداقل سالی یکبار توسط مراکز بهداشتی و درمانی از آنها معاینه و آزمایشهای لازم را به عمل آورند و نتیجه را در پرونده مربوطه ضبط نمایند. اگر کمیسیون پزشکی تشخیص دهد فردی توانایی انجام کاری را ندارد کارفرما موظف است بدون کاهش حق‌السعی جای وی را عوض کند. البته کارفرما می‌تواند عدم نیاز اعلام کند اما بررسی آن بر عهده مراجع قانونی است.

اصابتی تاکید کرد: در کارگاههایی که بیش از ۲۵ نفر مشغول به کار هستند داشتن کمیته حفاظت الزامی است. کمیته حفاظت به عنوان حلقه‌ای است که می‌تواند به کارفرما در رعایت مسائل بهداشتی و ایمنی کمک کند. سال ۱۳۹۴ آیین‌نامه‌ای با نام آیین‌نامه مسئولین ایمنی تصویب شد اما به دلیل این که در هیات وزیران تصویب نشده بود مورد انتقاد قرار گرفت و این آیین‌نامه را تا حدی معلق کرد. البته هنوز کارگاهها می‌توانند مسئول ایمنی داشته باشند.

مسئولیت حقوقی حوادث ناشی از کار

وی گفت: ماده ۹۵ قانون کار به مسئولیت پرداخته و عنوان می‌کند هر گاه بر اثر عدم رعایت مقررات حادثه‌ای رخ دهد شخص کارفرما از نظر حقوقی و کیفری مسئول است اما اگر دستورالعمل‌ها را به درستی رعایت کرده باشد مسئولیتی ندارد.

اصابتی در ادامه گفت: در بررسی حادثه چند نظریه از جمله نظریه خطر، نظریه تقصیر و نظریه تضمین حق وجود دارد. در نظریه تقصیر عنوان شده هر کسی در انجام کار حادثه دید برای رسیدن به حق خود می‌تواند شکایت کند، و ثابت کند کارفرما رعایت الزامات را نداشته است، که این نظریه امروزه منسوخ شده است و در نظام حقوقی ما که منطبق با نظریه خطر است عنوان می‌شود کسی که برای دیگران خطری می‌سازد اصل بر این است که مقصر است، و کارفرما باید ثابت کند که الزامات را رعایت

کرده است. نظریه تضمین حق معتقد است هر فردی حق دارد سالم زندگی کند و اگر فردی در اثر حادثه‌ای درآمدش کم شد باید جبران این امر هم شود.

وی گفت: بر اساس نظریه خطر است که امروزه بیشتر کارفرماها در حوادث مقصر شناخته می‌شوند. در نظام حقوقی ما روی جبران خسارت هم تاکید شده است. قوانین مربوط به حوادث ناشی از کار مشمول مرور زمان نیست اما در این مورد فرد شاکی باید ادله اثبات را ارائه دهد. ممکن است آثار حادثه از دست رفته باشد و مدعی باید ادله بیاورد. البته بازرسین اداره کار قبل از این که یک مدعی برای حادثه‌ای وجود داشته باشد پرونده را بررسی می‌کنند و به کارفرما اعلام می‌کنند که رفع نقص داشته باشد.

اصابتی افزود: از بعد مسائل حقوقی، برخی قضات نتیجه بررسی حادثه را به علت تامة رجوع می‌دهند و فردی که بیشترین سهم را در حادثه دارد ۱۰۰ درصد مقصر شناخته می‌شود اما برخی قضات به تساوی اعتقاد دارند و معتقدند باید سهم هر فرد در بروز حادثه مشخص شود و هر فرد طبق سهم خود جوابگو باشد.

وی در زمینه ماده ۹۶ قانون کار نیز عنوان کرد: نظارت بر حسن اجرای کار بر عهده بازرسان اداره کار است، نظارت بر آیین‌نامه‌های حفاظت بهداشت و ایمنی کار، آموزش مسائل و مقررات ایمنی، و بررسی اشکالات مقررات و رسیدگی به حوادث ناشی از کار بر عهده آنها است. در رسیدگی به حوادث ناشی از کار، علاوه بر تجزیه و تحلیل عمومی، بازرس باید به عنوان ضابط دادگستری نظریه اولیه را ارائه دهد. گزارش بازرس اداره کار در حکم گزارش ضابط اداره دادگستری است.

وی افزود: در مورد مسئولیت حقوقی حوادث ناشی از کار، جبران خسارت لازم است. البته در مورد مقابله با مخاطرات موجود در محیط کار مراحل سه گانه پیشگیری، کنترل و ترمیم حوادث ناشی از کار مطرح می‌شود اما داشتن نگاه کنشی یا پیشگیرانه به نسبت زیادی از حوادث محیط کار می‌کاهد. در نگاه واکنشی است که بعد از روی دادن حادثه جبران خسارت مدنظر قرار می‌گیرد.

مهندس اصابتی در بخش دیگری از

سخنان خود تصریح کرد: بررسی حادثه ناشی از کار باید توسط مقام قضایی صورت گیرد اگرچه برای این که قاضی علم پیدا کند به کارشناس مراجعه می‌کند. مراجع قضایی بعد از شکایت فرد آسیب دیده، به پزشکی قانونی و اداره کار نامه می‌نویسد. در پزشکی قانونی میزان آسیب تشخیص داده می‌شود. اداره کار نیز موظف است عوامل موثر در حادثه را بر اساس قانون تعیین کند.

وی گفت: بازرس اداره کار نظر کارشناسی خود را ارائه می‌دهد. متأسفانه قضات ما چون علم این موضوع را ندارند علاوه بر تعیین عوامل موثر در بروز حادثه، بررسی میزان تاثیر عوامل را هم بر عهده بازرس می‌گذارند. در قانون مجازات اسلامی اگر حادثه‌ای مانند حادثه ناشی از کار، شبه عمد باشد بحث دیه مطرح می‌شود. البته کارفرماها گاهی با بیمه مسئولیت، از برخی وظایف ذاتی خود شانه خالی می‌کنند.

وی افزود: در نظام حقوقی ما آنچه اهمیت دارد بررسی حوادث ناشی از کار، تعیین عوامل موثر در حادثه و تعیین مسئولیت کارفرما و کارگر و حتی دولت در قبال آن است. مسئولیت به معنی پاسخگویی فرد در برابر اعمالی است که به وی منصوب است.

اصابتی گفت: سازمان بین‌المللی کار عنوان کرده ۴ تا ۷ درصد GDP هر کشوری مربوط به بیماری‌ها و حوادث ناشی از کار است که ما حدود ۴۵ هزار میلیارد تومان در زمینه بیماری‌ها و حوادث ناشی از کار هزینه می‌کنیم. بزرگترین بیمه اجتماعی ما تامین اجتماعی است که امروزه برای هر ۴ و نیم پرداخت بیمه، ۱ فرد بازنشسته وجود دارد در حالی که زیر ۵ نفر پرداخت کننده به ازای هر بازنشسته به منزله وضعیت قرمز است.

وی افزود: ماده ۶۱۶ قانون مجازات اسلامی عنوان کرده است هر گاه در اثر بی‌مبالائی، بی‌احتیاطی و عدم مهارت و عدم رعایت نظامات دولتی برای فردی اتفاقی بیفتد طرف مقابل ضامن است. بی‌احتیاطی به معنای عدم توجه فرد به نتایج کاری است که عرفاً قابل پیش‌بینی است. در بی‌مبالائی ترک فعل هم مطرح می‌شود. عدم مهارت نیز نداشتن توانایی جسمی و روانی برای انجام کار است.

اصابتی تاکید کرد: شرایط کار عادی می‌تواند با وجود نقص انسانی، نقص فنی، و عوامل خارجی به شرایط غیرایمن تبدیل شود، اگر فکری برای پیش‌بینی و کنترل این عوامل نشود آنها می‌توانند به حادثه یا شبه‌حادثه منجر شود. ماده ۶۵ قانون تامین اجتماعی عنوان کرده است اگر حین رفت و برگشت اتفاقی برای کارگر بیفتد جزو حوادث کار به شمار خواهد آمد. در صورت عدم تکافوی وسیله نقلیه، کارفرما موظف است وسیله نقلیه برای کارفرما تهیه کند. اگر کارگر با وسیله نقلیه‌ای که کارفرما تهیه نکرده، رفت و آمد کند و حادثه‌ای روی دهد، با تحقق برخی شروط از جمله زمان ثابت، مسیر ثابت و ... تامین اجتماعی آن را به عنوان حادثه ناشی از کار خواهد پذیرفت. وی گفت: در پس هر حادثه ناشی از کار ۶۰۰ شبه‌حادثه یعنی حوادثی که به خیر گذشته‌اند، وجود داشته است. در بررسی حادثه باید به علل کلی مانند نظارت، آموزش، رویه‌ها، شرایط جسمی و روحی، و شرایط محیطی توجه شود. در قدم بعدی باید به عوامل فرعی حادثه هم پرداخت تا منشأ حادثه مشخص شود. در کنار شرایط نایمن (نقص فنی، معیوب بودن ابزار و ...)، اعمال نایمن (روش انجام غلط کار، انجام کار بدون مجوز، ابزار نامناسب و ...) هم وجود دارد.

اصابتی تصریح کرد: سازمان بین‌المللی کار عنوان کرده در سال ۲۰۱۷ حدود ۲ میلیون و ۷۸۰ هزار نفر در جهان به دلیل بیماری و حوادث شغلی فوت کرده‌اند. از این تعداد ۴۰۰ هزار نفر در اثر حوادث فوت شده‌اند یعنی فوت افراد بر اثر بیماری ۶ برابر حوادث بوده است. ۳۷ درصد حوادث ناشی از کار مربوط به بخش ساختمان و ۷۰ درصد آن به خاطر کار در ارتفاع بوده است. طبق اعلام پزشکی قانونی ۶۰ درصد از حوادث منجر به فوت نیز در بخش ساختمان روی داده است.

وی افزود: هزینه‌های حوادث ناشی از کار مستقیم و غیرمستقیم هستند. هزینه مستقیم حوادث ناشی از کار شامل مواردی مانند هزینه پزشکی، دیه، غرامت دستمزد و ... است. هزینه غیرمستقیم حوادث ناشی از کار که نامحسوس است شامل مواردی مانند جایگزینی فرد جدید، توقف کار، خسارت به اموال، هزینه بررسی حادثه، از بین رفتن انگیزه کارکنان، تهیه تمهیدات اضطراری و پاکسازی حادثه، از دست رفتن شهرت و آبرو، از بین رفتن فرصت‌های تجاری و ... است. گفته می‌شود هزینه غیرمستقیم حوادث ناشی از کار ۱۰ برابر هزینه مستقیم حوادث ناشی از کار است. وی گفت: سازمان بین‌المللی تامین اجتماعی عنوان می‌کند چنانچه کارفرمایی در زمینه آموزش ایمنی ۱۰۰ هزار تومان هزینه کند حدود ۴۸۰ هزار تومان برگشت سرمایه خواهد داشت. برگشت سرمایه در زمینه اقدامات پیشگیرانه ۲/۲ واحد و در مورد وسایل حفاظت فردی ۳/۳۷ واحد است. اگر با آموزش‌های لازم کارفرما را متوجه کنیم این هزینه‌ها جزو سرمایه‌گذاری است، بسیاری از حوادث ناشی از کار روی نخواهد داد.

لزوم بررسی حوادث برای عدم تکرار آنها ضروری است

مدیر کل اسبق بازرسی کار، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی عنوان کرد: بررسی حادثه برای عدم تکرار حوادث ضروری است. علاوه بر این با تعیین عوامل موثر در حادثه به برآورد هزینه‌ها منجر خواهد شد. در بررسی عوامل حادثه مواردی مانند زمان، مکان، نوع حادثه، سن حادثه دیده، سابقه حادثه دیده، چرایی حادثه، شاهدان حادثه،

خسارت وارده، و ... مهم است. افرادی که سابقه بیشتری دارند به دلیل اعتماد به نفس زیاد و افراد تازه کار به دلیل عدم آشنایی با شرایط موجود، بیشترین تعداد افراد حادثه دیده را تشکیل می‌دهند. وی تصریح کرد: بهتر است در گزارش مربوط به حادثه ناشی از کار رویدادنگاری شود و اعلام نظر ثبت نشود. ثبت اطلاعات حادثه مهم است. توجه به نکات فنی نیز حائز اهمیت است. در زمان نوشتن گزارش باید سطح هوشیاری افراد در زمان اظهارات آنها ثبت شود. همچنین اگر نقل قولی آورده شد حتماً گوینده آن معرفی شود.

پرسش و پاسخ

در پایان این کارگاه آموزشی که نزدیک به ۴ ساعت ادامه داشت به پرسش‌های حقوقی حاضران در زمینه حوادث ناشی از کار پاسخ داده شد. اصابتی در پاسخ به سوال یکی از حاضران در زمینه روند شکایت عنوان کرد: برای بررسی حوادث ناشی از کار بعد از این که پزشک قانونی و وزارت کار نظر دادند، پرونده به مراجع قضایی بازمی‌گردد، قاضی با فراخواندن طرفین نظر کارشناسی خود را اعلام می‌کند. اگر به نظر کارشناسی اعتراضی باشد، هیات کارشناسی با دریافت مبلغی به بررسی مجدد حادثه می‌پردازد. هر جا برای قاضی چند و چون حادثه مسجل شد می‌تواند رای صادر کند و این رای ظرف ۲۰ روز قابل اعتراض است. نظر کارشناس قابل تغییر نیست مگر این که قاضی نظر تکمیلی بخواهد.

وی در پاسخ به سوال دیگری در زمینه زنجیره نظارت بر ساخت و ساز و اهمیت آن در بررسی حوادث عنوان کرد: در زنجیره نظارت پیوستگی اهمیت دارد. زمانی که یکی از حلقه‌های زنجیره سست باشد می‌تواند در نظارت گسست ایجاد کند. اولین نظارت برون کارگاهی در قانون مربوط به مهندسان ناظر است. نظارت این افراد برون کارگاهی و بر اساس مقررات ملی ساختمان است. این ناظران موظف هستند در زمینه نقص ایمنی هم به کارفرما و شهرداری و اداره کار گزارش دهند. وی گفت: دومین مرجع نظارت بر عهده صادرکننده مجوز است که باید شرایط ایمنی را مدنظر قرار دهد. سازمان نظام مهندسی هم باید نظارت داشته باشد که

تکلی:

زمینه حوادث ناشی از کار تنها موردی است که مدیرعامل شخصا باید برای پاسخگویی و تفهیم اتهام برود. همین امر اهمیت موضوع حوادث ناشی از کار را نشان می‌دهد. سندیکیا شرکت‌های ساختمانی نیز با آگاهی از این موضوع، تشکیل دوره آموزشی در زمینه حوادث ناشی از کار را در اولویت خود قرار داد.

مهندس ناظری که انتخاب کرده کاغذی نیست، یا در قبال گزارش آنها اقدام کند. وزارت راه و شهرسازی هم که مقررات ملی ساختمان را تالیف کرده نظارت عالی دارد. وزارت کار هم بر اساس ماده ۷ آیین‌نامه باید نظارت داشته باشد.

وی در پاسخ به سوال دیگری در زمینه مسئولیت پیمانکاران دست دوم نیز عنوان کرد: در آیین‌نامه ایمنی پیمانکاران عنوان شده در این مورد حلقه هماهنگی و نظارت همچنان مطرح است. و نمی‌توان به صرف واگذاری کار به پیمانکار جزئی از نظارت خودداری کرد. در ماده ۱۳ آمده است کارفرمایی (پیمانکار اصلی) که می‌خواهد کار را واگذار کند باید به نحوی قرارداد ببندد که پیمانکار فرعی خود را ملزم به رعایت قوانین ایمنی بداند.

اهمیت موضوع حوادث ناشی از کار

در بخش پایانی پانل پرسش و پاسخ، آقای محمد تکلی کارشناس حقوقی سندیکیا نیز عنوان کرد: زمینه حوادث ناشی از کار تنها موردی است که مدیرعامل شخصا باید برای پاسخگویی و تفهیم اتهام برود. همین امر اهمیت موضوع حوادث ناشی از کار را نشان می‌دهد. سندیکیا شرکت‌های ساختمانی نیز با آگاهی از این موضوع، تشکیل دوره آموزشی در زمینه حوادث ناشی از کار را در اولویت خود قرار داد. امیدواریم این دوره آموزشی چشم‌انداز مناسبی از این موضوع به مدیران و کارشناسان شرکت‌های پیمانکاری ارائه داده باشد تا با پایین آوردن حوادث ناشی از کار، ریسک کار خود را پایین آورند و در صیانت از نیروی انسانی خود موفق باشند.

نحوه ورود و بررسی پرونده‌های تشخیص صلاحیت پیمانکاران در سامانه ساجات

فضای کسب و کار فعالیت های خود را ادامه می‌دهیم و با همین امید کارگاههای آموزشی مورد درخواست اعضای خود را برگزار می‌کنیم.

در ادامه این دوره آموزشی، خانم مهندس نسرين اوجاقی رئیس واحد تشخیص صلاحیت سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران نیز عنوان کرد: در دوره آموزشی پیشین موضوع آئین‌نامه تشخیص صلاحیت و تغییرات آن را مطرح کردیم، در این دوره به شکل عملی‌تر، نحوه ورود و بررسی پرونده‌های تشخیص صلاحیت پیمانکاران در سامانه ساجات را بررسی خواهیم کرد. البته در اینبار آنچه مورد تاکید من است توجه به دیدگاه کارشناسی است که در نهایت پرونده شرکت شما را بررسی خواهد کرد، چرا که توجه به نقطه نظرات و نحوه عمل کارشناسان باعث می‌شود پرونده‌های شما در مدت زمان کمتری به نتیجه برسد.

عضو کمیته تشخیص صلاحیت شورای هماهنگی تشکلهای صنفی و حرفه‌ای کشور عنوان کرد: از بزرگترین معضلات شرکتها در حوزه تشخیص صلاحیت طول کشیدن زمان بررسی پرونده است که بخشی از آن به سازمان برنامه و بودجه و بخشی از آن مربوط به ما پیمانکاران است که در ثبت اطلاعات و مدارک لازم دقت کافی را نشان نمی‌دهیم.

نسرين اوجاقی در ادامه این کارگاه آموزشی که نزدیک به ۳ ساعت طول کشید مباحث مربوط به نحوه ورود و بررسی پرونده‌های تشخیص صلاحیت پیمانکاران در سامانه ساجات را تشریح کرد و پرسش حاضران در این زمینه را پاسخ داد.

کنیم تا تاثیر بیشتری در بهتر شدن کارکرد اعضا در طی مراحل تشخیص صلاحیت داشته باشد.

وی افزود: چنان که مستحضرد بررسی پرونده‌های رتبه ۳ و ۴ و ۵ در سندیکا صورت می‌گیرد و این امر نشان از تسلط همکاران مادر دبیرخانه سندیکا به امور تشخیص صلاحیت دارد، علاوه بر این سندیکا ارتباط خوبی با واحد تشخیص صلاحیت سازمان برنامه و بودجه کشور دارد که می‌تواند نقش سندیکا را در گره‌گشایی از برخی ابهامات و موارد مبتلا به شرکت‌های پیمانکاری پررنگ‌تر کند.

دبیر سندیکا تصریح کرد: بازخوردها، سوالات و درخواست‌های شما از سندیکای خودتان، ما را ترغیب می‌کند که دوره‌های مورد درخواست شما را برگزار کنیم. برگزاری این دوره‌ها به صورت حضوری و حتی مجازی امکان‌پذیر است، اگرچه دوره‌های حضوری امکان تعامل بیشتر را فراهم می‌کند و سطح تاثیرگذاری را بالا می‌برد. بی تردید تحلیل و برداشت شما برای تداوم و بهبود کیفیت این دوره‌ها حائز اهمیت فراوانی است.

گلابتونچی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: اگرچه شرایط پیمانکاری کشور روز به روز سخت‌تر می‌شود و شرکت‌های زیادی از چرخه آبادانی کشور خارج می‌شوند، اما سندیکا به عنوان خانه سازندگان تلاش می‌کند با همکاری دبیرخانه و پشتیبانی هیأت مدیره خود، گره‌گشای مشکلات اعضا باشد. بی شک برگزاری دوره‌های آموزشی و اطلاعات رد و بدل شده در آنها باعث تسهیل در فرآیند کار پیمانکاران می‌شود. دبیر سندیکا در پایان تاکید کرد: ما با امید به بهتر شدن شرایط اقتصادی کشور و

کارگاه آموزشی «نحوه ورود و بررسی پرونده‌های تشخیص صلاحیت پیمانکاران در سامانه ساجات» روز دوشنبه، ۹ آبان ماه در سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران برگزار شد. در این کارگاه آموزشی که چهارمین دوره از دوره‌های آموزشی سندیکا در سال جاری بود، مهندس نسرين اوجاقی، رئیس واحد تشخیص صلاحیت سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران به تشریح نحوه ورود و بررسی پرونده‌های تشخیص صلاحیت پیمانکاران در سامانه ساجات پرداخت.

در آغاز این دوره آموزشی، دکتر ایرج گلابتونچی دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران با اشاره به این نکته که کارگاه آموزشی حاضر، بخش دوم کارگاه آموزشی با عنوان «آیین‌نامه طبقه‌بندی و تشخیص صلاحیت پیمانکاران» است که ۳۱ مرداد ماه در سندیکا برگزار شده بود، تصریح کرد: تشخیص صلاحیت از موارد چالش برانگیز برای شرکتها است، بر همین اساس و با توجه به بازخورد اعضا، لازم دیدیم بخش دوم این کارگاه آموزشی را با تاکید بر روی نکات عملیاتی برگزار

دکتر گلابتونچی:

ما با امید به بهتر شدن شرایط

اقتصادی کشور و فضای کسب و کار

فعالیت‌های خود را ادامه می‌دهیم و

با همین امید کارگاههای آموزشی مورد

درخواست اعضای خود را

برگزار می‌کنیم

در اجلاس اسکان بشر مطرح شد

چهار مولفه برای ساخت مسکن

پیام‌آبادگران
آبان ۱۴۰۱
شماره ۴۰۵

قوه است و باید دیدگاه‌های مشورتی خود را ارائه داده و پیگیر اجرا و نتایج حاصل از آن باشد، بدین ترتیب پایش و پیگیری برنامه‌ها و وعده‌های داده شده توسط دولت در دستورکار بخش خصوصی است تا با شناسایی انحراف‌ها به اصلاح ساختارها کمک کند.

او ادامه داد: هیات امنای اسکان بشر ۱۰ نفر عضو دارد که پروژه‌ها را شناسایی و در اختیار کمیته پایش قرار می‌دهد تا نظر کارشناسی دهند. رئیس این هیات امنای حسین سلاح‌ورزی، نایب‌رئیس اتاق ایران است.

ساخت‌وسازها باید بر پایه معیارهای متنوعی صورت گیرد

در ادامه گتمیری، رئیس هیات مدیره موسسه تحقیق برای توسعه احداث، چالش‌های زیربنایی استقرار مناطق زیستی را مورد توجه قرار داد. بر اساس اظهارات او مسکن با ساختمان متفاوت است و باید در این صنعت به جایگاه گسترده‌تر مسکن

نجفی سیاست‌های انحصاری که در حوزه مسکن وجود دارد را مورد توجه قرار داد و گفت: این صنعت هم مهم و هم اشتغال‌زاست و متأسفانه به دلیل همین سیاست‌های انحصاری، ساخت‌وسازهای کشور دچار مشکلات جدی شده است. او ادامه داد: برگزاری این اجلاس را از سال ۱۳۹۲ دنبال کردیم تا به منشوری برای تدوین استراتژی در حوزه اسکان برسیم. امروزه این نتیجه رسیدیم که کمیته‌ای برای پایش شکل دهیم تا با درایت بخش خصوصی و استفاده از ظرفیت‌های این حوزه و دانش موجود، دغدغه اسکان را در کشور حل کنیم.

بر اساس اظهارات رئیس کمیسیون انرژی اتاق ایران، قرار است این کمیته ۲۵ عضو داشته باشد و به زودی اعضای آن مشخص خواهند شد. این افراد با همراهی فعالان عرصه ساختمان، فرآیندهای ساخت‌وساز در کشور را بررسی و ارزیابی می‌کند. این فعال اقتصادی معتقد است بخش خصوصی طبق قانون، مشاور سه

اجلاس بزرگداشت روز جهانی اسکان بشر و هم‌اندیشی تشکلهای صنعت ساختمان به همت کمیسیون احداث و خدمات فنی مهندسی اتاق ایران برگزار شد. در این نشست نبود استراتژی ساخت‌وساز در کشور بر اساس مطالعه دقیق و آمایش سرزمین با نگاه به ظرفیت‌های موجود مورد انتقاد فعالان صنعت قرار گرفت. دبیر سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران نیز در این اجلاس حاضر بود و از ظرفیت مهندسی کشور و چهار مؤلفه مهم برای ساخت مسکن سخن گفت.

در ابتدای این جلسه آرش نجفی، رئیس کمیسیون انرژی اتاق ایران و نماینده هیات امنای اسکان بشر، به مسکن به عنوان دغدغه مهم و اولیه هر موجود زنده اشاره کرد و گفت: از زمانی که گفته شد همه باید مسکن با قیمت ارزان داشته باشند تا امروز که گران‌ترین مسکن را نسبت به دیگر کشورها در ایران داریم، نداشتن استراتژی در حوزه ساخت‌وساز، ایران را دچار چنین وضعیتی کرد.

نسبت به ساختمان توجه داشت.

این فعال صنعت احداث توجه به برنامه‌هایی که طبق استانداردها و آمایش سرزمینی تدوین شده را در ساخت و ساز مسکن، ضروری خواند و تشریح کرد: در این صنعت باید به معیارهای مختلف اجتماعی، فرهنگی، زیست محیطی، اقتصادی و غیره توجه شود. در این بین نباید فقط یک بعد را در نظر گرفت. ساخت و ساز نیازمند مطالعه دقیق و جامع است که طولانی مدت خواهد بود و در یک زمان کوتاه به نتیجه نمی‌رسد. گتمیری ظرفیت ساخت مسکن را حدود ۳۰۰ هزار واحد در سال برآورد کرد و افزود: برنامه‌ریزی برای یک پروژه بزرگ مبنی بر جابه‌جایی ۱۶ میلیون نفر، بحث ساده و آسانی نیست و به برنامه‌ریزی گسترده و دقیق شهرسازی نیاز دارد که امروز حرفی از آن نیست.

اجرای طرح‌هایی برای کاهش میزان حوادث کارگاهی را دنبال می‌کنیم

همچنین ایرج رهبر، رئیس انجمن انبوه‌سازان و پیشکسوت صنعت احداث با بیان این مطلب که کاهش حوادث در شرکت‌های ساختمانی و ارتقای سطح ایمنی امر بسیار ضروری است، گفت: برای کاهش میزان حوادث کارگاهی، طرحی را مورد توجه قرار دادیم که در برخی کشورهای دیگر ملاک عمل قرار گرفته و نتیجه داده است. بر این اساس باید از صنعت بیمه استفاده کرد. حوادث کارگاهی تبعات گسترده‌ای دارد و ممکن است به کاهش راندمان کار منجر شود. برای مقابله با آن باید کارگاه‌ها را با اطلاع گرفتن از آنها نظارت کرد. این مهم باید توسط یک نهاد شناخته شده و معتبر انجام شود. اگر اطلاعات کارگاه‌ها در سه سال متوالی گرفته شود و آمار حوادث هرکدام از آنها مشخص باشد و میزان تغییر حوادث و شرایط آنها به دست آید، می‌توان بر اساس آن نرخ بیمه شرکت را بالا و پایین کرد. این موضوع در مناقصه‌ها و غیره ملاک قرار خواهد بود. او تأکید کرد: برای اجرای این طرح به قانون و ایجاد زیرساخت‌های اولیه نیاز است.

مقرون به صرفه یعنی چه؟

در ادامه سادینا آبائی، نایب رئیس کمیسیون

احداث، خدمات فنی و مهندسی اتاق ایران گفت: بزرگ‌ترین مشکل جامعه ایرانی فقر است. فقر باعث می‌شود غذا و مسکن معضلی بزرگ‌تر شود. با ایجاد ناهمگونی پخش ثروت این مشکل شدیدتر شده است. البته دولت‌ها با بازی مسکن رأی خوبی می‌گیرند. چالش مسکن به بحران محیط زیست و انرژی دامن می‌زند.

او ادامه داد: این روزها از مسکن مقرون به صرفه می‌گویند. ولی مقرون به صرفه یعنی چه؟ هزینه زمین بسیار گران است. مسکن زیادی خالی از سکنه داریم. پلاک خالی از سکنه با دولت الکترونیک شناسایی می‌شود اما در این حوزه بسیار ضعیف هستیم. بازآفرینی شهری کجای طرح ۴ میلیون مسکن دیده شده است. باید صاحب نظران سیاست‌گذارها را آگاهی بخشند و گزینه گره مسکن سخت‌تر می‌شود. ما آمار دقیقی از مسکن خالی و ارتباط آن با متقاضیان نداریم.

آبائی ادامه داد: دنیا با بحران‌هایی موجود، راه‌حل‌هایی پیدا خواهد کرد ولی ما در ارتباط ضعیف با دنیا، شاید نتوانیم از این راه‌حل‌ها بهره بگیریم. مسکن مقرون به صرفه باید متقاضیان خود را از افراد کم درآمد پوشش دهد، ولی این راه دشواری است و باید راه‌حل درستی برای این مسئله پیدا شود.

نایب رئیس کمیسیون احداث، خدمات فنی و مهندسی اتاق ایران تأکید کرد: ما نباید دارایی و منابع خود را هدر دهیم و در نهایت این دارایی تبدیل به مسکن خالی شود. باید سازندگان این را بدانند که ساخت باعث ایجاد مسکن نمی‌شود، دنیا به سمت انقلاب چهارم صنعتی رفته، ولی زیرساخت‌های اینترنت ما هم از بین رفته است. از کیفیت زندگی نو در ساخت و ساز و غافل شده‌ایم. باید با توجه به بحران‌های موجود، به کیفیت مسکن و کیفیت زندگی توجه کند.

مؤلفه‌های ساخت مسکن کدام است؟

ایرج گلابتونچی، دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمان ایران در ادامه این نشست از ظرفیت مهندسی کشور و چهار مؤلفه مهم برای ساخت مسکن سخن گفت. وی در این باره عنوان کرد: خواست و اراده متولیان

دکتر گلابتونچی:

نظام اجرا مؤلفه دیگری است

که در ایران مشکل دارد. باید

نظام مهندسی باهم هماهنگ

شود. هر ساخت و سازی باید

تابع نظام هماهنگ انجام شود

و تشکل‌ها در این حوزه فعالانه

همکاری کنند.

و برنامه توسعه مؤلفه اول و مهم است. سازمان اجراکننده مؤلفه دوم است که باید نرم‌افزار و سخت‌افزار داشته باشد. اگر برنامه جامعی برای اشتغال نداشته باشیم درصد بیکاری فارغ‌التحصیلان بیشتر خواهد شد. گلابتون چی گفت: ظرفیت مهندسی در بخش خصوصی به صنعت ساختمان گرایش دارد که هر سال به ظرفیت مهندسی اضافه می‌شود که بیشترین پیمانکاران در تهران حضور دارند. بیشتر این شرکت‌ها جوان هستند، که می‌توانند در چرخه اسکان بشر کار کنند. ۲۶۰۰ نفر در صنعت احداث مشغول به کار هستند. یک هشتم کل جمعیت با صنعت احداث در ارتباط هستند. ۲۳۳ هزار مهندس در سال فارغ‌التحصیل می‌شوند و برنامه اشتغال نداریم.

او ادامه داد: ترکیه و چین این حجم فارغ‌التحصیل مهندسی ندارند. در بحث نرم‌افزاری ظرفیت خوبی داریم ولی در بحث سخت‌افزاری ماشین‌آلات ما فرسوده است. باید ناوگان مهندسی به‌روز شود. باید روش کار تغییر کند. به گفته گلابتونچی نظام اجرا مؤلفه دیگری است که در ایران مشکل دارد. باید نظام مهندسی باهم هماهنگ شود. هر ساخت و سازی باید تابع نظام هماهنگ انجام شود و تشکل‌ها در این حوزه فعالانه همکاری کنند.

کیفیت مسکن از صنعت خودرو

پایین تر است

بعد از آن فرشید شکرخدایی، رئیس کمیسیون توسعه پایدار، محیط زیست و آب اتاق ایران گفت: صنعت خودرو متهم

به بی‌کیفیتی است، درحالی‌که کیفیت ساختمان‌ها از خودرو هم پایین‌تر است. هر خانه جدید خریداری شده، سه ماه بعد از خرید بازهم استاندارد نشده است و موارد زیادی از این نقص‌ها در آن دیده می‌شود. رئیس کمیسیون توسعه پایدار، محیط‌زیست و آب اتاق ایران ادامه داد: بحث مقررات فنی جدی است، مقررات فنی در حوزه ساختمان، ناریه و انفجار در معدن و راهنمایی و رانندگی داریم ولی در بقیه جاها نداریم. باید مقررات فنی تدوین و به‌روز شود. او ادامه داد: اسکان و رضایت بشر از مسکن و سکونت بسیار پیچیده است. یکی از ابعاد توسعه مسئله سکونت است. پیشرفت و رشد، توسعه نیست. موضوع توسعه پیچیده است و نباید سطح بحث را تقلیل داد.

شکرخدايي به برنامه هفتم توسعه اشاره کرد: در برنامه هفتم توسعه، کلمه توسعه حذف شده است. توسعه بسیار پیچیده‌تر از آمار است و شاخص‌های بسیار متعدد و متفاوت دارد. به‌گفته شکرخدايي باید انقلاب چهارم صنعتی را جدی گرفت.

خرم:

نسل هفتم ساختمان‌سازی

در دنیا شروع شده که مبتنی بر

انقلاب چهارم صنعتی است؛ این

نسل استفاده ترکیبی دانش و

تکنولوژی‌های نوظهور است. باید

در ساختمان به این سمت وسو

رفت

مهندسين مشاور و محاسب و طراحی در این دوره حذف خواهد شد. بنابراین شغل‌های ازدست‌رفته زیادی خواهد بود. او تأکید کرد: باید کمیته پایش درست شود تا حرف‌های کارشناسی ما در سیاست‌گذار و برنامه‌ریز اثرگذار باشد.

در نسل پیشاصنعتی ساختمان گیر کرده‌ایم

در ادامه این نشست احمد خرم، وزیر اسبق راه و شهرسازی گفت: ما در ایران ۴۳ تلاش کردیم ولی در نسل پیشاصنعتی ساختمان گیر کرده‌ایم. مدیرانی که داریم، مدیرانی نیستند که این بارهای مانده بر زمین را بلند کنند. یکسری کم‌سواد و بی‌سواد و ناتوان و کم‌توان باعث شده به اینجا برسیم. البته فساد هم به این وضعیت دامن زده.

خرم گفت: البته ما صنعتی سازی را بلد هستیم، اما باید طرح آمایش سرزمین را اجرا کنیم ولی متأسفانه به آن عمل نمی‌کنند. مملکتی که نمی‌خواهد روی طرح جامع، آمایش سرزمین و برنامه توسعه عمل کند، کجا می‌خواهد برود. باید روی طرح جامع صنعتی‌سازی کار کنیم ولی وزارت راه و شهرسازی حاضر نیست یک ریال هزینه کند. وزارت راه و شهرسازی به طرح جامع حمل‌ونقل و مسکن اعتنايي نمی‌کند. باید ساختار طرح موضوع و پیگیری تشکیل شود و باب گفت‌وگو روی سند‌های جامع باز شود.

او ادامه داد: در سال ۱۳۵۳ در آمایش ستیران استقرار ۲۵ میلیون نفر در سواحل خلیج فارس و دریای عمان دیده. در کشور خشک، آب بزرگ‌ترین زیربنای توسعه است و انرژی سرشاری که در این منطقه

وجود دارد. در آن طرح آمده بود که اگر این طرح اجرا نشود در افق آن ۲۵ میلیون حاشیه‌نشین خواهیم داشت.

به‌گفته خرم حمل‌ونقل دریایی ارزان‌ترین نوع حمل‌ونقل است، جابه‌جایی ۷۵ میلیون تن فولاد در طرح آمایش سرزمین در سواحل دریایی دیده شده بود که ۱۵ میلیون تن آن از بندرعباس بود. این طرح بیش از ۵۰ درصد اقتصاد ما را در بازار منطقه جلو می‌انداخت. حالا هم راه چاره عمل به کالبد ملی و طرح آمایش و طرح‌های جامع است. خرم تأکید کرد: نسل هفتم ساختمان‌سازی در دنیا شروع شده که مبتنی بر انقلاب چهارم صنعتی است؛ این نسل استفاده ترکیبی دانش و تکنولوژی‌های نوظهور است. باید در ساختمان به این سمت وسو رفت که تصفیه فاضلاب بسته داشته باشید. مثلاً از ذرات نانو و بیولوژیکی در امر فاضلاب، الآن در دبی استفاده می‌شود که در حد شرب سختی آب پایین می‌آید. البته ایران در حوزه نانو جز ۱۰ کشور اول دنیاست. در ICT و IT حرف داریم ولی متأسفانه نخبه‌های این حوزه از ایران مهاجرت می‌کنند. در هوش مصنوعی و بیوتکنولوژی ایران جز چهار کشور برتر است ولی به دلیل مدیریت ضعیف، فقر هستیم. باید در زمینه مسائل و مشکلات کشور با مردم و جامعه گفت‌وگو کرد تا به راه‌حلی درستی برسیم.

در خلال این اجلاس انتخابات کمیته پایش اسکان بشر نیز برگزار شد که نتیجه آن به زودی اعلام می‌شود. در انتهای نشست، بیانیه اجلاس توسط علی‌اصغر گل‌سرخی، رئیس شورای سیاست‌گذاری، ارائه شد.

در جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان تهران مطرح شد:

چالش‌های صدور خدمات فنی و مهندسی در عراق

جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان تهران سه شنبه ۳ آبان ماه با حضور مهندس معصومی استاندار تهران، مهندس خوانساری رئیس اتاق بازرگانی تهران، و سایر اعضای شورا برگزار گردید. در این جلسه دکتر ایرج گلابتونچی دبیر سندیکای شرکتهای ساختمانی ایرانی در زمینه طرح مشکلات ناشی از عدم حصول مطالبات صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی به کشور عراق و تبعات ناشی از آن به ایراد سخنرانی پرداخت.

در آغاز این نشست نایب رئیس اتاق ایران با اشاره به نوسان شدید صادرات خدمات فنی مهندسی کشور تحت تأثیر تحریم و موانع ایجاد شده از سوی دولت، شرط بهبود اوضاع و تداوم ارزی آوری این حوزه را تسهیل صدور ضمانت نامه عنوان می‌کند. نایب رئیس اتاق ایران با اشاره به ظرفیت‌های صادراتی شرکتهای خدمات فنی و مهندسی کشور، گفت: ظرفیت صادرات این بخش به دلیل موانعی که عمدتاً از سوی دولت ایجاد می‌شود، در یک سال به ۴ میلیارد دلار می‌رسد و در سال دیگر به ۳۰۰ میلیون دلار تنزل می‌کند. مسعود خوانساری در هشتاد و نهمین

نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان تهران، افزود: شرکتهای صدور خدمات فنی مهندسی نه قادر به دریافت ضمانت نامه داخلی هستند و نه به دلیل تحریم‌ها می‌توانند ضمانت نامه خارجی دریافت کنند؛ درحالی که اگر دولت به دنبال ارزآوری است باید صدور ضمانت نامه برای این شرکت‌ها را تسهیل کند. رئیس اتاق تهران با اشاره به اینکه هیچ نهادی فرماندهی واحد این بخش

مسعود خوانساری:

شرکتهای صدور خدمات فنی

مهندسی نه قادر به دریافت

ضمانت نامه داخلی هستند و نه به

دلیل تحریم‌ها می‌توانند ضمانت نامه

خارجی دریافت کنند؛ درحالی که

اگر دولت به دنبال ارزآوری است

باید صدور ضمانت نامه برای این

شرکت‌ها را تسهیل کند.

را عهده‌دار نیست، گفت: مشکلات و مسائل موجود، شرکتهای خدمات فنی و مهندسی را سردرگم کرده و در صورت رفع این مسائل می‌توان شاهد صعود صادرات شرکتهای خدمات فنی و مهندسی ظرف دو سال آینده بود. خوانساری همچنین از محدودیت‌هایی که بانک مرکزی با نیت جلوگیری از خروج ارز از کشور بر صادرات اعمال می‌کند انتقاد کرد.

پس از اینکه محسن منصوری، استاندار تهران از موافقت دولت با حذف عوارض تغییر کاربری در شهرک‌های صنعتی خصوصی خبر داد، ایرج گلابتونچی دبیر سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران به طرح مشکلات ناشی از عدم حصول مطالبات صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی به عراق پرداخت.

وی با ارائه گزارشی از ظرفیت‌ها و چالش‌های شرکتهای ساختمانی گفت: تعداد پیمانکاران تأیید صلاحیت شده کشور برابر با ۵۴ هزار و ۸۹۸ شرکت و تعداد مهندسان مشاور ۳۶۶۵ شرکت است. اگر بخواهیم به همه شرکت‌های پیمانکار و مشاور، کار ارجاع کنیم تقریباً ظرفیتی معادل ۲۰۰ میلیارد دلار خواهد بود. او با بیان اینکه مجموع شاغلان

پیام‌آبادگران
آبان ۱۴۰۱
شماره ۴۰۵

مستقیم این رشته فعالیت‌ها بالغ بر ۲٫۶ میلیون نفر است، بر مهم‌ترین الزامات حضور در بازارهای بین‌المللی و فعالیت در صدور خدمات فنی و مهندسی اشاره کرد و گفت: کمبود بازار یا پروژه‌های مناسب داخلی برای فعالیت‌های پیمانکاری، کاهش شدید پروژه‌های عمرانی و پیامد آن بیکاری مشکلات اصلی صنعت احوادث است که با توسعه صادرات مهندسی قابل حل است و در این راه الزاماتی وجود دارد. فعال شدن چرخه عظیمی از اقتصاد کشور مرتبط با فعالیت‌های پیمانکاری، ارزآوری مطمئن و مؤثر و کمک به قطع وابستگی به نفت و همچنین حضور ایران در بازارهای جهانی به عنوان نمادی از قدرت و عزت ملی، بخشی از این الزامات است.

گلاتونچی سپس با اشاره به روند صادرات خدمات فنی و مهندسی طی ۱۰ سال گذشته گفت: صادرات در این بخش از ۴٫۱ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۰ با یک روند نزولی به ۴۹۱ میلیون دلار در سال ۱۳۹۹ رسید و در سال ۱۴۰۰ به ۱٫۸ میلیارد دلار افزایش یافت. جهش صادرات در سال ۱۳۹۰ به دلیل تعیین مشوق‌های صادراتی برای صادرکنندگان این بخش به وقوع پیوست. او در ادامه به وضعیت قراردادهای پیمانکاران ایرانی در کشور عراق اشاره کرد و گفت: مجموع قراردادهای معادل ۱٫۹ میلیارد دلار است. اما اکنون چند چالش‌گریبان‌گیر صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی به این کشور شده است؛ مسئله نخست آن است که وام‌های دریافتی شرکت‌ها از منابع داخلی (حدود ۱۷۰ میلیون دلار) سررسید شده و توان پرداخت آن‌ها به دلیل عدم پرداخت مطالبات پیمانکاران توسط کارفرمایان عراقی و همچنین مطالبه سود و کارمزد تسهیلات در پایان سررسید جهت تمدید مجدد تسهیلات سلب شده است. همچنین نام شرکت‌های دریافت‌کننده تسهیلات نیز در سرفصل غیرجاری قرار گرفته و فعالیت‌های بانکی و کاری آنها ممنوع شده است.

گلاتونچی همچنین «محدودیت منابع مالی و بالا بودن نرخ سود، هزینه‌ها و کارمزد خدمات»، «عدم پرداخت مطالبات و خسارت وارده به شرکت‌های ایرانی شاغل

در عراق»، «بلا تکلیف ماندن طولانی مدت پیمانکاران و تحمیل هزینه‌های مازاد از جمله معطلی ماشین‌آلات و تجهیزات و هزینه‌های مازاد و سربار نیروی انسانی موجود جهت حفظ و نگهداری کارگاه و هزینه‌های تمدید ضمانت‌های پروژه»، «عدم حمایت مؤثر سیستم دولتی از شرکت‌های ایرانی برای اخذ پروژه‌های جدید پیمانکاری یا سرمایه‌گذاری در عراق» و همچنین «نبود یک متولی مشخص یا فرماندهی واحد» را از دیگر مشکلات این شرکت‌ها برشمرد.

دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی در ادامه گفت که اخیراً، معاون اول رئیس‌جمهوری طی تصویب نامه‌ای اعلام کرده است که تمدید نهایی دوره بازپرداخت تسهیلات شرکت‌های ساختمانی که در سال ۱۳۹۴ دریافت شده، منوط به ارائه گزارش تسهیلات‌گیرنده از طریق بانک عامل مبنی بر عدم وصول از طرف عراقی به بانک مرکزی ایران و تأیید کارگروهی با مسئولیت بانک مرکزی و همکاری وزارتخانه‌های امور خارجه، صمت بانک توسعه صادرات ایران است؛ درحالی‌که این کارگروه تاکنون تشکیل نشده و پیمانکاران بلا تکلیف هستند.

اهمیت فوق استراتژیک صادرات مهندسی

در ادامه این جلسه، استاندار تهران، اهمیت صادرات این بخش نه فقط

محسن منصوری استاندار تهران:

کشور عراق از اهمیت ویژه‌ای

برای ایران در جهت توسعه

مراودات برخوردار است، گفت:

گره‌ای که در کار این پیمانکاران

ایجاد شده، بخشی به دلیل بروز

ناآرامی‌ها در کشور عراق بوده

است.

به عراق که به سایر کشورها را فوق استراتژیک توصیف کرد و گفت: این شرکت‌ها دانش و تکنولوژی صادر می‌کنند و این یکی از ارزآورترین حوزه‌ها محسوب می‌شود.

محسن منصوری با بیان اینکه کشور عراق از اهمیت ویژه‌ای برای ایران در جهت توسعه مراودات برخوردار است، گفت: گره‌ای که در کار این پیمانکاران ایجاد شده، بخشی به دلیل بروز ناآرامی‌ها در کشور عراق بوده است. اما این شرکت‌ها که به دلیل سررسید شدن مطالباتشان دچار مشکل شده و گفته می‌شود که تعداد آنها به ۴۰ شرکت می‌رسد، به صورت مکتوب اعلام کنند که چه درخواستی از دولت دارند. همچنین طی مذاکره با نهادهای ذی‌ربط باید درخواست کنیم که کارگروه موردنظر در مصوبه معاون اول رئیس‌جمهوری به سرعت تشکیل شده و وضعیت این شرکت‌ها تعیین تکلیف شود. او همچنین با اشاره به درخواست دبیر سندیکای شرکت‌های ساختمانی گفت که یکی از مصوبات جلسه امروز شورا این است که شرکت‌های مذکور به مدت سه ماه از سرفصل مطالبات خارج شوند تا آنها بتوانند به امور بانکی خود رسیدگی کنند. در همین حال، نماینده بانک توسعه صادرات اعلام کرد که نخستین جلسه این کارگروه در محل بانک مرکزی، هم‌زمان با جلسه شورا در حال برگزاری است. استاندار تهران نیز توصیه کرد که جلسات این کارگروه به صورت مستمر برگزار شود تا مشکلات این شرکت‌ها به سرعت برطرف شود.

در ادامه این جلسه، طرح مشکلات و چالش‌های موجود در حوزه تولید و صادرات محصولات کشاورزی اعم از رفع تعهدات ارزی، بیمه محصولات و حمل‌ونقل در دستور کار قرار گرفت. علی بخشی، رئیس سندیکای صنعت برق هم مشکلات پدید آمده در حوزه صادرات را ناشی از نبود یک نهاد متولی مشخص در این حوزه دانست و پیشنهاد کرد که یک واحد هماهنگ‌کننده در حوزه صادرات در قالب یک پنجره واحد در استانداری تهران تشکیل شود.

در صد و چهاردهمین جلسه شورای گفت‌وگو مطرح شد:

اصلاح شاخص‌های تعدیل؛ موضوع نامه شورای گفتگو به رئیس سازمان برنامه

پس از ابلاغ شاخص‌های تعدیل سه ماهه سوم و چهارم ۱۴۰۰ و اعتراض تشکل‌های صنفی مهندسی به این شاخص‌ها، صد و چهاردهمین نشست شورای گفت‌وگو به پیگیری مصوبه جلسه صد و دوازدهم شورا درباره شاخص‌های تعدیل سازمان برنامه و بودجه برای قراردادهای پیمانکاران و حق الزحمه خدمات نظارت مهندسان مشاور و پیشنهاد اصلاح آیین‌نامه مشاغل سخت و زیان‌آور اختصاص داشت. در غیاب رئیس سازمان برنامه و بودجه در این جلسات که نشان از کم‌لطفی ایشان به فعالان صنعت احداث داشت، سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران تاکید کرد که شاخص‌های اعلامی غیرواقعی است و باید تعدیل گردد، در نهایت مقرر شد رئیس شورای گفتگو یا وزیر اقتصاد طی نامه‌ای از رئیس سازمان برنامه و بودجه درخواست اصلاح شاخص‌های اعلامی را مطرح کند. در خصوص دومین دستور جلسه شورا که مربوط به پیگیری سندیکای شرکتهای

ساختمانی ایران در خصوص اصلاح آیین‌نامه مشاغل سخت و زیان‌آور بود بعد از ۷ سال پیگیری و تدوین متن اصلاحی

سندیکای شرکتهای

ساختمانی ایران تاکید کرد که

شاخص‌های اعلامی غیرواقعی

است و باید تعدیل گردد، در

نهایت مقرر شد رئیس شورای

گفتگو یا وزیر اقتصاد طی نامه‌ای

از رئیس سازمان برنامه و بودجه

درخواست اصلاح شاخص‌های

اعلامی را مطرح کند.

پیشنهادی شورای گفت‌وگو درباره اصلاح آیین‌نامه مشاغل سخت و زیان‌آور نیز تصمیم بر این شد تا این متن به هیات دولت ارسال شده تا در کمیته تخصصی با حضور دستگاه‌های مرتبط بررسی و این آیین‌نامه در مسیر اصلاح قرار بگیرد. در این نشست آقای پورابراهیمی رئیس کمیسیون اقتصاد مجلس به عنوان نماینده مجلس نیز حاضر بود و اعلام کرد: در صورت درخواست سندیکا، مجلس شورای اسلامی آمادگی رسیدگی به این موضوع را دارد. در ابتدای این جلسه گزارش پایش میزان تحقق اهداف سند توسعه تعاون طبق ماده ۹ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی توسط اتاق تعاون ایران ارائه شد. طبق آخرین اقداماتی که درباره این سند انجام شده، اصلاحات لازم صورت گرفته و موضوع در کمیسیون اقتصادی دولت در دست بررسی است. بنابراین از اعضای شورای گفت‌وگو درخواست شد که تصویب نهایی و اجرای این سند را پیگیری کنند.

پیام‌آبادگران

آبان ۱۴۰۱

شماره ۴۰۵

سخن گفت و ادامه داد: برای حل مشکل موجود می توان از دو روش استفاده کرد؛ اول ورود مجلس به موضوع با هدف پیگیری علت اجرایی نشدن قانون از طرف سازمان. در این راستا اگر مواردی وجود دارد که ناشی از بی توجهی به قانون و موجب صدمه به بخش خصوصی است، مجلس آمادگی دارد تا گزارش ها و نامه مکتوب را از سندیکا و تشکل مربوطه دریافت کند و با حضور رئیس سازمان، موضوع را مورد بررسی قرار دهد. بر اساس اظهارات این عضو شورای گفت و گو راه حل دیگر پیگیری از طریق مصوبه شورای گفت و گو است.

شاخص های تعدیل سال جدید به زودی اعلام می شود

در ادامه این نشست دکتر جواد قانع فر، رئیس امور نظام فنی اجرایی سازمان برنامه و بودجه از اعلام شاخص های تعدیل سال جدید در آینده نزدیک خبر داد و در عین حال از بالا بودن شاخص های سه ماهه چهارم در سال ۱۴۰۰ نسبت به ارقام اعلام شده توسط مرکز آمار سخن گفت. به اعتقاد این مقام مسئول شاخص های تعدیل ممکن است دچار اشتباهات فردی باشد؛ اما سازمان برنامه و بودجه در روند قیمت گذاری های خود از اطلاعات مراجع متعدد و معتبر بهره می گیرد. او همچنین از برنامه ریزی برای برگزاری جلسه ای بین رئیس سازمان و تشکل های مربوطه در ۳۰ آبان خبر داد.

ارسال نامه وزیر اقتصاد به رئیس سازمان برنامه و بودجه برای تجدیدنظر درباره شاخص های تعدیل

در ادامه احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد و رئیس شورای گفت و گو ضمن بیان این مطلب که همه مسئولان باید نسبت به حل مشکلات بخش خصوصی در شورای گفت و گو کوشا باشند، حضور رئیس سازمان برنامه و بودجه در این جلسه را برای آشنایی با دغدغه های موجود ضروری دانست تا به این ترتیب فضای تفاهم تقویت شود.

او ادامه داد: این مشکل به گونه ای است که حل آن به روش های نظارتی اتفاق می افتد، بنابراین هم از طرف دبیرخانه شورای

بر اساس اظهارات او طبق مصوبه نشست صد و دوازدهم شورای گفت و گو قرار بود این موضوع در کارگروهی تخصصی مطرح و در آنجا شاخص ها ارزیابی شوند؛ اما در نهایت نمایندگان سازمان برنامه و بودجه یا به مکاتبات پاسخ ندادند و یا در جلسه به عنوان کارشناس حاضر شده و ادعا کردند که قادر به تصمیم گیری نیستند. درباره حق الزحمه خدمات نظارت مهندسان مشاور نیز اعضای کارگروه نتوانستند به نتیجه اجرایی برسند. در همین ارتباط نمایندگان بخش پیمانکاری و دبیر سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران آقای دکتر گلابتونچی نسبت به تغییر رویکردهای سازمان برنامه و بودجه در فرمول تعیین شاخص های سه ماهه سوم و چهارم سال قبل انتقاد کردند و خواستار پاسخ گویی سازمان نسبت به این موضوع شدند. به باور آن ها باید شاخص ها بر اساس نرخ تورم واقعی و از طرفی به موقع اعلام شوند.

اگر مواردی وجود دارد که موجب صدمه به بخش خصوصی است، مجلس آمادگی بررسی را دارد

پورابراهیمی رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی نیز در این نشست حاضر بود و با تأیید وجود نوسان در شاخص ها برای هر سال از ضرورت حضور رئیس سازمان برنامه و بودجه در جلسات مربوط به این موضوع در شورای گفت و گو

ناعادانه بودن فرمول تعیین شاخص های تعدیل

در بخش بعدی این نشست، حسین سلاح ورزی، قائم مقام دبیر شورای گفت و گو به تشریح موضوع اول این نشست درباره ناعادلانه بودن فرمول تعیین شاخص های تعدیل و اعلام دیرنگام آن از سوی سازمان برنامه و بودجه پرداخت.

نمایندگان بخش پیمانکاری و دبیر سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران آقای دکتر گلابتونچی نسبت به تغییر رویکردهای سازمان برنامه و بودجه در فرمول تعیین شاخص های سه ماهه سوم و چهارم سال قبل انتقاد کردند و خواستار پاسخ گویی سازمان نسبت به این موضوع شدند. به باور آن ها باید شاخص ها بر اساس نرخ تورم واقعی و از طرفی به موقع اعلام شوند.

گفت وگو و هم از طرف وزیر اقتصاد نامه‌ای برای ریاست سازمان برنامه بودجه ارسال خواهد شد تا برای تجدید نظر درباره شاخص‌ها فکر عاجلی کند.

به اعتقاد خاندوزی برای حل مناقشاتی از این دست باید نهاد سومی وجود داشته باشد، تا به طور مستقل و منصفانه عمل کرده و تصمیم بگیرد. وزیر اقتصاد تأکید کرد: به اعتقاد دولت پرداخت‌های عمرانی به هیچ وجه تورمی نیستند و برعکس این پرداخت‌ها اشتغال را و درآمدزاست اما با توجه به وضعیت ناشی از فشار تورمی، بودجه کمتری برای حوزه عمرانی باقی می‌ماند. خاندوزی از سرعت دادن به سازوکارهای تأمین مالی به کمک بخش خصوصی و روش‌های عمومی-خصوصی سخن گفت و ادامه داد: باید به سمتی برویم که پروژه‌های پیمانکاری جذاب شده و زمینه سرمایه‌گذاری برای آن‌ها فراهم شود. آیین نامه مشاغل سخت و زیان‌آور برای اصلاح به دولت ارسال می‌شود

بررسی پیشنهاد اصلاح آیین‌نامه مشاغل سخت و زیان‌آور

موضوع دوم جلسه شورای گفت‌وگو بررسی پیشنهاد اصلاح آیین‌نامه مشاغل سخت و زیان‌آور بود.

حسین سلاح ورزی نایب‌رئیس اتاق ایران در این باره بیان کرد: اصلاح آیین‌نامه اجرایی مشاغل سخت و زیان‌آور در سال ۸۵ در هیأت وزیران، هیچ‌کس از کارفرما و بیمه شده تا دستگاه‌های اجرایی را راضی نکرده و در عمل به جای تحقق هدف سالم‌سازی محیط کار، به عاملی برای بازنشستگی پیش از موعد تبدیل شده است.

برداشت سلیقه‌ای درباره شمولیت قانون سخت و زیان‌آور، عدم ابلاغ آرای مشاغل سخت و زیان‌آور به کارفرمایان، عدم صدور و تمدید کارت بازرگانی شرکت‌ها به دلیل بدهی به سازمان تأمین اجتماعی با وجود بلامانع دانستن این موضوع از سوی سازمان تأمین اجتماعی، اعلام عناوین مشاغل سخت و زیان‌آور بدون انجام آلاینده سنجی درباره آن‌ها، بار

مالی سنگین برای کارفرمایان و ... از جمله ایرادات و مشکلات عنوان شده در آیین نامه فعلی است. بعد از برگزاری جلسات مختلف شورای گفت‌وگو در این باره متن اصلاحی از سوی این شورا ارائه شد که در بیش از ۹۰ درصد اصلاحات میان دستگاه‌ها و بخش‌های مرتبط با این آیین‌نامه توافق وجود دارد و فقط در ۴ مورد، اختلاف وجود دارد.

از جمله اینکه وزارت بهداشت معتقد است در بحث شمولیت تغییر قانون لازم است و اصلاح آیین‌نامه پاسخگو نیست. همچنین در کمیته ماده ۲ پیشنهاد این بود که کارشناس بهداشت حرفه‌ای سازمان تأمین اجتماعی اضافه شود که وزارت بهداشت مخالف است. به علاوه در بحث اندازه‌گیری پیشنهاد این است که مرکز تحقیقات وزارت کار که از قدیم الایام اندازه‌گیری را انجام می‌داده است و در ماده ۵۲ پیش‌بینی شده است در این آیین‌نامه نیز پیش‌بینی شود که باز هم وزارت بهداشت مخالف است. مورد آخر هم به انتقال دبیرخانه به سازمان تأمین اجتماعی باز می‌گردد که خود سازمان تأمین اجتماعی و کارفرمایان موافق هستند و وزارت کار مخالف است.

در ادامه این جلسه نمایندگان تأمین اجتماعی معتقد بودند اهداف مورد نظر این آیین‌نامه از جمله ایمن‌سازی کارگاه‌ها، ایجاد اشتغال جدید از طریق جایگزینی افراد جدید و سوم بازنشستگی افراد واقعی، محقق نشده است و در هر بار اصلاح آیین‌نامه، بار مالی سنگین به این سازمان اعمال شده است. بازنشستگی‌های پیش از موعد ۴۷ درصد بازنشستگی‌ها را تشکیل می‌دهند و تهدیدی برای سازمان تأمین اجتماعی محسوب می‌شوند. درخواست نماینده سازمان تأمین اجتماعی این بود که شرط سنی و دوره ارفاق هم اصلاح شود. از نقطه نظر نماینده وزارت کار، مواضع کارگران در اصلاح آیین‌نامه مطرح نشده است و ممکن است عملیاتی شدن اصلاح آیین‌نامه با این کیفیت در آینده منجر به تنش آفرینی شود.

تولایی رئیس کمیسیون مالیات اتاق ایران هم با تأکید بر اینکه همه از ناحیه آیین‌نامه مشاغل سخت و زیان‌آور متضرر هستند گفت: کوتاه‌ترین مسیر با کمترین آسیب این است که این موضوع با اصلاح آیین‌نامه، قاعده‌مند و عناوین شغلی سخت و زیان‌آور بازنگری شود.

نماینده وزارت بهداشت معتقد بود مخالفت وزارت بهداشت با متن آیین‌نامه نیست؛ بلکه با مواردی است که آیین‌نامه به تولیت وزارت بهداشت خدشه وارد می‌کند و بخش‌ها و وظایف حاکمیتی این وزارتخانه را از آن می‌گیرد.

پیشنهاد نماینده اتاق تعاون هم این بود که هم آیین‌نامه و هم قانون مربوط به مشاغل سخت و زیان‌آور در کنار هم اصلاح شوند. کارفرمایان هم معتقد بودند هزینه اهداف بیان شده در آیین‌نامه مشاغل سخت و زیان‌آور را کارفرمایان می‌پردازند. کارفرمایان به عطف ماسبق بودن آیین‌نامه، زمان بازنشستگی و ... اعتراض دارند. به اعتقاد آن‌ها ۹۰ درصد بازنشستگی‌ها در قالب مشاغل سخت، در گروه الف است که ماهیت سخت و زیان‌آور ندارند.

در ادامه نیز احسان خاندوزی وزیر اقتصاد با بیان اینکه ممکن است با تغییر قانون عده‌ای مانند معدن کاران که شایسته حمایت هستند از دایره حمایتی بیرون بیفتند و عده دیگری که نباید مشمول شوند از طریق رویه‌های غلط، مشمول حمایت شوند تأکید کرد: همه در این مورد اتفاق نظر داریم که رویه موجود رویه بهینه‌ای نیست و چه با نگاه به بحران صندوق‌های بازنشستگی و چه با توجه به مسئله کارفرمایان و بخش خصوصی و چه با نگاه به حقوق کارگران باید اصلاح شود. او افزود: با پیشنهاد دبیرخانه شورای گفت‌وگو در این باره موافق هستیم. لذا متن پیشنهادی این شورا به هیأت دولت ارسال شود تا در کمیته تخصصی با حضور دستگاه‌های مرتبط، موضوع بررسی شده و آیین‌نامه در مسیر اصلاح قرار بگیرد.

باسمه تعالی

حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای ابراهیم ریسی

رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

موضوع: درخواست بازنگری و اصلاح بخشنامه‌های مربوط به موضوع شاخص‌های تعدیل نیمه دوم سال ۱۴۰۰ سازمان برنامه و بودجه برای قراردادهای پیمانکاران و حق الزحمه خدمات نظارت مهندسان مشاور

با سلام و احترام،

به استحضار می‌رساند موضوع ابلاغ شاخص‌های تعدیل یکی از مهمترین مسائل حوزه پیمانکاری صنعت احداث کشور است و در طول انجام قراردادها، پیمانکاران همواره توجه خاصی به این موضوع دارند و عملکردشان در طول سال به شدت تحت تاثیر اعلام این شاخص‌ها قرار می‌گیرد.

در این ارتباط، شاخص‌های تعدیل سه‌ماهه سوم و چهارم سال ۱۴۰۰ طی بخشنامه شماره ۱۴۰۱/۱۹۰۰۹ به تاریخ ۱۴۰۱/۴/۲۲ توسط سازمان برنامه و بودجه ابلاغ گردید. لیکن با ابلاغ این شاخص‌ها، عمده اعتراض شرکت‌های پیمانکاری معطوف به ایرادات فنی مرتبط با تعیین مبنای محاسبه شاخص‌ها، پایین بودن درصد شاخص‌های ابلاغی و عدم تطابق آن با شرایط اقتصادی و افزایش قیمت‌های حادث‌شده در شش‌ماهه دوم سال گذشته و ایرادات شکلی و ساختاری مرتبط با نحوه تصمیم‌گیری مانند عدم مشارکت بخش خصوصی و همچنین تاثیر مدیران ارشد سازمان در تعیین و تغییر نهایی شاخص و ضرایب بوده است. به نحوی که به اعتقاد فعالان اقتصادی، شاخص‌ها علاوه بر محاسبه بر مبنای داده‌های ناکافی، در برخی از موارد، دستوری و بدون در نظر گرفتن نظرات کارشناسی تعیین شده‌اند.

همچنین در موضوع تعیین حق‌الزحمه نظارت مهندسان مشاور (بند ۱۲ بخشنامه شماره ۱۴۰۱/۱۹۰۱۱ مورخ ۱۴۰۱/۴/۲۲)، مصوبات شورای عالی کار در تعیین دستمزدها مدنظر قرار نگرفته است و هزینه‌های بالاسری نیز در پروژه‌های مشمول بیمه طرح عمرانی و طرح‌های غیرعمرانی کاهش داشته‌اند.

شایان ذکر است موضوعات فوق در ۲ جلسه کارگروه تخصصی شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی و در صد و دوازدهمین و صد و چهاردهمین نشست‌های شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی مورخ ۱۴۰۱/۶/۲۱ و ۱۴۰۱/۸/۲۳ بررسی گردید و با عنایت به محرز بودن وجود مشکلات ناشی از تاخیر در اعلام شاخص‌ها و همچنین اشکال در مبنای تعیین شاخص‌های تعدیل در قراردادهای پیمانکاری و حق‌الزحمه نظارت مهندسان مشاور، مقرر شد دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی درخواست بازنگری و اصلاح بخشنامه‌های مربوط به موضوع شاخص‌های تعدیل نیمه دوم سال ۱۴۰۰ سازمان برنامه و بودجه برای قراردادهای پیمانکاران (بخشنامه شماره ۱۴۰۱/۱۹۰۰۹ به تاریخ ۱۴۰۱/۴/۲۲) و حق‌الزحمه خدمات نظارت مهندسان مشاور (بخشنامه شماره ۱۴۰۱/۱۹۰۱۱ مورخ ۱۴۰۱/۴/۲۲)

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۹/۱۹

شماره: ۱۰/۱/۸۴۲۱/ص

پیوست: دارد

تشخیص اصالت نامه

شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی
Public - Private Dialogue Council

۱۴۰۱/۰۴/۲۲ را با قید فوریت جهت اخذ دستورات مقتضی به محضر حضرتعالی ارسال نماید. سپس موضوع توسط وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی در مقام رئیس شورای گفت‌وگو نیز پیگیری شود. (مستندات و گزارش های مربوطه به پیوست ارائه شده است)

با عنایت به مطالب فوق، از آن مقام محترم تقاضا می‌شود دستور فرمایید موضوع امر به ابلاغ گردد و نتایج رسیدگی را به دبیرخانه شورای گفت و گو اطلاع‌رسانی فرمایند.

بیشاپیش از حسن توجه و دستور مساعد آن مقام محترم قدردانی می‌گردد.

غلامحسین شافعی

رئیس اتاق ایران

و دبیر شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی

رونوشت:

- جناب آقای دکتر سید احسان خاندوزی، وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی و رئیس شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

پیام‌آبادگران
آبان ۱۴۰۱
شماره ۴۰۵

شماره ۲۳۲/۱۶۶۹۲

تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۹

بیت تعاون

سال تولید فانی بنیان، اشتغال آفرین

ISO 9001-2000

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی

سازمان امور مالیاتی کشور

معاونت درآمدی مالیاتی

دفتر حسابداری، وصول و استرداد مالیاتی

جناب آقای گلآبنوچی

دبیر محترم و عضو هیات مدیره سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران

باسلام و احترام

بازگشت به نامه شماره ۱۴۰۱/۶۶۲۰۴/ص مورخ ۱۴۰۱/۷/۲۲ موضوع درخواست اصلاح نحوه اخذ مالیات بر ارزش افزوده از شرکتهای پیمانکاری به استحضار می‌رساند:

مطابق ماده (۴) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ فرآیند تسویه بدهی مودیان از جمله پیمانکاران، مهندسان مشاور موضوع این ماده به تفصیل بیان شده است.

مطابق تبصره (۱) این ماده اصل بر نقدی بودن معاملات است مگر تسویه بودن معاملات و دریافت و پرداخت های مرتبط با آن در سامانه مودیان ثبت و به تایید طرفین رسیده باشد و مطابق تبصره (۲) این ماده مودی با رعایت تبصره (۱) مجاز است پرداخت مالیات و عوارض فروش این نوع معاملات را تا زمان پرداخت ثمن معامله توسط خریدار یا مبلغ قرارداد توسط کارفرما، متعاقباً به تأخیر بیندازد و سازمان امور مالیاتی کشور تا زمان پرداخت مالیات و عوارض فروش این نوع معاملات توسط کارفرما یا خریدار، مودی را مشمول جریمه تأخیر در پرداخت نخواهد کرد.

همچنین مطابق تبصره (۳) ماده (۴) این قانون تکالیفی برای کارفرمایان و سازمان امور مالیاتی کشور پیش بینی شده است «... چنانچه کارفرما از پرداخت مالیات و عوارض فروش خودداری کند، بعد از انقضای مهلت قانونی، اصل مالیات و عوارض و جریمه‌های متعلق به آن توسط سازمان از طریق عملیات اجرائی از کارفرما وصول و اصل مالیات و عوارض به حساب پیمانکار منظور خواهد شد».

همچنین مطابق تبصره (۴) ماده (۴) این قانون پیمانکاران و مهندسان مشاور موضوع این ماده می‌توانند از اوراق تسویه خزانه موضوع ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ و اوراق مالی اسلامی که توسط دولت منتشر می‌شود (منوط به دریافت مستقیم از دولت) برای تسویه مالیات و عوارض خود استفاده نمایند.

بنابراین با عنایت به مراتب فوق استفاده از اوراق تسویه خزانه و همچنین اوراق مالی اسلامی برای تسویه مالیات و عوارض ارزش افزوده مستلزم انجام فرآیند مزبور برای دوره های زمستان سال ۱۴۰۰ به بعد خواهد بود که مراتب رفع ابهامات و مشکلات مطروحه برای اجرای عملیاتی دریافت اسناد مزبور در دست پیگیری می‌باشد.

سید مجتبی احمدی
مدیرکل دفتر حسابداری، وصول و استرداد مالیاتی

پیام‌آبادگران

آبان ۱۴۰۱

شماره ۴۵۵

سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران
تأسیس ۱۳۲۶

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۷/۲۳
شماره: ۱۴۰۱/۶۶۲۰۴/ص
پیوست: —

شماره ثبت: ۹۴
ثبت وزارت کار: ۱۱۰

به نام خدا

جناب آقای محمد تقی پاکدامن

معاونت محترم سازمان امور مالیاتی کشور

موضوع: درخواست اصلاح نحوه اخذ مالیات بر ارزش افزوده از شرکتهای پیمانکاری

با سلام؛

احتراماً. سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران بعنوان قدیمی‌ترین تشکل صنفی کشور با حدود ۷۸۰ شرکت طراز اول پیمانکاری بعنوان مجریان طرح‌های عمرانی کشور باستحضار می‌رساند: همانطوریکه مستحضردر سالهای اخیر بدلیل عدم تامین اعتبارات پروژه‌های عمرانی از سوی دولت محترم و پرداخت مطالبات پیمانکاران با تاخیرات فراوان و یا واگذاری اسناد خزانه اسلامی به جای مطالبات نقد، شرکتهای پیمانکاری فعال در حوزه صنعت احداث کشور با مشکلات عدیده‌ای مواجه می‌باشند که یکی از مشکلات اخذ مالیات بر ارزش افزوده وصول نشده توسط سازمان امور مالیاتی است که مقنن محترم و سازمان امور مالیاتی با درک شرایط و نحوه پرداخت اصل و مالیات کارکرد پیمانکاران توسط کارفرمایان، در تبصره ۲ ماده ۳ قانون مالیات بر ارزش افزوده جدید مقرر نموده است: "... مؤدی با رعایت تبصره فوق مجاز است پرداخت مالیات و عوارض فروش این نوع معاملات را تا زمان پرداخت ثمن معامله توسط خریدار یا مبلغ قرارداد توسط کارفرما، متناسباً به تاخیر بیندازد و سازمان تا زمان پرداخت مالیات و عوارض فروش این نوع معاملات توسط کارفرما یا خریدار، مؤدی را مشمول جریمه تاخیر در پرداخت نخواهد کرد..."

عنایت فرمایند علیرغم صراحت قانون، متأسفانه ادارات امور مالیاتی، کل مالیات بر ارزش افزوده دریافت شده و نشده صورت وضعیتهای ارائه شده پیمانکاران را مطالبه می نمایند که مغایر با نص صریح قانون می باشد که این موضوع با اعتراض شرکتهای پیمانکاری همراه بوده است. لذا خواهشمند است طی بخشنامه ای دستور فرمایند مدیران کل محترم ادارات مالیاتی با اجرای تبصره ۲ ماده ۳ قانون مذکور از مطالبه وصول مالیات بر ارزش افزوده پرداخت نشده به پیمانکاران خودداری فرمایند و از نتیجه این سندیکا را جهت ابلاغ اوامرجنابعالی به شرکتها مطلع نمایند.

پیشاپیش از بذل توجه و دستورآکیدی که صادر می فرمایند سپاسگزاری می نمایم.

رونوشت شرکت آژند بازگشت به نامه شماره ۱۴۰۱/۱۸۶۲ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۶ جهت استحضار تقدیم می گردد.

آدرس: تهران خیابان طالقانی، خیابان شهید برادران مظفر(صبای جنوبی)، پلاک ۸۶، کد پستی: ۱۴۱۶۹۶۴۹۱

پیام‌آبادگران
آبان ۱۴۰۱
شماره ۴۵۵

سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران
تأسیس: ۱۳۲۶

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۵/۰۳
شماره: ۱۴۰۱/۶۶۰۸۵/ص
پیوست: —

شماره ثبت: ۹۴
ثبت وزارت کار: ۱۱۰

"به نام خدا"

جناب آقای دکتر میر کاظمی

معاونت محترم ریاست جمهوری و ریاست محترم سازمان برنامه و بودجه کشور
موضوع: شاخص‌های تعدیل سه ماهه سوم و چهارم سال ۱۴۰۰

با سلام و احترام؛

سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران به عنوان قدیمی‌ترین تشکل کشور، همواره قدردان تلاش همکاران محترم جنابعالی به ویژه اعضای محترم شورای عالی فنی و امور نظام فنی و اجرایی آن سازمان در تهیه قوانین، مقررات، اسناد و ابلاغیه‌های مربوط به حوزه کسب و کار پیمانکاران عمرانی کشور بوده است. در این رهگذر اهتمام خود را بر تعامل سازنده مبتنی بر واقعیات و رفع مشکلات در این حوزه به ویژه تعامل با آن سازمان بنا نهاده است. به خوبی واقف است که در مسئولیت خطیری که جنابعالی و همکاران محترمتان بر عهده دارید، بی‌تردید با رعایت اصل عدالت و انصاف در تدوین مقررات، دستورالعمل‌ها و ابلاغیه‌ها و در پرتو تعامل فی‌مابین و با همکاری مستمر می‌توان در مسیر رفع مشکلات و معضلات پیش آمده و کنترل آنها، به اقتضای شرایط کاری و اقتصادی موجود کشور طی طریق نمود.

در این رهگذر بقا و البته ارتقاء شرکت‌های پیمانکاری به عنوان یکی از ارگان اصلی سازندگی کشور ضروری است که بی‌تردید مدنظر جنابعالی و همکاران محترمتان بوده و هست. تایید می‌فرمایید عملکرد آن سازمان نقش مهم و محوری در این موضوع دارد. یکی از مهمترین مسایل در حوزه پیمانکاری صنعت احداث کشور مقوله ابلاغ شاخص‌های تعدیل در پایان هر شش ماهه سال است و در طول انجام قراردادهای پیمانکاران همواره توجه خاصی به این موضوع داشته و دارند و عموماً عملکردشان در طول سال به شدت تحت تاثیر اعلام این شاخص‌ها قرار می‌گیرد. شاخص‌های تعدیل سه ماهه سوم و چهارم سال ۱۴۰۰ طی ابلاغیه شماره ۱۴۰۱/۱۹۰۰۹ به تاریخ ۱۴۰۱/۴/۲۲ از طریق سایت سازمان برنامه و بودجه در دسترس عموم قرار گرفت. با ابلاغ این شاخص‌ها، سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران با اعتراضات گسترده اعضاء خود روبرو شد. عمده اعتراض شرکت‌های عضو معطوف به پایین بودن درصد شاخص‌های ابلاغی و عدم تطابق آن با شرایط اقتصادی و افزایش قیمت‌های حادث شده در شش ماهه دوم سال گذشته بوده است.

به دنبال دریافت این اعتراضات سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران نسبت به بررسی موضوع اقدام نمود که ضمن احترام به نظر اعضای خود و ارج نهادن به زحمات همکاران آن سازمان خلاصه‌ای از نتایج بررسی‌ها را به شرح زیر تقدیم می‌نماید:

۱- شاخص کل کالاهای و خدمات مصرفی خانوار کشور منتشر شده توسط مرکز آمار در سه ماهه‌های سوم و چهارم سال ۱۴۰۰ به ترتیب ۱۰ و ۱۷ درصد نسبت به سه ماهه دوم سال، رشد نشان می‌دهد که در مقایسه با شاخص کلی رشته‌های مختلف سه ماهه سوم و چهارم اختلاف معنی‌داری دارد که قابل تامل است. برای نمونه در رشته ابنیه، رشد این شاخص برای سه ماهه سوم و چهارم به ترتیب ۰٫۲- و ۰٫۸- درصد، رشته راه و باند ۰٫۴ و ۳٫۱، آبیاری و زهکشی ۰٫۷ و ۳٫۳، و سدسازی ۰٫۴ و ۳٫۶ درصد اعلام شده است.

۲- بر اساس شاخص کل بهای کالا و خدمات مصرفی که سالانه توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران محاسبه می‌شود، رشد شاخص مذکور در سال ۱۳۹۹ نسبت به ۱۳۹۸ حدود ۴۷ درصد و سال ۱۴۰۰ به سال ۱۳۹۹ حدود ۴۶ درصد (تقریباً مشابه سال پیش از آن) است. لیکن نرخ رشد شاخص‌های تعدیل اعلامی سال ۱۴۰۰ به سال ۱۳۹۹ کمتر از نصف رشد سال ۱۳۹۹ بوده که به نظر می‌رسد با نرخ تورم در آن سال همخوانی ندارد.

۳- با توجه به نکات فوق و بر اساس اطلاعات اخذ شده از دستمزدهای پرداختی در نیمه دوم سال ۱۴۰۰، به دلیل افزایش قیمت‌ها، سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران در نرخ عوامل ارسالی به سازمان برنامه رشد دستمزد نیروی انسانی را حدود ۸ درصد اعلام نموده است که در مقایسه با شاخص‌های اعلامی برای نمونه فصول اول، دوم و بیست و نهم فهرست‌بهای ابنیه که ضرایب تعدیل برای سه ماه سوم و چهارم به ترتیب (۰٫۴ و ۰٫۱۹)، (۲٫۲۴ و ۰٫۲۲) و (۰٫۷۳ و ۰٫۲۲) درصد و برای فهرس‌بهای راه و باند برای همان فصول به ترتیب (۰٫۵ و ۰٫۱) و (۰٫۶ و ۰٫۲۴) و (۰٫۷ و ۰٫۲) درصد و برای فهرست بهای آبیاری و زهکشی برای همان فصول به ترتیب (۰٫۴ و ۰٫۱۹)، (۰٫۲ و ۰٫۱) و (۰٫۲ و ۰٫۷) و

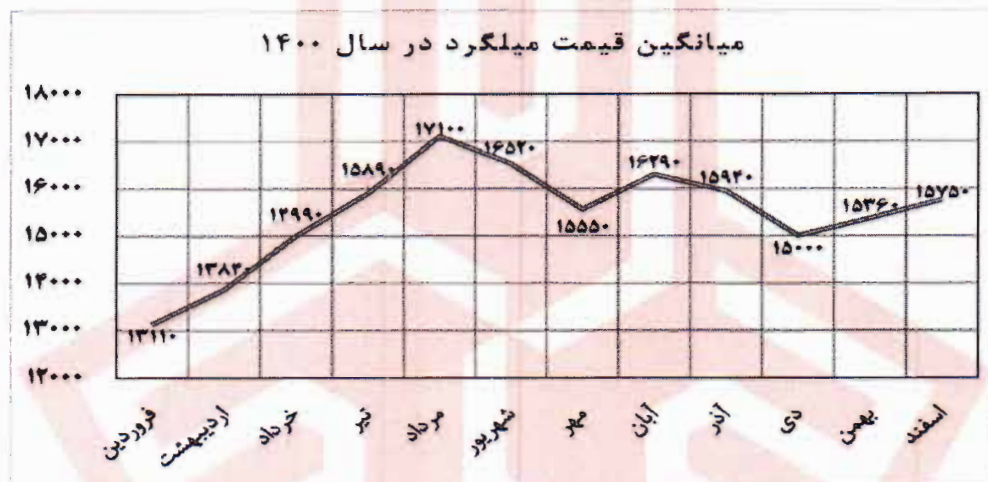
انجمن تخصصی سازه های ساختمانی ایران
تأسیس ۱۳۲۶

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۵/۰۳
شماره: ۱۴۰۱/۶۶۰۸۵/ص
پیوست: —

شماره ثبت: ۹۴
ثبت وزارت کار: ۱۱۰

درصد اعلام شده است که نشان می‌دهد سازمان برنامه در شش ماه دوم سال قائل به افزایش در نرخ عوامل از جمله دستمزدها نبوده است یا رشد را بسیار ناچیز محسوب نموده که به نظر این سندیکا با توجه به شرایط واقعی بسیار سخت‌گیرانه لحاظ شده است.

۴- در خصوص رشد نرخ میلگرد شایان ذکر است براساس بررسی میانگین قیمت میلگرد در سال ۱۴۰۰ (نمودار زیر) مشخص است که در شش ماه دوم سال نرخ رشد میلگرد از سه ماهه اول بالاتر بوده است. همچنین در سه ماهه سوم به‌ویژه ماه‌های آبان و آذر حتی این افزایش بیشتر از تیرماه در سه ماهه دوم سال بوده ولی شاخص تعدیل فصول مربوطه در فهرس بها در مورد هر دو سه ماهه سوم و چهارم منفی است. مستحضرید که درصد شاخص فصول کارهای فولادی با میلگرد در فهرس بها پایه ابنیه، راه باند، سد سازی و آبیاری و زهکشی برای سه ماهه اول، دوم، سوم و چهارم به ترتیب برابر حدود ۱۰۵، ۱۶۳، ۳- و ۲- درصد می‌باشد که باتوجه به توضیحات فوق مشخص است همخوانی بین رشد شاخص‌ها در سه ماهه‌های سوم و چهارم با قیمت واقعی میلگرد رعایت نشده و درصد شاخص اعلامی در این سه ماهه‌ها با ابهام روبرو است!

۵- در خصوص رشد نرخ سیمان اساساً خرید سیمان از طریق بورس انجام می‌پذیرد اما در برخی از فصول سال به‌ویژه در نیمه دوم سال امکان خرید سیمان از طریق بورس با نرخ پایه بورس امکان‌پذیر نبوده و پیمانکاران ناچار شده‌اند سیمان را با نرخ‌های بالاتری خریداری و برای عدم توقف پروژه مصرف کنند. در صورتیکه علیرغم اشراف سازمان برنامه و دستگاه‌های اجرایی نسبت به این موضوع در شاخص‌های تعدیل نرخ پایه ملاک بوده است که به نظر می‌رسد با عملکرد مثبت پیمانکاران در خصوص فعال نگه‌داشتن کارگاه‌ها و پرداخت‌هایی که داشتند مغایرت دارد و انتظار می‌رفت این مساله در اعلام شاخص‌ها مدنظر قرار گیرد.

۶- در خصوص فهرست‌بهای پایه سال ۱۴۰۱ که مبنای آن سه‌ماهه چهارم سال ۱۴۰۰ است رشدهای لحاظ شده در فهرست‌بها همخوانی با رشد شاخص‌های تعدیل مشابه ندارد. برای نمونه در فهرست‌بهای ابنیه رشد شاخص فهرست‌بهای سال ۱۴۰۰ به ۱۳۹۹ برابر ۴۱،۶ درصد است ولی با توجه به شاخص‌های تعدیل اعلام شده، رشد مربوطه برابر ۳۲،۱۹ درصد است.

۷- میانگین رشد نرخ دلار آمریکا و حتی سکه منتشره توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در سه‌ماهه سوم و چهارم به ترتیب ۸ و ۴ درصد رشد داشته است که با شاخص‌های کلی رشته‌ای اعلام شده برای رشته‌های مختلف به‌ویژه ابنیه که ۰،۲- و ۰،۸-، راه و باند ۰،۴ و ۳،۱، آبیاری و زهکشی ۰،۷ و ۳،۳ و سدسازی ۰،۴ و ۳،۶ درصد اعلام شده به‌ویژه در مورد سه‌ماهه سوم و برای فهرست‌بهای ابنیه در

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۵/۰۳
شماره: ۱۴۰۱/۶۶۰۸۵/ص
پیوست: —

شماره ثبت: ۹۴
ثبت وزارت کار: ۱۱۰

مورد هردو سه ماهه، در مغایرت است. اصولاً بر اساس سوابق موجود تغییر قیمت این عوامل تاثیر مستقیم در نرخ عوامل به‌ویژه کالا و خدمات دارد.

۸- نرخ رشد کرایه ماشین‌آلات با توجه به نرخ‌های موجود و پرداخت‌های انجام‌شده حداقل نصف میزان واقعی در محاسبات تعدیل لحاظ شده است.

با توجه به توضیحات فوق، ذکر سه نکته لازم به نظر می‌رسد: نخست آنکه با توجه به افزایش ۵۷ درصدی دستمزد و افزایش قیمت کالاهای اساسی در سال جدید، نگرانی شرکت‌های شاغل در اجرای طرح‌های عمرانی کشور آن است که، اگر عملکرد انجام‌شده در خصوص اعلام شاخص‌های سه‌ماهه سوم و چهارم سال ۱۴۰۰، برای اعلام شاخص‌های سال ۱۴۰۱ نیز مینا باشد، عملاً ممکن است بخش عمده‌ای از پروژه‌ها با توقف و کندی در کار روبرو گردند که به نظر می‌رسد سازمان برنامه و بودجه باید در این خصوص، به طریقی که صلاح می‌داند و شایسته است، رفع نگرانی نماید. دوم آنکه عدم اعلام شاخص‌هایی که انطباق درستی با شرایط کاری و اقتصادی و تورمی کشور داشته باشد بی‌شک تطویل پروژه‌ها را در پی خواهد داشت که این مسأله به نظر این سندیکا می‌تواند باعث گردد عملاً دولت محترم بزرگ‌ترین متضرر این رویه باشد و بعضاً ناچار باشد با پرداخت هزینه‌های بیشتری در آینده، کارها را به سرانجام برساند یا با پروژه‌های ناتمام بیشتری روبرو گردد که قطعاً این مسأله مدنظر حضرتعالی نمی‌باشد. و نکته آخر اینکه، این مسأله می‌تواند ادامه حیات و فعالیت‌های شرکت‌های پیمانکاری کشور را به شدت تهدید نماید.

لذا سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران درخواست دارد موضوع مورد بررسی دقیق‌تر و مشترک کارشناسان و اعضای محترم شورای عالی فنی، امور نظام فنی و اجرایی آن سازمان و نمایندگان تشکلهای مرتبط قرار گیرد و ضمن رفع نگرانی‌ها اگر نقصان یا اشتباهی به سهو اتفاق افتاده است یا در پیش گرفتن مسیر اصلاح آن، ارگان سازندگی کشور را با همکاری و در پرتو تعامل سازنده در انجام وظایف مربوطه یاری رساند، که بدون تردید این تعامل به تسریع در کارهای اجرایی و بهره‌مندی کشور از برکات انجام به‌موقع طرح‌های اجرایی منجر می‌شود.

در پایان مجدداً از حضرتعالی به‌عنوان معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان متولی نظام فنی و اجرایی پیمانکاران و مشاوران کشور که هم حافظ منافع بیت المال می‌باشد و هم در جایگاه وکالت برای حفظ منافع طرفهای قرارداد در حوزه ساخت و ساز کشور نشسته است، انتظار دارد در راستای عمل به مندرجات قوانینی که اخذ نظرات بخش خصوصی را در تصمیم‌گیری‌ها یک اصل لازم‌الریایه می‌داند از جمله مواد ۲ و ۳ قانون بهبود مستمر فضای کسب کار و رعایت اعتدال در وکالت و حفاظت منافع عمومی، دستورات مقتضی و ویژه در این خصوص ابلاغ بفرمایید.

پیشاپیش از حسن توجه جنابعالی و دستورات راهگشایی که صادر می‌فرمایید سپاسگزاری می‌نماید.

با سپاس
ایرج کلاتونچی
دبیر و عضو هیات مدیره
۱۴۰۱/۰۵/۰۳
ثبت وزارت کار ۱۱۰

پایه اول توسعه قانون‌مداری است

در این تعریف چهار نگاه کلیدی شامل انسان محور بودن، چند وجهی بودن، مشارکت فعال یا وفاق تعمیم یافته فعال، و عدالت اجتماعی (بهره بردن) است.

استاد اسبق دانشگاه تهران افزود: ما یک مدرنیزاسیون دولتی از انتهای دوره قاجار داشتیم که در دوره رضاشاه شتاب بیشتری گرفت و ما عملاً یک مدرنیزاسیون دولتی بدون پروسه مدرنیته را زندگی کردیم. در این مدرنیزاسیون دولتی وجوه مختلف توسعه دیده نشده بود، این توسعه بیشتر فیزیکی بود تا انسان محور و اجتماعی. توسعه فیزیکی هم به معنای برنامه‌ریزی و ساختن چیزی بود.

گتمیری افزود: برای بررسی موانع توسعه باید به چهار وجه اساسی اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی نگاه کرد. تا زمانی که توسعه انسان محور نباشد، بقیه توسعه‌ها در شرایط فرهنگی ایران که به نظر من پیشامدرنی است به نتیجه نخواهد رسید.

گتمیری تصریح کرد: ما چرخه باطلی را در طی ۱۲۰ سال اخیر سپری کرده‌ایم. در سالهای ۱۹۰۵-۱۹۰۷ دوره مشروطیت است که ۲۰ سال طول می‌کشد، در دوره رضاشاهی هم ۲۰ سال مدرنیزاسیون انجام می‌شود. در سال ۱۹۵۶-۱۹۵۷ به دوره مصدق می‌رسیم. بعد به ۱۳۵۷ می‌رسیم که امروز بعد از ۴۰

وی با اشاره به کتاب مهندس آل یاسین که در آستانه چاپ سوم قرار دارد و به مادران، زنان، دختران، و آموزگاران دانای ایران، همچنین به فرزندان از آغوش مادر تا دانشگاه تقدیم شده است، عنوان کرد: در یک کلام می‌توان گفت دغدغه عمده جامعه ما پراکندگی اندیشه‌ورزان و مغفول ماندن مسئولیت اجتماعی است، مسائلی که بهانه‌ای برای تشکیل این نشست بوده است.

در توسعه یافتگی لنگ می‌زنیم

بهرروز گتمیری رئیس موسسه تحقیق برای توسعه صنعت احداث و انرژی نیز در بخش آغازین این نشست عنوان کرد: بحث امروز این نشست، توسعه، وضعیت توسعه و موانع توسعه در ایران است و این که چرا بعد از ۱۲۰ سال که از انقلاب مشروطه گذشته، موانع‌ایی جدی برای توسعه یافتگی وجود دارد و هنوز هم در توسعه‌یافتگی لنگ می‌زنیم.

وی گفت: در منشور حقوق توسعه سازمان ملل عنوان شده که توسعه یا همان Development فرایندی اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی برای بهبود کیفیت تمام احاد بشر در یک مشارکت فعال برای بهره بردن از مزایای این توسعه است.

نشستی با عنوان «آسیب‌شناسی توسعه‌نیافتگی و اندیشه پیشرفت و تحولات جدید ایران» روز چهارشنبه ۱۱ آبان از سوی موسسه تحقیق و توسعه برای صنعت احداث و انرژی، در محل ساختمان جامعه مهندسان مشاور ایران برگزار شد. در این نشست که بیش از ۸۰ نفر از اعضای بخش خصوصی شرکت کرده بودند، دکتر هادی خانیکی، مهندس احمد آل یاسین، دکتر فریدون مجلسی، و مهندس بهروز گتمیری حاضر بودند و به ایفای سخنرانی پرداختند که ماهنامه پیام آبادگران به دلیل اهمیت مباحث مطرح شده، مشروح آن را درج می‌نماید.

در آغاز این نشست علی اصغر گلسترخی رئیس هیات امنای موسسه تحقیق و توسعه برای صنعت احداث و انرژی، ضمن خیر مقدم به حاضران عنوان کرد: چنانچه آقای آل یاسین تاکید دارد ما اندیشمندان کم نداریم، افرادی هم که دغدغه توسعه کشور را دارند کم نیستند اما این اندیشه‌ورزان و دغدغه‌مندان پراکنده‌اند. امیدوارم جلسه امروز سرآغازی باشد برای با هم شدن اندیشمندان و بزرگوارانی که هر کدام از آنها دریایی از عشق، دانش و دغدغه‌مندی برای جامعه هستند.

سال به این دوره هم نگاه می‌کنیم. به نظر می‌رسد همواره این جامعه توسط نخبگانی به جلو کشیده می‌شود اما به پای آن یک توده بزرگ منفعل و بی‌شکل با وزنه بزرگی بسته شده که زحمات نخبگان را به طریقی به جای اول خود بازمی‌گرداند.

پایه اول توسعه قانون‌مداری است

دکتر فریدون مجلسی سخنران دیگر این نشست بود که عنوان کرد: توسعه پایدار در زبان فارسی دو معنا دارد که یکی از آنها پایداری و مقاومت است، اما در بحث توسعه و اقتصاد مدرن منظور از توسعه پایدار وارد کردن مسائل زیست-محیطی به برنامه‌های اقتصادی است که پرداختن به آن بسیار ضروری است چون انسان در حال تخریب متن اصلی زندگی خود است و

گنیمیری:

برای بررسی موانع توسعه باید

به چهار وجه اساسی اقتصادی،

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی

نگاه کرد. تا زمانی که توسعه

انسان محور نباشد، بقیه توسعه‌ها

در شرایط فرهنگی ایران که به نظر

من پیشامد رنی است به نتیجه

نخواهد رسید.

با این وجود هنوز انتظار دارد پیشرفت کند. وی افزود: توسعه یک امر غریزی در نزد بشر است. هر انسانی وقتی بزرگ می‌شود تلاش دارد توسعه بیابد و زندگی خود را با تعریف زمانه رفاه ببخشد و بهتر کند. اگرچه به طنز اما بسیار شنیده‌ایم که بهترین مخترعان افراد تنبلی بوده‌اند که تلاش کرده‌اند زندگی را آسانتر کنند. توسعه بدون مهندسی ممکن نیست. در واقع توسعه تلفیق تمام سیاستها، برنامه‌ها و فرهنگ برای تبدیل شدن به چیزی است که روی زمین پدید می‌آید و ابزار آسایش و زندگی و تفریح است بنابراین می‌توان گفت بدون مهندسی امکان محاسبه، برنامه‌ریزی، اجرا و احداث وجود ندارد.

وی گفت: این که توسعه در چنین محفلی توسط مهندسان مورد توجه قرار دارد برای این است که مهندسین کشور می‌خواهند زندگی کنند و زندگی آنها به طور مستقیم با برنامه‌ریزی توسعه در ارتباط است. اگر این برنامه‌ریزی متوقف شود افراد از زندگی مطلوب محروم می‌شوند پس ارتباط تنگاتنگی بین سیاست و توسعه هم وجود دارد.

دکتر مجلسی در ادامه عنوان کرد: در ایران دو توسعه جالب را می‌توانیم ببینیم. یکی از این موارد در دوره خواجه نظام‌الدین طوسی است که تحول عظیمی در سرزمینی که به نام سلجوقیان است به وجود می‌آید، و آثار آن هنوز در بنای مسجد عتیق اصفهان دیده می‌شود. بی‌تردید پشت این ایده و سایر ایده‌ها، تاریخ و تمدنی قرار دارد که وام گرفته از توسعه دوران ساسانی است که بسیاری از آنها تخریب شده اما مظاهر آن باقی مانده است. در این مورد قصد من توجه دادن شما به سهم اشخاص به عنوان

موتورهای توسعه است. در بخشی از دوران صفویه، شاه عباس علیرغم خشونت و استبدادی که حتی به درستی به وی نسبت داده شده، مساعی او در راه توسعه مورد توجه قرار گرفته است و این توسعه لاجرم متکی به راهسازی، ساخت بناها، ساخت کاروان‌سرا، و سایر نشانه‌های قدرت سیاسی بوده که هنوز هم در نقش جهان اصفهان قابل مشاهده است.

مجلسی افزود: برای ساختن آنچه در نقش جهان می‌بینیم احتیاج به مهندسی بوده که در گذاشتن یک آجر هم اشتباه نداشته باشند. من در لهستان فرش‌هایی به نام پولورنیز (Polonaise) دیدم که متوجه شدم در اصفهان بافته شده‌اند به عبارتی فرش با نقش‌های ایرانی بود اگرچه تصاویری از خانواده‌های سلطنتی لهستان داشته است. متوجه شدم گراندوک ورشویی نماینده تجاری صفوی در اروپا بوده و این فرشها به سفارش وی در ایران بافته می‌شده است.

وی گفت: شخصیتی که در درون خود جوششی برای بهتر شدن شرایط کشور خود و اعتلای آن دارد به نحوی موتور توسعه است. البته لازم‌ه تحقیق توسعه، توجه به اقتصاد، ساخت راه، و کشاورزی است. اگر این بسترها فراهم نباشد دوران فقر پدید می‌آید که طی آن توسعه ذهنی و علمی بزرگترین صدمه را می‌بینند و افرادی که باید در راه توسعه قدم بردارند دلسرد می‌شوند و از کشور خود می‌روند.

وی گفت: زیربنای تفکر من سیاسی است و ممکن است به سمت جنبه‌های تاریخی منحرف شوم اما می‌خواهم بگویم هدف توسعه هیچ وقت در زندگی بشر فراموش نشده است، شرایطی که به وجود می‌آید

می‌تواند نحوه توسعه و سرعت آن را مشخص کند. مشروطه یک دوران پرافتخار برای ملتی بود که ۹۵ درصد آنها بی‌سواد بودند و فقر امکان توسعه ذهنی را از آنها گرفته بود، اما ۵ درصدی که جهان را دیده بودند تلاش کردند توسعه را رقم بزنند. آنها آنچه را دیدند و شنیدند و دلخواهشان بود نوشتند اگرچه به دلیل خودخواهی‌های فردی و عشق به قدرت قادر به اجرای آن نبودند.

فریدون مجلسی در ادامه گفت: پایه اول توسعه قانونمداری است، صحبت از عدالت بدون قانون ممکن نیست. حتی قانونگذاری توسط یک دیکتاتور قدمی به سمت توسعه است. البته استبداد با دیکتاتوری فرق دارد. استبداد به معنای حکومت بی‌قانون است. اما دیکتاتور می‌تواند قانون مخصوص به خود را داشته باشد.

وی افزود: من اسم مشروطه را انقلاب نمی‌گذارم، بلکه آن را جنبش مشروطه می‌دانم که از ۵ درصد نخبگان جامعه شکل گرفته بود. انقلاب از بخش‌های زیرین جامعه شکل می‌گیرد و ارزشهای خود را به همراه می‌آورد، همیشه هم دوران مخربی پشت سر خود دارد. در انقلاب فرانسه که خیلی انقلابتر بود ۱۰۰ سال طول کشید تا در زمان ناپلئون سوم یعنی سال ۱۸۷۱ جمهوری سوم نسبتاً دموکراتیک تشکیل شود.

وی تاکید کرد: قانون‌مداری قدم اول توسعه است. توسعه فرهنگی مهم است. شما برای حق‌گزینی که ابزار دموکراسی است باید دارای بینش و فرهنگ باشید. توسعه نیاز به مدرسه، دانشگاه و صنعت متکی به دانشگاه دارد. همین چیزها هستند که به توسعه رنگ قابل اعتنا می‌دهند.

مجلسی تصریح کرد: توسعه دو جنبه تئوری و اجرایی (تجربی) دارد. در جامعه ما این تلفیق، در مدت کوتاهی بعد از مشروطه منجر به دوگانگی در جامعه ایران شد و جامعه ایران به جای توسعه فرهنگی به توسعه صنعتی و اقتصادی اولویت داد و این نوع توسعه منجر به جذب افرادی از درون پیله‌هایی روستایی شد که با مشاغل خود همخوانی نداشتند و توسعه نیم‌پزی به وجود آمد که با وجود بهبود شرایط زندگی، اکثریت مطلق در جامعه شکل می‌گیرد که یک روز از بی‌اعتنایی نخبگان حاکم که علم و دانش و فرهنگ را در اختیار خود داشتند

شورش کردند و انقلابی به وجود آمد. فریدون مجلسی در ادامه گفت: این جا بود که یک عده‌ای که به شرایط قبلی خود معترض بودند، تصور کردند اعتراضات آنها منجر به انقلاب شده اما به زودی متوجه شدند توسط موجی نیم‌پز غرق می‌شوند، بعد جامعه‌ای به وجود می‌آید که نخبگان یا از آن می‌روند یا منتظر زمانی می‌شوند که جامعه هماهنگ شده، به مرحله‌ای از بلوغ برسد که بعد از مراحل استبداد، قانونمداری، و توسعه فرهنگی آماده پذیرش ورود به مرحله بعدی یعنی توانایی‌گزینی و انتخاب و ورود به مرحله دموکراسی شود، همان چیزی که به درستی پیشامدرنیسم نام گرفته است. مظهر مدرنیسم نیز دموکراسی پیشرفته بدون تضاد و بدون تفکیک دوست و دشمن است که در جوامع سلب وجود دارد.

وی گفت: مشارکت عمومی مستلزم توجه داشتن به نیمه‌های دیگری است که قدرت خاموشان نام گرفته بودند، در جامعه ما ۵۰ سال از یک انقلاب واقعی که ارزش‌هایی واقعی داشت و به دلیل همان ارزشها با نماد نخبگان حاکم در راس هرم خصوصیت می‌ورزید گذشته است. امروز ما در جامعه‌ای هستیم که تحولی در آن روی داده و منجر شده سرکوب شده‌ترین اقشار و عقب مانده‌ترین آنها یعنی زنان به پیشروترین‌ها تبدیل شوند. آنها چاره‌ای نداشتند جز این که به دنبال علم بروند چون همه راه‌ها بر آنها بسته شده بود.

مجلسی تاکید کرد: در بسیاری از بیمارستانها، ادارات، بانکها و شرکتها نبض بسیاری از کارها به دست زنان افتاده است که به نوعی بروز مقاومت و ایجاد شرایط جدید بوده است. شرایط امروز با شرایط ۴۰ سال قبل تفاوت کرده و نسل‌هایی را به وجود آورده که خود نظام کنونی در سوادآموزی آن موثر بوده است. انتقادهایی به مسکن مهر وارد می‌شود اما من دید مثبتی به این مسکنها دارم چون اینها زندگی آپارتمان نشینی را در اختیار کلبه‌نشینان قرار دادند که مجبورند با هم زندگی کنند و رفت و آمد اجتماعی در این مجتمع‌ها باعث شکل گرفتن افکار جدید شده است. به این دلیل است که من فکر می‌کنم نقش سیاست در توسعه مهم است و سیاست نیاز به این دارد که خود را با شرایط روز وفق دهد.

وی تاکید کرد: گذشته نمی‌تواند بر زمان حال حکومت کند. سازمان برنامه که زمانی مرکز مغزهای ایران بود که در آنجا بهترین آمایشها صورت می‌گرفت اما خودکامی‌ها باعث شد تصمیماتی بر خلاف نظرات کارشناسان بزرگ مملکت گرفته شود، نظراتی که برنامه پنجم توسعه را تورم‌زار دانستند و معتقد بودند تورم تاثیر بزرگی در انقلاب دارد، البته این یک نگاه یک بعدی بود در حالی که لازمه انقلاب همساز و همسنگ شدن جامعه در فرهنگ بالاتری است که خوشبختانه ما امروز به این فرهنگ رسیده است. باید واقعیت‌های روز را که واقعیت‌هایی جهانی است پذیرفت. مجلسی در پایان گفت: توسعه باید برنامه هر کشوری باشد. اما توسعه یک جنبه منفی هم دارد و آن اینکه، توسعه می‌تواند بر علیه منافع بشری و صلح اقدام کند و جوامع را از هم بپاشد. توسعه نیاز به منابع دارد و منابع کم شده است. کشورها به دنبال منابع خود در جاهای دیگر هستند تا توسعه خود را با روند سابق ادامه دهند. توسعه در اروپا با بن بست مواجه شده است. اروپا عادت به انحصار داشته اما امروزه کشورهای دیگر به نوبه خود تولید کننده و رقیب شده‌اند. اقتصاد بدون رقیب جهان غرب، با رقیب مواجه شده و آنها نگران هستند. وی گفت: امروز جهان بزرگتری خواهان

دکتر مجلسی:

هدف توسعه هیچ وقت

در زندگی بشر فراموش نشده

است، شرایطی که به وجود می‌آید

می‌تواند نحوه توسعه

و سرعت آن را مشخص کند.

پایه اول توسعه قانونمداری

است، صحبت از عدالت بدون

قانون ممکن نیست.

پیام‌آبادگران
آبان ۱۴۰۱
شماره ۴۰۵

بهره‌مندی از رفاه هستند و همین امر کشورها را روبروی هم قرار می‌دهد. در این شرایط توسعه در ایران اهمیت استثنایی پیدا می‌کند، چرا که یکی از پر منابع‌ترین کشورهای جهان است. البته توسعه در ایران با عوامل ضد توسعه زیادی روبرو است که یکی از آنها افزایش سریع جمعیت است که خوشبختانه خود جامعه در برابر آن مقاومت کرده است.

مجلسی ادامه داد: کشوری مانند روسیه در همسایگی ما قرار دارد که قدر ثروت خود را ندانست. حکومت‌های ایدئولوژیک با برتری دادن ایدئولوژی به رفاه و توسعه، همچنین با تلاش برای جهانی کردن علاقمندی‌های خود به سمت ورشکستگی می‌روند، بعد از چنین شکست‌هایی است که نخبگان باید با منابع محدود و برنامه اصولی کشور را به سمت توسعه ببرند. یکی از ابزارهای توسعه هم استفاده از انرژی خورشیدی به جای انرژی فسیلی است که می‌تواند آینده پرامیدی را برای مردم ورق بزد.

نظام بسته ارتباطی و اطلاعاتی عامل توسعه‌نیافتگی

در ادامه این نشست دکتر هادی خانیکی، پژوهشگر علوم ارتباطات و توسعه با اشاره به کتاب «اندیشه پیشرفت و تحولات جامعه ایران» عنوان کرد: در فروردین سال جاری من متوجه شدم دچار سرطان شده‌ام. شدت و دامنه این بیماری برای من هشدار دهنده بود که نسبت به باقی مانده زندگی حساس‌تر شوم. وقتی منابع محدود می‌شود باید از آن بیشتر استفاده کرد، برای همین تصمیم گرفتم کار ناتمامی که در این زمینه داشتم تمام کنم، و این کتاب یک بازخوانی از مطالعات مجید تهرانیان در حوزه توسعه و فرهنگ ارتباطات است. پیام سرطان برای من این بود که ما هر کدام به نوعی در مخاطره هستیم و باید از داشته‌های خود به خوبی استفاده کنیم.

وی گفت: اشاره دوم من به ضرورت فهم تاریخی مسائل است، آقای دکتر شفیعی کدکنی در مقدمه یکی از آثار فاخر خود «درویش سستینه» اشاره‌ای خواندنی به تاریخ نادانی ما دارد، در آن داستان آمده وقتی علامه محمد قزوینی با آن سطح از دانش و اندوخته‌ای که از اروپا داشت و روی

اسناد تاریخ و فرهنگ ایران کار کرده بود به ایران برگشت و ابراز تمایل کرد با دانشگاه تهران همکاری کند، اعضای هیات علمی دانشگاه نشستی را برای مصاحبه علمی با ایشان گذاشتند، وقتی ایشان خود را معرفی کرد یک نفر پرسید چه می‌خواهد درس دهد که ایشان گفت تاریخ، و فردی که در جلسه حاضر بود گفت: «تاریخ که خواندن ندارد! هر بچه‌ای هم تاریخ را می‌فهمد!» و ایشان از آنجا می‌رود. به هر حال دکتر شفیعی کدکنی در پس روایت این داستان تاکید دارد پیش نیاز ما برای همه دانش‌ها دانستن تاریخ به معنای انباشت تجربه و جلوگیری از گسست‌ها است.

استاد علوم ارتباطات دانشگاه علامه طباطبایی گفت: به تعبیر ایشان رشد عقلانی جوامع بشری بیش از این که به ارتقای طب و فیزیک و شیمی وابسته باشد به میزان فهم از تاریخ وابسته است. تاریخ پیچیده‌ترین دانش بشری است. ما به اشتباه تصور می‌کنیم مورخ کسی است که ناسخ‌التواریخ را حفظ کرده است، وی معتقد است تاریخ فراتر از این است و اگر تیتتر صفحات روزنامه‌های اول انقلاب را پیش رو بگذارید می‌بینید چقدر آن تیتترها با واقعیت امروز ما تفاوت دارد.

وی با اشاره به زندگی و فعالیت‌های مجید تهرانیان گفت: ایشان به فرهنگ ملی خود

دکتر خانیکی:

بالا بردن ظرفیت‌های معنوی و

مادی نظام ملی است که نتیجه

آن رسیدن به سطوح مادی و

معنوی جدیدی بود که نتیجه

آن رسیدن به مدارای بیشتر،

دروغ‌گویی کمتر، همدردی بیشتر

و سرمایه اجتماعی بیشتر است.

وابسته بود. همچنین به اندیشه پیشرفت، ابعاد انسانی توسعه، و نقش ارتباطات و دانشگاه در توسعه توجه داشت. از من هم خواسته بودند تحولات جامعه ایران در اثر انقلاب و بعد از انقلاب را پیگیری کنم.

وی افزود: دکتر تهرانیان توسعه را مسئله‌محور تعریف می‌کرد و مدل‌های جهان‌شمول را برای فهم آن لازم می‌دانست اما توجه به شرایط خاصی را برای توسعه هر جامعه‌ای ضروری می‌دانست. وی در سال ۱۳۵۵ با تحقیق در زمینه سنجش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان با کمک مرحوم علی اسدی انجام داد و تغییرات ایران به سمت انقلابی مذهبی را پیش‌بینی کرد. ایشان برای این کار سه مولفه نظرات سرآمدان فرهنگی، مدیران میانی رادیو-تلویزیون که به نوعی مجری سیاست‌های بزرگتر بودند، و دانشجویان که بخش آمانخواه جامعه و ناظر به آینده محسوب می‌شدند را بررسی کرد.

وی گفت: مدیران میانی در آن دوران نظر داده بودند که سیاست‌های صدا و سیما را درست نمی‌دانند چون پاسخگوی سلاقی مذهبی جامعه نیست. همچنین آنها در پاسخ به این سوال که چرا این سیاست‌ها را اجرا می‌کنند عنوان کرده بودند توان مقاومت در برابر این تجدد آمرانه را ندارند. خلاصه این تحقیق در کتاب «صدایی که ناشنیده ماند» منتشر شد. در این کتاب دکتر تهرانیان مسئله ایران را «جامعه در حال گذار» دانسته بود که با فشرده‌گی ناشی از ۶ تغییر همراه شد. این ۶ تغییر شامل گذار سریع از اقتصاد خودبسنده روستایی به اقتصاد پولی (مانند طرح اصلاحات اراضی)، گذار از نظام سیاسی خودکامه به نظم سیاسی دموکراتیک و مشارکت مبتنی بر قانون و دیوانسالاری، گذار از جامعه بسته مبتنی بر سلسله مراتب به نظام طبقاتی باز و متحرک، گذار از نظام فرهنگی بسته به نظام فرهنگی باز و نوآور، گذار از شخصیت بسته و منفعل به شخصیت فعال و ذی حق، گذار از نظام ارتباطی شفاهی و رو در رو به نظام ارتباطی گسترده چند رسانه‌ای بود. وی در ادامه گفت: این ۶ گذار در هم تداخل پیدا کرد و نظام سیاسی این تداخل‌ها و تغییرات را ندید. تحلیل‌گران انقلاب ایران معتقد بودند دو طبقه مؤثر که در تجدد

آمرانه حذف شده بودند یعنی جامعه روحانیت و بازار در انقلاب تاثیر گذاشتند. آقای تهرانیان معتقد بودند توسعه عوامل بازدارنده، زاینده و تاثیرگذار دارد اما در آن شرایط، عوامل بازدارنده رشد پیدا کرد و ایران را در معرض شکاف و گسست قرار داد. اینکه نظام سیاسی در برابر این شکافها چگونه برخورد کرده مهم بوده است.

خانیک در ادامه گفت: دکتر تهرانیان معتقد بود: «بسته بودن راه‌های ارتباطی بین مردم و حکومت، مردم و گروه‌های اجتماعی و گروه‌های اجتماعی با یکدیگر سبب می‌شود که افراد جامعه حرف همدیگر را نفهمند و جامعه در شرایط انقلابی قرار بگیرد».

خانیک با اشاره به پژوهش تهرانیان در سال ۱۳۵۵، آنچه را که ایران امروز درگیر آن است همان مسائل، شکاف‌ها و تنگناهای ۴۶ سال پیش دانست و گفت: «نظام بسته ارتباطی در نظام سیاسی حاکم ویژگی‌هایی دارد که ما امروز هم با عوارض آن در سیاست‌گذاری و اجرا دست و پنجه نرم می‌کنیم. رشد فرهنگ پنهان‌کاری در نظام اداری و ضایع شدن شفافیت، پرهیز از گفت‌و شنود در روابط اجتماعی، دخالت‌های نسنجیده و غیرحرفه‌ای در کار آفرینش‌های علمی و هنری، پرهیز از شناسایی مسائل اجتماعی از راه انتشار یافته‌های پژوهشی، ناشکیبایی در برابر انتقاد و ناتوان از انتقاد سازنده، رشوه‌خواری معنوی و چاپلوسی بی‌اساس، ناشکیبایی در برابر طنز اجتماعی که جایگزین مکالمه و وسیله‌ای برای شناخت مسائل اجتماعی بود (مشابه آنچه بر سر روزنامه توفیق آمد)، پرهیز از صراحت در گفتار که می‌توانست فاصله فهم را کم کند، پرهیز از اعتراف به اشتباه و دست برداشتن از نصیحت، فرار از مسئولیت با لوژ کردن مسئولیت و فرافکنی، فرهنگ خودفریبی، فرهنگ آسان‌خواهی یا آسان‌نمایی مشکلات اجتماعی، فرهنگ دسیسه‌بازی و بده‌بستان، فرهنگ قرطاس‌بازی به جای ارتباط سازنده، فرهنگ لفاظی (همه چیز در خطابه و رسانه‌های رسمی) و در نهایت فرمالیسم در ارتباطات اجتماعی که به معنای این است که فهم عمیق از رفتار مخاطب رخ نمی‌دهد و افراد متوجه یکدیگر نمی‌شوند.

این استاد علوم ارتباطات گفت: تهرانیان معتقد بود کشور از لحاظ سیاست‌گذاری

دچار فئودالیسم بروکراتیک شده یعنی بین واحدهای اجرایی و سیاستگذار فاصله افتاده است. توسعه از نظری بالا بردن ظرفیت‌های معنوی و مادی نظام ملی است که نتیجه آن رسیدن به سطوح مادی و معنوی جدیدی بود که نتیجه آن رسیدن به مدارای بیشتر، دروغویی کمتر، همدردی بیشتر و سرمایه اجتماعی بیشتر است.

دکتر خانیک با بیان اینکه جامعه ایران در ۳۰ سال گذشته تغییراتی داشته که با طرح‌های ملی برای سنجیدن ارزیابی و نگرشها قابل سنجش بوده است، تاکید کرد: صحبت از توسعه به معنای مخاطب قرار دادن حکومت نیست بلکه نهادهای مدنی، سیاسی و اجتماعی نیز مخاطب بحث توسعه هستند.

ما لوازم توسعه را از دست داده‌ایم

احمد آل یاسین، پژوهشگر توسعه و مدیر اسبق پروژه‌های سدسازی، درباره ریشه‌یابی توسعه‌نیافتگی گفت: توسعه یعنی بهبود زیست، منزلت و کرامت انسان است به بیان دیگر اگر جامعه بتواند این مهم را به سرانجام برساند باقی جوانب توسعه از جمله آموزش، صنعت، فرهنگ، زیرساخت‌ها و ... خود به خود محقق خواهد شد.

وی گفت: بنده در دانشگاه مسئولیت‌پذیری و خدمت به جامعه را از اساتید بزرگی آموخته بودم. در طی کار با شرکت‌های بزرگ خارجی نیز فرصت مقایسه بین شیوه کار در ایران با شیوه کار خارجی‌ها به وجود آمد. متأسفانه در طول ۶۰ سال فعالیت در پروژه‌های زیرساختی کشور بارها فرار از مسئولیت، کوتاهی در انجام وظایف، بی‌نظمی، حذف دیگری، راستگو نبودن، گفت‌وگو نکردن و ... را به چشم دیدم.

این پژوهشگر توسعه افزود: زمانی که در سال ۱۳۵۶ به مسئولیت دولتی رسیدم متوجه شدم که بوروکراسی اداری مانع جدی توسعه است. در آن سال با نوشتن کتابی به نقد بروکراسی در ایران پرداختم. پس از انقلاب هم با انواع بحران‌های اجتماعی مواجه شدم از جمله تعطیلی سازمان برنامه، حذف فرهیختگان و تحمیل‌های اجتماعی که تلاش کردم از همه این مسائل اجتماعی با نگاه مهندسی یادداشت بردارم. وی با بیان اینکه توسعه در ایران به انسداد

رسیده و چشم‌اندازی برای توسعه ایران نمی‌بیند، درباره علت این نتیجه‌گیری توضیح داد: من در کتاب «آسیب‌شناسی توسعه‌نیافتگی ایران» علاوه بر تاریخ، به جغرافیای طبیعی کشور، پتانسیل‌ها و محدودیت‌های آن، اقلیم، منابع و محیط زیست، فرهنگ، ترکیب جمعیت، و شیوه معیشتی مردم نگاه کرده‌ام.

مهندس آل یاسین افزود: آنچه بیش از هر چیز جامعه ما را مورد مخاطره قرار داده است جنگ، بی‌ثباتی و ترس مردم از زندگی بوده است. من در دوره‌های مختلف نهاد اقتصادی یا پیشه‌تاثیرگذاری که اقتصاد جامعه را تقویت کند پیدا نکردم. در زمینه کشاورزی ما اقتصادی کاریزی داشتیم که ۳۶ هزار رشته قنات ما فقط ۲ هزار مترمکعب آب می‌داده است. همچنین رودخانه‌های ما از ۱۲۰ میلیارد مترمکعب آب جاری به ۸۰ میلیارد مترمکعب رسیده است که ۳۰ درصد این آب‌ها در خوزستان و باقی آن در سایر استان‌ها توزیع شده است. این ناهماهنگی توزیع آب در سرزمینی که بیش از ۷۰ درصد آن خشک است در سرنوشت و سرگذشت ما موثر بود.

وی افزود: در کشور ما بازتولید استبداد و خاموشی تفکر روی داده است. ۸۵۰ سال یعنی از حمله اعراب تا حکومت صفویه طول کشید تا ایران یکپارچه شود. در این فاصله ۱۵۰ حکومت ملوک‌الطوایفی در جای جای ایران زندگی می‌کرد. این پارامتر و سایر پارامترها می‌توانستند وحدت، انسجام و نظم اقتصادی و اجتماعی یک ملت را مورد مخاطره قرار دهد. من سرانجام به این نتیجه رسیدم که ما توسعه‌ناپذیر هستیم آل یاسین با بیان اینکه در کتاب «تاریخچه برنامه‌ریزی توسعه»، برنامه‌های توسعه قبل و بعد از انقلاب بررسی شده است، تصریح کرد: نتیجه بررسی نشان داد ما به جز در سه برنامه پیش از انقلاب در سایر برنامه‌ها توفیقی نداشته‌ایم و از ۵۰ فقره سیاست‌گذاری مصوب پس از انقلاب حتی یک فقره آن هم به طور کامل اجرایی نشده است. سند چشم‌انداز ۲۰ ساله که امید همه ایرانیان بود به تصویب رسید، یک سال از آن مانده ولی به جایی نرسیده است. هر سال نامگذاری اقتصادی داشتیم ولی یکی از آنها به نتیجه نرسیده است. بنده تحقیقی تاریخی انجام دادم و به این

نتیجه رسیدیم که شیوه زندگی و معیشت است که ملت ما را منفعل نگاه داشته و سبب شده مردم ایران همواره برای بقای خود سپر درست کنند و پشت سپرهایی از دروغ، ناراستی و ... بمانند تا در امان بمانند و غارت نشوند.

وی افزود: سرگردانی بین سنت و مدرنیته هم گذاره مهمی بوده است. با شکست امویان، عباسیان به حکومت رسیدند و به عنوان تنها کار برجسته خود، از ایرنیا فرهیخته برای اداره کشور استفاده کردند که به توسعه فرهنگی کشور انجامید و قرنهای دوم، سوم و چهارم را قرن‌های زرین ایران کرد. متأسفانه اواخر قرن سوم هجری متوکل خلیفه عباسی شد و رشد علم را متوقف کرد و رادیکالیزم مذهبی را حاکم کرد، در نهایت امام محمدغزالی به مردم توصیه کرد که نگذارند فرزندان‌شان علوم استدلالی بیاموزند. این اتفاقات باعث شد تفکر در آن جامعه که اقتصاد آنچنانی هم نداشت متوقف شود. این خاموشی علم و انفعال مردم ادامه یافت تا به زمان قاجار رسید. عباس میرزا جرقه توسعه را روشن کرد، قائم مقام فراهانی و امیرکبیر این راه را ادامه دادند تا به انقلاب مشروطه رسیدیم.

آل یاسین تأکید کرد: در انقلاب مشروطه تعداد معدودی روشنفکر که در خارج

مهندس آل یاسین:

متأسفانه امروز ورشکستگی آب

کشور ما را تهدید می‌کند. جمعیت

ما از منابع زیستی ما بیشتر است.

وقتی ما منابع زیستی را از دست

داده‌ایم چطور باید به توسعه

پایدار فکر کنیم وقتی منابع زیستی

برای آیندگان باقی نمانده است؟

از کشور حکومت قانون را دیده بودند بازگشتند، و انقلاب مشروطه را راه انداختند. روزنامه‌هایی در داخل و خارج منتشر شد. بالاخره مظفرالدین شاه فرمان مشروطه را امضا کرد اما محمدعلی شاه آن را به هم زد و اولین مناقشه سنت و مدرنیته اتفاق افتاد. آیت‌الله محمد طباطبایی و آیت‌الله بهبهانی پشتیبان توسعه بودند و افرادی مانند ملکم خان، آیت‌الله نوری، تقی‌زاده، میرزاآقاخان و ... روبروی آنها بودند که معتقد بودند مشروطه فقط می‌تواند مشروعه باشد.

وی تأکید کرد: مردم آن زمان اصطلاحاتی مانند مدرنیته را نمی‌شناختند ولی به دنبال آزادی، دموکراسی، قانون، رفاه و نظم بودند. این اتفاق باعث شد روشنفکرانی مثل میرزاده، دهخدا، و فرخی یزدی از وجود رضاشاه به عنوان «استبداد مئور» و قدرت مطلق استفاده کردند یعنی می‌گفتند جامعه‌ای که استبداد توسعه‌پذیری ندارد باید در سایه استبداد به آن توسعه بخشید همانگونه که در دوران فرانکو در اسپانیا اتفاق افتاد. بنابراین فرد دیکتاتوری که انگیزه رشد کشور و توجه به مردم را داشته باشد نیز می‌تواند توسعه‌آفرین باشد. رضاشاه محصول خرد جمعی روشنفکران آن دوره بود که از قدرت خود برای آبادانی کشور استفاده کرد. محمدرضا شاه پهلوی نیز علیرغم خط‌های خود به درستی این راه را ادامه داد.

وی افزود: انقلاب اسلامی در ایران با حمایت مردم ۹۸ درصد رای آورد اما در دوران اخیر به نوعی زمینه‌های مدرنیته را از بین برد. روزنامه‌ها، دانشگاه‌ها و سازمانها تعطیل شدند. برنامه‌های توسعه اجرا نشد. البته مدرنیته محکوم شده، زیر پوست جامعه رفت، رشد یافت و امروزه دانشگاهیان به دنبال مدرنیته جدید قد علم می‌کنند.

آل یاسین در پایان گفت: متأسفانه امروز ورشکستگی آب کشور ما را تهدید می‌کند. جمعیت ما از منابع زیستی ما بیشتر است. وقتی ما منابع زیستی را از دست داده‌ایم چطور باید به توسعه پایدار فکر کنیم وقتی منابع زیستی برای آیندگان باقی نمانده است؟ امروز ما به انسداد توسعه رسیده‌ایم. به نظر من ما الزامات توسعه را از دست داده‌ایم.

تقابل سنت و مدرنیته مسئله توسعه‌نیافتگی

بهرروز گتمیری رئیس موسسه تحقیق برای توسعه صنعت احداث و انرژی در ادامه این نشست عنوان کرد: زیستی تاریخی تأثیر عمیقی در بحث‌های توسعه دارد. از ابتدای سلسله ماد یعنی ۶۰۷ سال قبل میلاد تاریخ، تاکنون دوره‌های تأثیرگذاری در توسعه وجود داشته است. قبل از اسلام سلسله‌هایی وجود داشته‌اند که دوره‌های حکومت ۲۰۰-۴۰۰ ساله داشته‌اند به علایق متوسط حکمرانی هر حاکم حدود ۱۵-۱۷ سال است. این اعداد در اجرای برنامه‌ها تأثیر دارد ضمن این که در همان دوران هم درگیر جنگ‌هایی بوده‌اند. در میانه دوره هخامنشی تبدیل کوچندگی به کشاورزی را داریم. این امر به دلایل شرایط آب، پدیده‌ای را شکل می‌دهد که دخالت حاکمیت در تقسیم آب را به وجود می‌آورد و به نوعی بازتولید استبداد را به همراه دارد. وی گفت: بعد از حمله اعراب سلسله‌هایی به وجود می‌آید که دوره آنها ۶۰۰ سال طول می‌کشد تا به ابتدای دوره مغولها می‌رسیم. قبل از هلاکو سلسله‌های کوچک مشروعیت خود را از حاکمیت سنی خلافت می‌گرفتند. حتی طاهریان که خوار از راز بین برده‌اند مشروعیت خود را از خلافت گرفته است. همزمان علویان در طبرستان، خرم‌دینان در آذربایجان و صفاریان در سیستان به صورت بخشی در سرزمین ایران حکومت کردند یعنی تا ابتدای هلاکو در ایران ملوک‌الطوایفی دیده می‌شود. متوسط حاکمیت این دوره هم ۱۰-۱۲ ساله است. حکمران ۱۱ ساله‌ای که مدام درگیر جنگ است یا مشروعیت خود را از خلافت گرفته عملاً دوره کشمکش خواص است. توده هم در این دوره یک توده منفعل، بی‌شکل، بدون دخالت و مشارکت در حاکمیت بوده است.

وی گفت: در دوره تیموریان فتح بغداد توسط هلاکو انجام می‌شود و مرکز گرفتن مشروعیت از خلافت بیرون می‌رود. مدتی به امپراطوری مغولستان می‌رود و آرام آرام این کار در داخل ایران شکل می‌گیرد. خواجه نصیرالدین طوسی کنار هلاکو، رشیدالدین فضل‌الله کنار غازانجان، علامه حلی کنار الجایتو قرار می‌گیرند، و تا رسیدن به زمان صفویه در بخش‌هایی از ایران نقش‌های

توسعه خوبی شکل می‌گیرد از جمله در دوره سلجوقیان که نقش‌های موضعی توسعه را در جای جای ایران می‌بینید اما توسعه به معنای توسعه گسترده و در همه جای سرزمین نیست.

وی تصریح کرد: در دوران صفویه و در جغرافیایی که از یک طرف با ترک‌های سنی مذهب و از طرف دیگر با ازبک‌های متخاصم همسایه بود، با ورود علمای شیعی و بسط دادن آنها در حکومت صفویه، نقش فرهنگ مذهبی شیعی نقش پررنگی پیدا می‌کند. ملوک الطوایفی بعد از ۶۰۰ سال از بین می‌رود و حکومت ایران یکپارچه می‌شود. بین حمله مغولها و افغانها حکومت منسجمی به وجود می‌آید که می‌تواند زمینه توسعه را شکل دهد. در دوران صفویه توسعه‌های خاصی روی می‌دهد. البته توسعه انسانی در این دوران به نحوی که منتظر آن بودیم شکل نمی‌گیرد و توسعه بیشتر اقتصادی و فیزیکی است.

وی گفت: بعد از یک دوره ۷۰ ساله افغانها، و پس از سلسله زند و افشار مجدداً قاجاریه می‌آید و حکومت منسجم شکل می‌گیرد. دوره سوم ما ۱۵۰ سال اخیر است. در دوران به هم ریختگی زند و افشار و ابتدای قاجاریه، علمای شیعی درون خود بازسازی خاصی انجام می‌دهند. عملاً علمای تشیع شکل روشنی می‌گیرند و قدرتی را بازسازی می‌کنند تا میانه قاجاریه ادامه می‌یابد. بعد از عباس میرزا، مدرنیته وسط می‌آید و دوگانگی سنت و مدرنیته آغاز می‌شود که تا کنون ادامه دارد. این دوگانگی فرهیختگی از مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار توسعه در سالهای اخیر بوده است.

گنمیری در بخش دیگری از سخنان خود افزود: بعد از رضاشاه عملاً ما در یک مدرنیزاسیون پرفشار پیش رفتیم و تجددخواهی توسط طبقه متوسط در دوران پهلوی شکل گرفت. همیشه طبقه متوسط موتور محرک توسعه بوده است، طبقه متوسط ما که عموماً ارتش، آموزش و پرورش، دیوان سالاران و دولتی‌ها بوده‌اند که شعارهای مدرنیته را سر داده‌اند اما هنوز خود را از بندهای نوستالژیک رها نکرده و در بند بند وجود درگیر سنت است. مدرنیته این طبقه ظاهری است و به همین خاطر در هیچ دوره‌ای در ایران، توسعه انسانی شکل نگرفته است.

گنمیری تصریح کرد: البته من فکر نمی‌کنم که ما در بحث توسعه به بن‌بست رسیده‌ایم اما فکر می‌کنم ظرفیت اکولوژیکی ما برای توسعه به شدت کاهش یافته و مسیر توسعه برای ما بیش از پیش مشکل شده است. متأسفانه شروط خاص افزایش جمعیت و خودکفایی کشاورزی تا حد ۹۰ درصد که به عنوان پیش شرط برنامه ۷ اعلام شده در مسیر خلاف توسعه‌اند و در کنار مدیریت ناکارآمد و نگاه ایدئولوژیک از موانع توسعه هستند.

وی تأکید کرد: تا توسعه انسانی در تک تک افراد یک جامعه رخ ندهد، رفتن به دنبال توسعه اقتصادی باعث می‌شود همواره یک گروه ۵ درصدی از نخبگان جامعه را جلو ببرند اما توده منفعلی این ۵ درصد نخبگان را عقب بکشند. تا توسعه انسانی در بدنه اجتماعی شکل نگیرد بقیه وجوه توسعه شکل نمی‌گیرد. بخش مذهبی هم در دورن خود جریان‌ات مختلفی دارد که بخش روشنفکری مذهبی آن می‌تواند به توسعه انسانی کمک کند.

وی در پایان گفت: مسئله توسعه با تأکید بر محوریت انسان، آن هم در جامعه در حال گذار بسیار پیچیده است. جامعه ایرانی در حال گذار از جامعه سنتی به مدرنیته است. آن هم مدرنیته ظاهری چون ما نسبت به سنت نوستالژیک هستیم و هنوز هم بندهای سنت هنوز ما را عقب می‌کشد. متأسفانه ما گام‌هایی بر نمی‌داریم که بتواند با مشارکت فعال در وضعیت موجود بهبود به وجود آورد. جامعه‌ای که بعد از مشارکت فعال نتواند به عدالت اجتماعی برسد و در آن گروه خودی و ناخودی ایجاد شود به عدالت اجتماعی نخواهد رسید.

توسعه یک منظومه است

در پاسخ به سوال یکی از حاضران در این باره که چرا سیاست‌هایی که در مورد شهر اعمال می‌شود بخشی هستند نه فرابخشی، عنوان کرد: توسعه یک منظومه است که در وجه بزرگتر اجتماعی و سیاسی و... است و در وجه خردتر توسعه پایدار به مفهوم قدیم و جدید آن در برابر توسعه نامتوازن، ناموزون و ناهمزمان قرار می‌گیرد. این توسعه نامتوازن، ناموزون و ناهمزمان می‌تواند در صنعت نیز خود را نشان دهد. متأسفانه تجربه سیاستگذاری بعد از انقلاب هم این

امر را تشدید کرده است.

وی در پایان تأکید کرد: در صحبت از توسعه باید به جامعه و تاریخی که ما در بستر آن حرف می‌زنیم توجه کنیم. من قائل به این هستم که شرایط کنونی نشان از اختلال توسعه‌ای دارد نه امتناع از توسعه، آقای تهرانیان هم وقتی از توسعه حرف می‌زد از سه باور و یک امید حرف می‌زد. در زمینه باورها ایشان معتقد بود توسعه مفهومی کمی و کیفی است. با آموختن از جوامع دیگر و مطالعه تاریخ می‌توان مسیر توسعه را کوتاه‌تر کرد. ممکن است فرصت‌هایی در جوامع پیش‌آید که جبرهای موجود را از بین ببرد.

وی گفت: بحث امید حائز اهمیت است و می‌تواند در جامعه یا بخش‌هایی از جامعه که تغییراتی روی داده به دنبال آن گشت. از جمله در میان جوانان که نشنیدن حرف‌های آنها و زنان می‌تواند تهدید باشد. بنده در سال ۱۳۸۵ که مانوئل کاستلز صاحب‌نظر برجسته فضای مجازی به ایران آمده بود، از ایشان پرسیدم که در ایران بیش از همه چه چیزی توجه شما را جلب کرد که ایشان گفتند: «حضور زنان ایرانی در جامعه». در این مورد می‌توان به یک الگوی فرصت-تهدید توجه کرد.

خانیکي تأکید کرد: امید آقای تهرانی این بود که کشورهای در حال گذار در موقعیتی هستند که می‌توانند مسیرهای توسعه را متفاوت با الگوهای متعارف جوامع دیگر طی کنند. متأسفانه روشنفکری در ایران همزاد ناامیدی است، روشنفکران ما نیز ارتباط کمی با هم دارند و زبان مشترکی برای تعامل پیدا نکرده‌اند در حالی که وقتی از توسعه حرف می‌زنیم نهادهای مدنی و اجتماعی مدنظر ما است.

افزایش دانش راهکار جایگزین بن‌بست توسعه

در نهایت فریدون مجلسی، دیپلمات پیش از انقلاب نیز در این موضوع ضمن نقد آل یاسین، گفت: من عقیده ندارم که ما با انسداد توسعه مواجه‌ایم. بلکه به گمان من هر چند که منابع ما به شدت کاهش یافته است، اما دانش بشر و جامعه امروز بسیار پیشرفته شده است. وجود این دانش راهکار جایگزین برای زمانی است که راه‌های معمول به بن‌بست رسیده است

ایرانیان به اندازه ۵ دریاچه ارومیه آب برداشت کرده‌اند

یک کارشناس حوزه آب و محیط زیست در زمینه تداوم فرونشست در کشور گفت: فرونشست برگشت‌پذیر نیست و حداقل به ۵۰ هزار تا ۷۰ هزار سال زمان نیاز دارد تا طبیعت بتواند خودش را مرمت کند. وی گفت علیرغم شعارهایی که دولت‌ها می‌دهند، هنوز افقی مبنی بر تغییر چیدمان توسعه در راهبرد و استراتژی‌ها نمی‌بینیم که بخواهیم امیدوار باشیم که ۱۰ سال آینده وضعیت بهتر می‌شود.

محمد درویش در گفت‌وگو با ایلنا، درباره تداوم فرونشست در کشور اظهار داشت: طبق آخرین گزارشی که سازمان زمین‌شناسی منتشر کرده به جز استان گیلان ۳۳ استان دیگر کشور متأسفانه با پدیده فرونشست روبرو هستند و این نشان‌دهنده این است که استان‌های برخوردار از منابع آبی هم متأسفانه درگیر پدیده افت، فرونشست زمین و روند تغذیه منفی آبخوان‌ها شده‌اند، حتی در استان گیلان با معضلی به نام افت کیفی منابع آب روبرو هستیم، به دلیل اینکه نتوانستیم آب‌های سطحی و زیرزمینی را از بلای ورود شیرابه‌ها، فاضلاب و پساب ایمن نگه داریم، بنابراین وضعیت بسیار بغرنج و دشوار است.

ایرانیان به اندازه ۵ دریاچه ارومیه آب برداشت کرده‌اند

وی تصریح کرد: وقتی در چهارمحال و بختیاری، خوزستان و گیلان که از منابع آب سطحی و بارندگی مطلوب برخوردارند بسیاری از مردم حتی با چالش تامین آب شرب روبرو هستند، تکلیف بقیه استان‌ها مشخص است، در گزارشی هم که وزیر نیرو به رئیس‌جمهور ارائه کرد صراحتاً اعلام شد ایرانیان از سال ۱۳۵۷ تا ۱۳۹۹، ۱۳۰ میلیارد متر مکعب بیشتر از آن چیزی که وارد سفره‌های آب زیرزمینی شده برداشت کرده‌اند و این یعنی ۵ دریاچه به بزرگی دریاچه ارومیه. آمارهایی که اخیراً وزارت نیرو منتشر کرد تا سال ۱۴۰۱ این رقم به ۱۶۰ میلیارد متر مکعب تراز منفی افزایش پیدا کرده است.

فرونشست در ایران ۱۴۰ برابر بحرانی تر از شرایط بحرانی

این کارشناس حوزه آب و محیط زیست تاکید کرد: ما دو بار در قرن بیست و یکم

رکورد فرونشست زمین را در سطح کره زمین جابجا کردیم، یک بار در سال ۲۰۰۵ در جنوب غربی تهران که این رقم به ۳۶ سانتی‌متر در سال و یک بار هم در سال ۲۰۱۰ در منطقه‌ای در استان فارس بین جهرم تا فسا که میزان آن به ۵۴ سانتی‌متر در سال رسیده است. این رقم ۱۴۰ برابر شرایط بحرانی است که تعریف شده و ما متأسفانه بزرگترین فروچاله ثبت شده در خاورمیانه و آسیای جنوب غربی را در مهدی‌آباد ایچ به نام خودمان ثبت کردیم.

۷۰ هزار سال دیگر اوضاع زمین‌های دچار فرونشست عادی می‌شود

وی با بیان اینکه از پدیده فرونشست زمین به عنوان خطرناک‌ترین عارضه در فرایند بیابان‌زایی یاد می‌شود، گفت: فرونشست برگشت‌پذیر نیست و حداقل به ۵۰ هزار تا ۷۰ هزار سال زمان نیاز دارد تا طبیعت بتواند خودش را مرمت کند، علیرغم شعارهایی که دولت‌ها می‌دهند، هنوز افقی مبنی بر تغییر چیدمان توسعه در راهبرد و استراتژی‌ها نمی‌بینیم که بخواهیم امیدوار باشیم که ۱۰ سال آینده وضعیت بهتر می‌شود.

تنها نقطه امیدبخش اعلام دولت مبنی بر اینکه ۱۰ هزار مگاوات برق از طریق انرژی تجدیدپذیر تامین می‌شود که وابستگی به نیروگاه‌های حرارتی و تولید انرژی را کاهش دهد و این می‌تواند باعث کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و تعدیل خطر جهان‌گرمایی و همچنین کاهش فشار به منابع آب زیرزمینی شود. اگر این اتفاق بیفتد و کشور به سمت تعریف

اقتصادی برود که آب‌محور نباشد؛ می‌توانیم امیدوار باشیم که با پدیده مهاجرت اقلیمی روبرو نباشیم ولی اگر زمان را از دست بدهیم واقعاً بعید است معجزه‌ای اتفاق بیفتد.

بیشترین فرونشست مربوط به کدام مناطق است؟

درویش بیان داشت: بیشترین فرونشست مربوط به استان فارس است در فاصله دشت فسا و جهرم که تا ۵۴ سانتی‌متر ثبت شده است، از نظر گستردگی دشت‌ها هم دشت برخوار و دولت‌آباد در استان اصفهان بیشترین وسعت فرونشست و شکاف را تجربه کرده‌اند، در تهران نیز در جنوب غربی و در دشت شهریار تا ۳۶ سانتی‌متر در جنوب شرقی در ورامین، معین‌آباد و ابردژ تا ۲۵ سانتی‌متر زمین فرو رفته است.

به گفته وی؛ راهکار اصلی این است که اقتصادی در کشور تعریف شود که آب‌محور نباشد و فشار وارده بر منابع آب و خاک کاهش پیدا کند، طبیعت ایران نیاز دارد که حداقل ۱۰ سال تنفس داشته باشد و برای اینکار باید روی پروژه تعادل بخشی سفره‌های آب زیرزمینی بیشتر کار کنیم، اما در عین حال مسئله این است که دشتی که دچار فرونشست می‌شود کارش تمام است، ۵۰ تا ۷۰ هزار سال زمان می‌برد تا دوباره احیا شود، اما خبر خوب هم این است که هنوز اغلب مناطق کشور درگیر فرونشست نشده پس ما می‌توانیم از سرایت فرونشست به دیگر مناطق جلوگیری کنیم.

۳۰ شهریور - ایلنا

- قابلیت اطمینان بالا همراه با استفاده از معتبرترین قطعات و تجهیزات حفاظتی پیشرفته
- کنترل دمای دقیق با استفاده از تکنولوژی DC اینورتر
- بازدهی بالا و کاهش هزینه‌های جاری
- سیستم کنترلی هوشمند و عملکرد مستمر بدون توقف
- سطح صدای پایین قرارگیری کمپرسور در فضای کاملاً بسته و فن DC اینورتر
- بازه ظرفیت ۹ تا ۳۰۰ kW (قابلیت ماژول ۹ تا ۴۸۰۰ kW)
- طیف عملکردی وسیع (۵°C تا ۴۸°C)
- سازگار با محیط زیست (مبرد R-410)
- کمپرسور و فن DC اینورتر (IPLV تا ۴/۹، EER تا ۳/۳۹)
- اشغال فضای کم و نصب ساده
- طراحی منحصر به فرد

یک دهه اعتماد

www.middleeastbank.ir
info@middleeastbank.ir

بانک خاورمیانه با آغاز یازدهمین سال فعالیت خود در نظام بانکداری ایران، طی ۱۰ سال گذشته موفق شده با تمرکز بر بانکداری شرکتی، ضمن تسهیل تجارت در سطح بین‌المللی و نقش آفرینی ویژه در زمینه تامین کالاهای بشردوستانه، با عملکرد شفاف، مورد اعتمادترین بانک برای سهامداران و مشتریان باشد.

در طی این زمان از نظر کیفیت افشاء و اطلاع‌رسانی مناسب و اجرای مقررات مبارزه با پولشویی رتبه نخست را کسب کرده‌ایم و به عنوان سودآورترین و پربازده‌ترین بانک ایرانی شناخته شده‌ایم.

افتتاح شعبه مونیک در کشور آلمان در سال ۱۳۹۷ و ارائه دیجیتال بانک خاورمیانه (بانکینو) در سال ۱۳۹۹، از دیگر دستاوردهای بانک در مسیر نوآوری و پیشنازی بوده است.

همراهی و اعتماد سهامداران و مشتریان محترم را ارج می‌نهیم و امید داریم در ادامه این مسیر موفق‌تر از پیش عمل کنیم.